

TÜRKİYE ve DÜNYA OLAYLARI

ürün
yayınlari

ÖNDER SAĞLAM

TÜRKİYE
ve
DÜNYA
OLAYLARI

Önder SAĞLAM

ürün yayınları : 40

[Haber - Yorum - İnceleme Dizisi 2]

Mayıs 1979

ÜRÜN YAYINCILIK

Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. 59-61/2
İstanbul - TÜRKİYE

Tic. Sicil No : 144745 / 92262

Yazışma Adresi :

ÜRÜN, PK. 41 Sirkeci - İSTANBUL

Türkiye Dağıtım :

TEMEL DAĞITIM, Himaye-i Etfal Sok.
Orhanbey İşhanı, No. 6, Kat 1, Daire 1
Cağaloğlu - İSTANBUL

Dizgi - Baskı :

Başaran Matbaası

İstanbul 1979

İçindekiler

GİRİŞ	3
Komintern 60 Yaşında	5
Eylem Enternasyonalı	5
Canlı Enternasyonalizm	6
Komintern ve TKP	7
Bir 1929 Yılı Anısı	9
A. BEBEL «Kadın ve Sosyalizm»	11
TİP'in 2. Büyük Kongresi Üzerine	14
Örgütlenme Düzeyi ve Üye Sayısı	15
Üye Yapısı ve Parti Çalışması	17
İdeolojik Çalışma	18
Üye Kesenekleri ve Politik Savaşım	20
Bir Dönüşümler Planı	
Demokrasi İçin Plan, 78-82'nin "Sunuş"u Üzerine	22
Politik Çerçeve	22
Tarihsel Bir Yazı ve Güncelliği	29
Faşistlerin Yakınoğu'nda Yeraltı Çalışmaları	31
Maoculuk Emperyalizm Gibi Ölüp Gitmeye Mahkumdur	36
Ahlaksızlık ve Utanmazlık	41
Maocuların Vietnam Halkına Karşı Emperyalistlerle Anlaşması	43
Maocular Vietnam'ın Bölünmesini İstiyorlardı	44
Amerikan Saldırganlarını Cesaretlendiriyorlardı	46
Şantaj, Baskı ve Tehdit Taktiğini Uyguluyorlardı	48
Saygon Rejimini Kurtarmaya Çalışıyorlardı	51
"Huatsyao"ları Kışkırtıyorlardı	52
Maocuların Hiçbir Geleceği Yoktur	53
Terörizm: Sorumlu Kim?	54
Kapitalizmin Bunalmının Ürünü	54
Propaganda Hilesi	55
Bireylerin Entrikaları Değil Kitle Savaşımı	56
Devrimcilerin Tavrı	57
Lenin'in Parti Teorisi'nin Uluslararası Anlam ve Önemi	59
20. Yüzyıl Marksizm'i	60
Bir Örgüt Türü Olarak Parti	61
Devrimci Parti ve Sosyalizme Giden Barışçı Yol	63
"Yeni Enternasyonalizm"	63
Teorinin Rolü	64
Gelişmekte Olan Ülkelerde Devrimci Partiler	66

Giriş

Savaş Yolu adlı kitabında S. Üstüngel İzmir'i şöyle anlatır :

«Başka bir İzmir vardır. Halk ona "Güzel İzmir" der. Bu İzmir, güçlü bir işçi yatağı olan, "Gâvur İzmir" ile uzlaşmaz bir savaş halinde olan, emekçilerin yaşadığı İzmir'dir. ... Bu İzmir, göğüslerine jandarma süngüleri çevrilmiş olduğu halde, Voroşilof Bulvarı'na çıkıp: "Hiçbir kuvvet bizi ulusal bağımsızlık savaşından ayıramaz!" parolasını haykıranların yurdu İzmir'dir. Bu İzmir, 1950'de 2.000 dokuma işçisinin, kaldırım taşlarını söküp jandarmalarla gırtlak gırtlığa boğuştuğu İzmir'dir. Bu İzmir'in açlıktan, hastalıktan, işsizlikten gözleri donmuştur. Burjuvazi, bu İzmir'den korkar. ...»

1 Mayıs 1979'da İzmir, işte yine böyle güzel bir İzmir'di. Yurdun dört bir yanından, tâ Hakkâri'lerden, her türlü engeli göğüsleyerek gelen kadın-erkek yüzbin emekçi İzmir'de toplandı. "NATO'ya Hayır!", "Faşizme Geçit Yok", "Yaşasın İşçi Sınıfının Birliği" belgileri kenti çnlattı. Onlar, daha işgal yıllarında komünistlerin bilinçle, özveriyle kutlamaya başladıkları 1 Mayıs gelenegini bu yıl da yükseklerde tuttular.

Ayrıca 43 il ve ilçede 1 Mayıs'ı kutlama toplantıları yapıldı.

Sıkıyönetimin uzatıldığı, kapsamının genişletildiği, faşist terörün yoğunlaştırıldığı, anti-demokratik uygulamaların hızlandırıldığı, işçi hareketine, onun birliğine karşı sağlı-"sol"lu saldırıların arttığı bir dönemde 1 Mayıs'ı kutlamanın, 1 Mayıs toplantı ve gösterilerine katılmanın elbette büyük bir anlamı vardır.

Egemen güçler bu yıl 1 Mayıs'ı kutlatmamak için her yola başvurular. Sıkıyönetim bölgelerinde 1 Mayıs kutlamaları yasaklandı. DİSK yöneticileri gözaltına alındı. İstanbul'da 29 saat sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Jandarmaya 30 metre yaklaşanı "vur" emri verildi. Sokağa çıkma yasağını protesto eden TİP Genel Başkanı Boran ve arkadaşları tutuklandı.

1 Mayıs günü gerici Tercüman gazetesi "Huzur Namlunun Ucunda" diye başlık attı. 2 Mayıs günlü Hürriyet, Dolmabahçe Sarayı'nda toplama kampı komutanlığı kurulduğunu yazdı. Gerçekten de 1 Mayıs öncesi günlerde ve 1 Mayıs'ta uygulanan yöntemler, burjuvazinin darbe provalarına kalkıştığını ortaya koyuyordu.

1 Mayıs'ta ilerici-demokratik güçler bu oyuna gelmediler. Gericiliğin uğursuz planlarını boşa çıkardılar.

Nedir ki, kimi çevreler İzmir'de yapılan yığınsal 1 Mayıs'ı küçümsemeye, onun başarısını gölgelemeye çalışan ters bir tutum içindeler. Gericiliğin gemi azya aldığı bu dönemde eylem birliğine zarar verecek tüm bu ters davranışlardan bir an önce vazgeçmek gerek.

1 Mayıs tutuklularının serbest bırakılması için en geniş eylem birliğini oluşturmak önde duran ivedi görevdir.

*
**

Türkiye ve Dünya Olayları adlı bu kitapçıkta, son aylarda Türkiye ve dünyadaki kimi politik gelişmelere değineceğiz.

İlk bölümde, dünya komünist hareketinin biçimlenmesinde büyük bir adım olan Komünist Enternasyonal'in kuruluşunun 60. yıldönümünde TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen'in, TKP'nin Sesi radyosunda yaptığı konuşmayı yayımlıyoruz.

Bugün işçi sınıfının devrimci savaşımında bayrağı en önde tutan savaşçerlerinden İ. Acar'ın, 1929 komünist tutuklamalarıyla ilgili "Bir 1929 Yılı Anısı" adlı yazısı ikinci bölümde yer alıyor.

Üçüncü bölüm, August Bebel'in Kadın ve Sosyalizm yapıtının 100. yıldönümü nedeniyle Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi'nin, DAC başkenti Berlin'de 23-25 Şubat 1979 günleri arasında düzenlediği uluslararası konferansta TKP temsilcisinin yaptığı konuşmanın özeti.

Türkiye'de ileri bir demokrasinin devrimci yoldan gerçekleştirilmesi savaşımında, tüm demokrat ve ilerici güçlerin eylem ve cephe birliğinin oluşturulması yolunda, Leninci taktiklerin somutlanması bakımından dördüncü ve beşinci bölümlerde yayımladığımız "TİP'in 2. Büyük Kongresi Üzerine" ve "Bir Dönüşümler Planı" adlı bölümlerin okurlar tarafından yaratıcı bir biçimde özümlemesinin büyük önem taşıdığına inanıyoruz.

Altıncı bölümde, TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen'in, Komintern dergisinin 6. sayısında (1939), "Faşistlerin Yakınoğuşu'da Yeraltı Çalışmaları" başlıklı yazısı, o dönemin koşullarında faşistlere karşı savaşım görevinin başarıyla yerine getirilmesine bir örnektir. Bu örneğin güncelliği, yazının başında kısaca özetlenmiştir.

Yedinci, sekizinci ve dokuzuncu bölümde yer alan yazılar, dünya çapında Maoculuğuşa karşı sürdürölen ideolojik savaşımдан önemli örnekleri içeriyor. Bunlardan "Ahlaksızlık ve Utanmazlık" başlıklı yazı ABD Komünist Partisi Ulusal Başkanı Henry Winston ve Genel Sekreter Gus Hall'in, ÇHC Devlet Konseyi Başkan Yardımcısı Teng Hsiao-ping'in Amerika Birleşik Devletleri'ne yaptığı ziyaret üzerine yayımladıkları açıklamanın tam metnidir.

Onuncu bölümde, Sovyet Yeni Zamanlar dergisinin Ocak 1979 tarihli 2. sayısında yayımlanan "Terörizm: Sorumlu kim?" başlıklı yazı yer almaktadır.

Son bölümde, SBKP Merkez Komitesi'ne bağlı Sosyal Bilimler Akademisi rektör yardımcısı Yuri Krasin'in "Lenin'in Parti Teorisinin Uluslararası Anlam ve Önemi" adlı yazısını yayımlıyoruz.

Önder SAĞLAM

Komintern'in 60. kuruluş yıldönümü dolayısıyla TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri **I. Bilen** 5 Mart günü bir konuşma yaptı. **TKP'nin Sesi** Radyosu'nda da yayımlanan bu konuşmayı aynen okurlarımıza sunuyoruz.

Komintern, dünyada yeni bir çağ, kapitalizmden, sosyalizme geçiş çağını açan büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden sonra kuruldu. O, Sovyet Devleti'nin dört yandan silahlı emperyalist saldırganlara, karşıdevrimcilere karşı ölüm-kalım savaşı verdiği günlerde, Lenin'in önderliğinde, Bolşevikler partisinin aktif desteğiyle kuruldu. Avrupa, Amerika ve Asya'dan 30 ülkeden 52 delegenin katıldığı komünist partilerin, gurupların uluslararası konferansı, 4 Mart 1919'da III. Enternasyonal, Komünist Enternasyonalini oluşturdu. Komintern, adı üstünde; Evrensel komünist hareketin genel kurmaylığıydı.

Komintern'in kuruluşu, tarihsel bir zorunluktur. Dünya proletaryasının oportünizme, reformizme ve sosyal şövenizme karşı, ideolojik ve örgütsel bir başarısıydı. Dünya devrim süreci açısından komünist hareketin böylesi bir örgütü büyük önem taşıyordu. Gündemde somut görevler duruyordu: Komünist hareketin, stratejik, taktik ve örgütsel ilkelerini saptamak. Bir çok ülkelerde komünist partilerini oluşturmak. Dünyanın ilk sosyalist devleti, genç Sovyet Cumhuriyeti'ni, burjuva demokrasisine karşı, proletarya diktatörlüğünü savunmak. Ulusal kurtuluş hareketlerini dünya proletaryasının savaşlarıyla bağlamak. Bu ilkeler çevresinde, bu savaş bayrağı altında uluslararası işçi sınıfını birleştirmek. III. Enternasyonal'in savaş platformunu Lenin'in emperyalizm ve sosyalist devrim teorisi, proletarya diktatörlüğü öğretisi oluşturuyordu. Komintern'in güç kaynakları genişti: Bu kaynaklar, Lenin'in kurduğu Sovyet devleti başta olmak üzere uluslararası işçi hareketi, ulusal kurtuluş hareketleriydi. Lenin'in, "III. Enternasyonal ve Tarihteki Yeri" yazısında belirttiği gibi, Komintern'in görevi «Marksizm'in öğüdünü yerine getirmek, eyleme dönüştürmek, sosyalizmin ve işçi hareketinin en eski ideallerini gerçekleştirmektir.» Komintern bir eylem enternasyonalisi olarak doğdu.

Eylem Enternasyonalisi

Komintern hepsi 24 yıl yaşadı. Bu yıllar, çok çetin, karmaşık savaş yılları olmuştur. Üçüncü Enternasyonal'in yaptığı yedi kongrenin her biri kendine özgü, tarihsel nitelikler taşır. Örneğin II. Kongre'de, strateji ve taktiğin temel sorunları programatik biçimde işlendi. III. Kongre, "Yığınlara gitme" belgisi altında yapıldı. İşçi sınıfının "Birlik cephesi" politikası saptandı. V. Kongre'de, komünist partilerini "Bolşevikleştirmek" görevi önde duruyordu. VII. Kongre faşizmin niteliğini bilimsel olarak orta-

ya koydu. Alman faşizminin dünya emperyalizminin vurucu yumruğu olduğunu iyice vurguladı. «Faşizm harp demektir» diyerek dünya halklarını bu tehlikeye karşı uyardı. Sosyalizme yolu açan, anti-faşist halk cephesi politikasını oluşturdu. Tüm ülkelerin işçi sınıfını, demokratik güçleri, faşizme, harbe karşı savaşta cephe birliğine çağırdı.

Komintern, tek tek komünist partilerinin deneylerini sürekli olarak genelleştiren, kollektif Leninci bir okul olmuştur. Partilerin Marksçı-Leninci teoriyi, kendi somut, özgül koşullarına uygulamalarına yardım etmiştir. Komintern'in tarihinde SBKP'nin özel bir yeri vardır. Bu tarih her boydan ve soydan oportünizme, sağ ve "sol" sapmalara karşı çetin bir savaş tarihidir. Burjuvazinin uluslararası işçi hareketini etkilemek, eylemlerini, ideolojisini çarpıtmak yolunda girişimlerine, sinsî açık saldırılarına karşı başından beri uzlaşmaz bir savaş yürütülmüştür. Giderek açık antisovyetik, karşıdevrimci konumlar alan Troçkizme karşı, Lenin'in partisinin, Komintern'in verdiği savaş, bunun en açık örneklerinden biridir. Komintern, devrimi, proletarya diktatörlüğünü yadsıyan, parlamentarizme saplanan, burjuva demokrasisini kutsallaştıran reformizme, sağ oportünizme karşı olduğu gibi parlamentoda, gerici yönetimli sendikalarda, yığın örgütlerinde çalışmalarını yadsıyan, yığınların güncel istemleri için savaşı ve yığınlar içindeki çalışmayı küçümseyenlere karşı da ardıcıl bir savaş yürütmüştür.

Komintern tüm kongrelerinde kendi yanlışlarını, eksiklerini acımasız eleştirmiştir. Örneğin VII. Kongre'de sosyal demokrat parti ve örgütleri baş düşman görmenin yanlışlığı, tek cepheyi yalnız "aşağıdan" gerçekleştirme denemelerinin başarı sağlamadığı saptanmıştır.

Dünya proletaryasının uluslararası devrimci savaş örgütü Komintern, tarihsel görevlerini yüz aklıyla yerine getirdi. 1943'de artık görevlerini yerine getirmiş saydı, kendi kendisini dağıttı. Ama onun Leninci savaş ilkeleri, proletarya enternasyonalizmi, dünya komünist hareketinin savaş birliği, bütün bu ideler bugün de canlıdır.

Canlı Enternasyonalizm

Komintern'in geliştirdiği ilkeler, yöntemler, biriktirdiği deneyimler bugün de komünist partilerinin önündeki devrimci görevlerin çözümünü için değerli bir teorik hazine oluşturuyor. 1957, 60, 69 uluslararası komünist ve işçi partileri danışma toplantılarında, bir sıra bölgesel toplantı ve konferanslarda kardeş partiler somut deneyimlerinden çıkarak, Marksizm-Leninizm'in yeni koşullara uygulanması yolunda katkılarda bulundular.

Bizim için bugün de, emperyalizmin her türlü saldırılarına karşı, Sovyetler Birliği'nin, dünya sosyalist sisteminin reel sosyalizmin kazanımlarını, harbe karşı barışı vargüçle savunmak,

proletarya enternasyonalizminin başta gelen bir görevi olarak olanca güncelliğini koruyor. Örneğin önümüzde Vietnam var! Bu kahraman halk, bu sosyalist devlet barbar bir saldırıya uğradı. O, emperyalist çevrelerle, başta Amerikan emperyalizmiyle giderek daha sıkı bağlaşan Çin hegemonyacılarına karşı yiğitlikle savaşıyor. Vietnam halkıyla dayanışmanın zorunluğu, güncelliği, proletarya enternasyonalizminin dirimsel önemini bir kez daha ortaya koyuyor. Hitler Almanyası, Mussolini İtalyası, iç gericilikle birlikte İspanya Cumhuriyeti'ne, İspanya halkına saldırdığı zaman, Komintern enternasyonalizm bayrağını açmış, enternasyonal brigadaları savaş alanına çağırmıştı. Bugün de bu enternasyonalist dayanışma bayrağı, Lenin'in partisinin, dünya komünist hareketinin elinde Vietnam için dalgalanıyor.

Çin yönetiminin Vietnam'a kanla kurşunla saldırması, Mao-culuğun, Troçkizmin yolundan yürüyerek, giderek açık antisovyetik, karşıdevrimci konumlara geçtiğini, en sonunda da emperyalizmin vurucu gücü, NATO'nun 16'ncı üyesi durumuna geldiğini açıkça kanıtıyor. Maocuların bu "uzun yürüyüşü" Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi konularından sapmanın, dünya komünist hareketinin birliğinden ayrılmanın götürdüğü yeri gösteriyor.

Bu sorunda sözümona yansız kalmak, barışa, ulusal bağımsızlığa, egemenliğe karşı emperyalizmden, harpten, saldırganlıktan, hegemonyacılıktan yana geçmek demektir. Reel sosyalizmi savunmayı küçümseyenler, dünya devrim sürecinde, Sovyetler Birliği'nin, dünya sosyalist sisteminin belirleyici rolünü yadsıyanlar, proletarya enternasyonalizminin "modasının geçmiş" olduğunu savunanların saplandığı bataklık budur. "Avrupa Komünizmi" yanlılarının, dünya komünist hareketinin birliğine karşı ileri sürdükleri her türlü görüşlerin, gerekçelerin yanlışlığı ve tehlikesi bu koşullarda açığa çıkıyor. Dünya komünist hareketinin bugün Vietnam'la dayanışmada odaklaşan savaş birliği her zamankinden büyük önem taşıyor.

Komintern ve TKP

TKP Kızıl Ocak'ın doğrudan doğruya etkileri altında doğmuştur. Birçok kardeş parti gibi, onun da gelişmesine, örgütsel biçimlenmesine Komintern yardım etmiştir. Ona Bolşeviklik ilkelerini, Lenin'in partisinin mayasını, Komintern aşlamış, taşımıştır. Bu ilkeler; en başta, proletarya enternasyonalizmidir, proletarya diktatörlüğünü, dünya devrim sürecinin güç merkezi olan Sovyetler Birliği'ni, dünya sosyalist sistemini, reel sosyalizmi savunmaktır. TKP bu Leninci yolu izleyegelmiştir. TKP, anayurdumuzda emperyalist boyunduruğa, NATO'ya, işbirlikçi, tekelci burjuvaziye, kapitalizme, sömürü düzenine karşı, işçi sınıfının savaşını örgütleyegelmiştir. Gerici-faşist güçlere karşı savaş, Mao-culara, Troçkistlere, her soydan ve boydan oportünistlere karşı

savaştan ayırmamıştır. TKP proletarya enternasyonalizmi görevlerini, ulusal görevleriyle, böylesi bir savaşla sınıksız bağlıyor. Bu somut, yadsınılmaz bir olgudur.

Ülkemizde proletarya enternasyonalizmine karşı çıkan, anti-sovyetizm yürüten bütün gerici-faşist ve Maoçu akımlar, bu saldırılarını antikomünizmle, anti-TKP'cilikle atbaşı yürütüyorlar. Bu da rastlantı değildir. TKP'nin Komintern'den kalıt aldığı bir savaş geleneği vardır. Daha başında, TKP'nin kurucularından Mustafa Suphi, Komintern'in kuruluş kongresinde yer almıştır. Partimizin temsilcileri Komintern'in çalışmalarına sürekli katılmışlardır. Faşist Hitler orduları, Avrupa halklarına, sonra kahpece Sovyetler Birliği'ne saldırdığı zaman Kızıl Ordu'nun savaşını, Komintern sıralarında TKP de vargüçle destekledi. Sovyet Devleti'ni savundu. Komintern'in bütün savaşında Türkiyeli komünistlerin tuzu biberi vardır. İşte bütün bunlardan ötürü, proletarya enternasyonalizmine saldıranlar, onu ülkemizde savunan TKP'ye saldırmadan edemiyorlar. TKP'ye her nedenle olursa olsun saldıranlar da, tutarlı bir proletarya enternasyonalisti olmuyorlar.

TKP'nin özümsemiği bir gelenek de, antiemperyalist, anti-faşist güçlerin eylem ve cephe birliği politikasıdır. Özellikle VII. Kongre, faşizme ve harbe karşı, güçlü, yığınsal, ulusal, demokratik bir halk cephesi sorununu enine boyuna işlemiştir. Tüm işçi sınıfının, komünistlerin, sosyalistlerin, sosyal demokratların, tüm halkın, ulusal güçlerin eylem birliğini savunmuştur. Komintern'in, komünist partilerinin bu uyarı ve çağrularına aldırmayan kimi sosyalistler, sosyal demokratlar, böylelikle faşizme yolu açık tutular.

Günümüzde Türkiye, süregelen bunalımların burgacında kıvrıyor. Onu bu duruma getiren işbirlikçi, tekeli burjuvazidir. NATO'lara, emperyalist bloklara Türkiye'nin bağlanmış olmasıdır. Gerici egemen çevreler, bu yıkıcı bunalımın içinden, bunalımın yükünü emekçi yığınların sırtına yüklemekle, faşizme tırmanmakla çıkmak çabasındadırlar. Sosyalist enternasyonale üye olan CHP sağ kanadının ağır bastığı hükümetin politikası bu sürece karşı çıkmıyor. Hükümet sıkıyönetime, demokratik hak ve özgürlükleri yasaklamaya gitti. Bu politika faşist tırmanışa yol veriyor.

Sosyalist partilerin önyargılı yöneticileri de, TKP'nin önerdiği antiemperyalist, anti-faşist eylem birliğine yanaşmıyorlar. Bu tutumdan faşizme tırmananlar yararlanıyor.

Bunlara karşın, TKP, ilkelere dayalı eylem birliği politikasından ayrılmıyor. Bütün ilerici demokratik partileri, örgütleri, güçleri ortak savaşa, Ulusal Demokratik Cephe kurmaya çağırıyor. Demokratik haklar için, ekonomik, sosyal, politik istemler için yığınların eylemlerini örgütleyiyor, Leninci birliğini bu savaşların içinde yığınlarla daha sıkı bağlanmakla güçlendiriyor.

TKP Komintern'in savaş geleneklerine, yineliyoruz, devrimci Leninci ilke ve ülkülere sonuna kadar, ardıcıl bağlıdır. Yineliyoruz: Bu onun kutsal kalıtıdır!

Komintern örgütsel olarak kendi kendini dağıttı. Geçmiş dönüş söz konusu değil. Ama Komintern'in savaş tarihi, onun küllü göğe savrulmadı. Bu ilkeler canlı Leninizmdir, dipdiri yaşıyor. Bu bakımdan o ölümsüzdür!..

2

Bir 1929 Yılı Anısı

1929 tutuklamalarından bu yana tam 50 yıl geçti aradan. O zaman sınıf savaşlarının içinde, en ön saflarında yer alanlar bugün de en önde bayrağı yükseklerde tutuyorlar. I. Acar, 1929 yılı tutuklamaları üzerine şunları yazıyor :

«TKP kurulduğundan beri Türkiye'de komünistlerin yığınsal tutuklanmaları aralıksız olmuştur: 1921 Ankara, 1923 İstanbul, 1925 İstanbul-Ankara, 1927 İstanbul-İzmir-Adana, 1929 İzmir-İstanbul-İzmit. Bu zincir daha sonra 1932, 1942-46 ve 1951-52 yığınsal tutuklamalarıyla sürer. Bundan 50 yıl önce, 1929 Nisan başında polis geniş tutuklamalara girmişti: Tutuklamanın baş düzenbazı Hikmet Kıvılcımlı ve polis ajanı Şükrü Dinsel. Tutuklular arasında genç yaşta kurtuluş savaşına katılmış ve Geyve boğazında emperyalist saldırganlara karşı çarpışırken yara almış İsmailler, Ankara İmalât-ı Harbiye fabrikasında kurtuluş savaşçılarına top kamasi, cephane ve mermi sağlamakla görevlendirilmiş teknik ustalar, Hüsamettin Özdoğular, İstanbul'dan tütün işçileri Küçük Abbaslar¹, Selânikli Hüsnüler, Mehmet Çobalar, Hil-miler, Hasanlar, genç komünistler-komsomollar, aydınlar, yazarlar bulunuyorlardı.

Komünist tutukluların suçları :

Hükümetin eski Osmanlı borçlarını yükümlenmesine, bu borçların tanınmasına karşı çıkmak. Demokratik hakların, işçilerin ekonomik ve politik haklarının kısıntısız tam olarak verilmesi. Grev, sigorta, özgür sendika, sosyal ve kültürel tüm haklar. Topraksız ve az topraklı köylüye toprak. Bütün emekçilere insanca yaşama hakkı. Suçlamalar bu demokratik hakların istemi üzerinde toplanmış bulunuyordu.

İstanbul'da tutuklanan komünistlerin ilk sorguları 1. Şube müdürü, işkencede uzman "İngiliz Ziya" tarafından yapılmıştır. Ziya bütün tutukluları işkence seansından geçirmiş, akla gele-meyecek usuller kullanmış, özellikle İsmail'e öbür tutuklulardan ayrı işkence metodları uygulamıştı.

¹ Bu işçi arkadaş 1934 yılında 1. Şube'de kan kusturularak öldürüldü.

Doktor Hikmet Kıvılcımlı'nın provokasyonunun başlangıç noktası İzmir olduğundan 1. Şube'deki bütün tutuklular muhakeme edilmek üzere İzmir'e gönderilmek için Sultanahmet polis karakolunda toplanmıştı. Bu karakolda yolculuk hazırlığında bulunmuş, yataklar, yorganlar balyalandığı bir sırada, aralarında İsmail'in bulunmadığını büyük bir şaşkınlıkla, ancak farkedebilmişlerdi tutuklular.

Bu şaşkınlığın sürdüğü bir sırada temiz giyimli, mert bakışlı, uzun boylu, sıhhati yüzünden okunan resmi bir polis memuru çevresini süzdükten sonra tutuklular topluluğuna yanaşarak «İsmail'in ebedi olarak aranızdan ayrılmasını istemiyorsanız o olmadan İzmir'e gitmeyiniz, direniniz. Ben de kurtuluş savaşına katıldım. Afyon cephesinde.» (Bu cümle noktası noktasına mert polis memurunundur.)

Bu durum karşısında İzmir yolculuğu hazırlığında bulunanlar bir anda balyalamaları bırakıp karakolun başkomiserine başvururlar. İsmail burada kalacaksa, İzmir'e gitmeyeceklerini, buradan bir adım bile atmak niyetinde olmadıklarını, bu isteklerinde kararlı oldukları, polis tarafından yapılacak bütün sıkıştırma ve işkenceleri göze alarak bu karara vardıklarını inandırıcı bir şekilde Sultanahmet karakolu başkomiserine bildirmişlerdi.

Bir hayli işkence, tehditli çekişmeli söyleşiden, gecikmeden ve saatlerden sonra isteğimizin yerine getirileceğini, kendisinin şu sırada Cerrahpaşa hastanesinde olduğunu, iyileştikten sonra İzmir'e gönderileceğini öğrendik.

İzmir'e yolculuğumuz kelepçeli oldu. Kelepçe bayram yapmamızı engelleyemedi. Moralimiz, neşemiz yerinde idi. Yapılan işkenceler bizi bilemişti.

İsmail'imize üç ay sonra kavuştuk ancak. Öpüşmeler, göz yaşlarının arasından onu doya doya incelemeye başladık. İsmail'e yapılan ağır işkencelerin izleri pek çoktu; yüzü yara bere içinde, ayaklarında sargılar. Ayakkabılar ayağına sığmadığı için topuklar basılmış. Çok zayıflamış. Ama gözler cin gibi. Pırıl pırıl, fıldır fıldırdı. O anda İsmail'imize kavuşmanın bayramını yapıyorduk. Bayramların en mutlusunu.

İzmir'de burjuva hâkimlerinin karşısına çıkardılar bizi. Mahkeme salonu tıklım tıklım. Dinleyici kalabalık, elleriyle, göz işaretleriyle bizleri selamlıyor. Dinleyiciler dört kulak olmuş sorgu seyrini dinliyor. Hele İsmail'in sorgusu sırasında bütün İzmir Adliyesi memurları salonu baştan başa kuşatıyorlardı. Mübaşirler vasıtasıyla İsmail'in sorgusunu öğrenen memurlardan halk oturacak yer bulmakta zorluk çekiyordu.

Muhakemeler sonunda büyük çoğunluğumuz ağır hapis cezalarına çarptırıldık. Kimimiz Diyarbekir'e, kimimiz Elaziz cezaevine gönderildik. 1933 yılında tahliye olduk. İsmail Sinop'a sürülmek isteniyordu: Cezası böyleydi. Bileklerine kelepçe vurula-

rak İstanbul'a gönderildi, doğal mevcudun, yani jandarma refakatinde.

Sürgüne, Sinop'a gitmemenin, okka altına gitmemenin çaresini İsmail kendisi buldu. Kaçışı başarı ile uyguladı. Türk burjuvazisinin planlarını bu kaçışı ile altüst etmiş oldu. Polis, İsmail'i uzun süre arayıp durdu.

1929'da hapsedildiği zaman İsmail'in yaşı 27 idi. Şimdi 77. Kendisine halkımızın kurtuluş savaşımında başarılar dilerim.»

3

A. Bebel "Kadın ve Sosyalizm,,

August Bebel'in Kadın ve Sosyalizm yapıtının 100. yıldönümü nedeniyle Almanya Sosyalist Birlik Partisi MK'nin, DAC başkenti Berlin'de 23-25 Şubat 1979 günleri arasında düzenlediği uluslararası konferansta TKP temsilcisinin yaptığı konuşmadan bir özet sunuyoruz.

Değerli yoldaşlar, değerli arkadaşlar,

Birkaç günlük gezimiz sırasında DAC'nde kadınların kazanımları ve başarılarının bir kısmını görme olanağı elde ettik. Sosyalizm kuruculuğunun 30. yılında DAC'nde gördüklerimiz, A. Bebel'in 100 yıl önce yazdıklarının, kadınların gerçek eşitliğinin ancak sosyalizmde sağlanabileceğinin yaşayan kanıtıdır.

Bu koşulları yaşam içinde izlemek, ülkelerimizde sosyalizm için verdiğimiz savaşıma yeni bir güç, yeni bir ivme katıyor, kararlılığımızı pekiştiriyor.

Değerli dostlar, ●●

Ülkemizdeki kadınların koşulları ve onlar arasında yürüttüğümüz çalışmayı sizlere aktarabilmek için, ülkenin genel durumu üstüne bilgi vermek istiyoruz.

Ülkemiz emperyalizmin boyunduruğu altındadır. 70 yıldır kapitalist yoldan kalkınma çabaları sonucu, bugün derin ve süregelen ekonomik, politik, sosyal, kültürel ve moral bunalımların kıskaçındadır. Yerli tekeli burjuvazinin işbirlikçi niteliği, kapitalist sistemin genel bunalımının ülkemizde katmerli yansımalarına neden oluyor...

... Emperyalist güçler, planlarını uygulamak için, gerek faşist çeteler, gerekse Pekin yönetiminin ülkemizdeki uzantılarından yararlanıyor, faşist terörü hızlandırıyorlar. Yalnız 1978'de kadın ve çocuklar da içinde, 2.500'e yakın cinayet işlenmiştir.

Sosyal demokrat ağırlıklı hükümet, antifaşist, demokratik güçlerle birleşmek yerine, emperyalizm ve yerli tekellerin ekonomik, politik ve askersel dayatmalarına boyun eğmiştir.

Ecevit hükümeti, sözde ülkedeki "anarşi"yi sona erdirmek bahanesiyle, 13 ilde sıkıyönetim ilan etmiştir. Bu, faşist partilerin uzun süredir ileri sürdükleri bir istemdir. Sıkıyönetime gidilmesi

ve bunun demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamaya yönelik uygulaması, faşizm tehlikesini daha da güncelleştiriyor.

TKP, işte emeğin ve kadınların kurtuluşu için savaşımını bu koşullarda yürütüyor. Partimiz 57 yıldır, ağır illegalite koşullarında çalışıyor. Ve bu sürenin yarısından fazlası sıkıyönetim altında geçmiştir. Her zaman ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşımının ön sıralarında yer alan TKP, 1973 yılında yeni bir atılım yapmıştır. Gücünü Marksizm-Leninizm ilkelerine sıkı bağlılığından, yığınlardan, onlara bunalımdan çıkış ve toplumsal ilerleme için tek savaş yolu göstermesinden alan partimiz, savaşım her alanındaki etkinliğini hızla artırıyor. TKP, faşizm tehlikesini yok etmek, bunalımdan kurtulmak için tüm ulusal demokratik güçlerin, işçi sınıfı öncülüğünde, emperyalizme, tekellere ve faşizme karşı savaşım cephesinde birleşmeleri gerektiğini savunuyor. Bu ortak savaşım sonucu sosyalizme giden yolu açacak ileri demokratik erkin kurulacağını vurguluyor.

Gelişmeler TKP'nin politikasının doğruluğunu kanıtladıkça, gitgide daha büyük yığınlar onun sesine kulak veriyor. Bugün, dostun da düşmanın da söylediği gibi, TKP, sendika, gençlik, kadın hareketlerinde, tüm emekçi kesimlerde etkin biçimde örgütlüdür. Köylüler arasında etkinliğini artırma sürecindedir.

Bunun sonucu, partimize yönelik her türden burjuva saldırıları artırıyor ve TKP, faşist terörün, antidemokratik baskıların baş hedefi oluyor. Gizlilik nedenleriyle açıklayamadığımız birçok yoldaşımız faşist ve Maocu cinayetlerin kurbanı olmuştur.

Yoldaşlar, arkadaşlar,

Övünerek söyleyebiliriz: TKP ülkemizdeki demokratik kadın hareketi içinde örgütlü, etkin tek güçtür. Bu, TKP'nin Leninci politikası ve kadın sorununa verdiği önemle sıkı sıkıya bağlıdır.

1975 yılında, ilerici güçler, Türkiye'de ilk kez demokratik, yığınsal bir kadın örgütünü, İKD'yi kurdular. Komünistlerin, öteki ilerici güçlerin aktif ve yaratıcı çalışmaları sonucu İKD 4 yıldan kısa bir süre içinde 15 bin üyeye sahip bir yığın örgütü durumuna gelmiştir. Ülkemizde 18 yaşının üstündeki her 1000 kadından birini örgütlemiştir. Kadınların % 60'ının okuma-yazmasız, yoğun toplumsal, dinsel ve geleneksel baskı altında olduğu bir ülkede, bu, küçümsenemeyecek bir başarıdır. Bugün İKD 60 şube ve temsilciliğiyle gerek ülke çapında, gerekse emekçi kadınların her kesiminde örgütlüdür. Yayın organı, Kadınların Sesi, ayda 25 bin baskıyla ülkemizdeki en yaygın demokratik yayınlardan biri durumundadır.

Gene ülkemizde ilk kez, binlerce kadın yığınsal eylemlerde yer alıyor; faşizme, işsizliğe, hayat pahalılığına karşı, eşitlik, barış ve silahsızlanma için kadın yürüyüşleri düzenleniyor. Bu eylemler yalnız büyük kentlerde değil, feodal kalıntıların var olduğu geri kalmış bölgelerde de yaygınlaşıyor. Sıkıyönetim ve yük-

selen faşist teröre karşın önümüzdeki 8 Mart'ta, gene birçok il-lerde kadın yürüyüşleri düzenlenecektir. Biz bu yığın eylemlerinde demokratik kadın hareketinin birliğini sağlamaya, böylece gerici-lerin, oportünistlerin demokratik güçleri parçalama planlarını boşa çıkarmaya da büyük önem veriyoruz.

TKP, kadınların politik ve ideolojik bilinç düzeyini yükseltmeyi başta gelen görevlerinden biri sayıyor. İdeolojik çalışmamızda başlıca amaçlarımızdan biri, sosyalizm savaşımını baltalamak için emperyalistler ve yerli işbirlikçilerince başlıca araç olarak kullanılan antikomünizmi, antisovyetizmi silmektir.

TKP'nin Leninci ilkeleri doğrultusunda, gene önde gelen bir görevimiz, emekçi kadınlar arasında proletarya enternasyonalizmi ruhunu yaymaktır.

Kadınlar arasındaki çalışmalarımızda, başta SBKP olmak üzere sosyalist ülkeler komünist partilerinin deneyimleri, başarıları ve dayanışması vazgeçilmez bir katkıdır. Eğer sosyalist ülkelerin canlı örnekleri önümüzde olmasa, kadınlara kurtuluşlarının sosyalizmde olduğunu anlatmak bizim için birkaç kat daha güç olacaktır. Deneyimimiz antisovyetizmin, ya da sosyalist ülkelerin kazanımlarını küçümsemenin, kadınları eşitlik, demokrasi, ilerleme ve sosyalizm savaşına çekmekte baş engellerden biri olduğunu kanıtıyor.

Değerli yoldaşlar, arkadaşlar,

Bugüne kadar yapabildiklerimiz, hedefimize ulaşmak için yapmamız gerekenlerle karşılaştırıldığında çok azdır. Ne var ki, ülkemizdeki koşullar çalışmalarımızı gitgide daha zorlaştırıyor. Bölgemizdeki gelişmeler ve derinleşen bunalım, faşizm tehlikesini artırıyor. Sıkıyönetim yeni antidemokratik baskılar dayatıyor. Kadın hareketinin gelişmesine paralel olarak, ona yönelik faşist, Maoçu ve gerici saldırılar yoğunlaşıyor. Bugüne kadar birçok demokratik örgüt ve yayın organı kapatılmıştır. İKD ve yayın organı da aynı tehlikeyle karşı karşıyadır. UÇY çalışmaları da içinde, tüm toplantı ve yığın eylemleri sıkıyönetim komutanlıklarının iznine bağlıdır ve bu izin çok ender alınabiliyor.

Antidemokratik baskıların çarpıcı bir örneği, Türkiye hükümetinin İKD'nin UDKF'ye üyeliğini yasaklamasıdır.

En önemlisi, TKP hâlâ yasaktır. Berlin Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nın belgesinde de vurgulandığı ve kınandığı gibi, Türkiye, Komünist Partisi'nin yasak olduğu tek Avrupa ülkesidir...

... Yumuşama, silahsızlanma ve dünya barışı sürecine karşı girişimler yoğunlaşmıştır. ABD ve NATO emperyalistleri ve onların yeni bağlaşıkları, Pekin yöneticileri tarafından düzenlenen bu komplolara karşı daha kararlı, aktif ve ortak bir savaşım yürütmek zorundayız. Özellikle, Çin'in Sosyalist Vietnam'a saldırısı, Pekin yönetiminin hegemonyacı, militarist ve şövenist politika-

sına karşı savaşımın zorunluğu hakkında hiçbir ikircimli tutum olamayacağını açıkça vurgulamıştır.

TKP, Vietnam Komünist Partisi'ne gönderdiği mesajla, Çin saldırısına karşı savaşımını olanaklarımızın sonuna dek desteklediğimizi belirtmiş ve bir bildiriyle, halkımızı yiğit Vietnam halkıyla dayanışmaya çağırmıştır.

Son gelişmeler en güçlü silahımızın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi olduğunu ve bunlardan herhangi bir sapmanın er geç gerici ve şövenizme götüreceğini bir kez daha kanıtıyor.

Değerli yoldaşlar, arkadaşlar,

Bu konferans gibi, kardeş örgütler ve ilerici güçler arasında uluslararası toplantıların, eşitlik, barış, demokrasi ve sosyalizm için ortak savaşımın güçlenmesine önemli bir katkı olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle, ASBP MK'ne bu girişimi ve konukseverliği için içten teşekkürlerimizi belirtmek isteriz.

DAC'nin kuruluşunun 30. yılı dolayısıyla kendilerini kutlar, DAC halkına ASBP önderliğinde yeni yeni başarılar dileriz.

Yaşasın dünya devrimci güçlerinin birliği!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

4 Tip'in 2. Büyük Kongresi Üzerine

Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Büyük Kongresi, 23-26 Şubat 1979 günleri arasında İstanbul'da yapıldı. Bu kongrede geçmiş yıllara göre yeni olan iki kavramın TIP terminolojisine girdiğini görüyoruz.

TIP'in başından beri öne sürdüğü, "işçi sınıfının bilimsel sosyalist öncü partisi" olma savını güçlendirme amacıyla, şimdilerde gündeme getirilen bu iki yeni kavram, «TIP'in 60 yıllık işçi sınıfı politik hareketinin sürdürücüsü» olduğu ve TIP'in «her hal ve şartta görev başında» bulunacağıdır.

Sıkıyönetimin ilan edilmesiyle ve kongre öncesinde Yürüyüş'te ve öteki parti yayınlarında öne çıkarılan bu görüşler kongre belgelerine de geçerek önem kazandı. Kongre belgeleri ayrıca TIP'in enternasyonalizme de daha ardıcıl bir biçimde sahip çıktığını gösteriyor. Kongre'de Maocu Pekin yönetiminin Vietnam'a saldırısını kınayan ve Vietnam halkına TIP üyelerinin "dayanışma duyguları"ni ileten bir kararın alınması da bunun bir göstergesidir.

Sosyalist hareket içinde yer alan bir partinin, herşeyin 1960'lardan sonra, üstelik sadece kendisiyle birlikte başladığı saçma savını artık bir yana bırakıp proletaryanın politik hareketinin geçmişini tanıması, tutarlı enternasyonalist konumlara gelmesi kuş-

kusuz sevindirici bir olgudur. Yine TİP yöneticilerinin geçmişten dersler çıkararak her koşulda savaşımı sürdüreceklerini, bunun gerektirdiği önkoşulları hazırlama, çeşitli savaşım biçimlerini kullanma kararlılıklarını belirtmeleri olumlu bir gelişmedir. Hele faşizm tehlikesinin varlığını sürdürdüğü, her çeşit antikomünizmin şiddetini artırarak işçi sınıfına ve ilerici harekete saldırdığı koşullarda bu tutum daha da olumludur.

Ne var ki, TİP yöneticileri tüm bu kavramları aynı zamanda "işçi sınıfının bilimsel öncü sosyalist politik partisi" olma savını daha da pekiştirici öğeler olarak gündeme getiriyorlar. Bilindiği gibi TİP'in bu savı oldukça eskidir ve ısrarla öne sürülmektedir.

Öncü parti olmanın ölçütleri bellidir ve bu konuyu burada uzun uzadıya tartışacak değiliz. Çünkü yığınlar, sınıf bilinçli işçiler ve bizzat baş düşman gerekli saptamayı sınıf savaşımının ateşboylarında çok açık bir şekilde yapıyorlar.

Ama TİP'in 2. Büyük Kongresi, bize TİP'in bu savını kendi değerlendirmeleriyle karşılaştırma olanağını verdi. Bu değerlendirmelerle TİP'in "öncü parti olma" savının karşılaştırılmasının okuyucu için ilginç olacağını sanıyoruz. Bu karşılaştırmada başvuracağımız kaynak, TİP'in 2. Büyük Kongresi'nde okunan Merkez Yönetim Kurulu Raporu'dur. Bilindiği gibi kongre raporları işçi partilerinin en temel belgeleridir. Kongre'de onaylandığına göre, TİP 2. Büyük Kongresi'nde okunan bu rapor, TİP'in temel belgeleri arasında yer almış bulunuyor.

Burada Rapor'un "Partimizin Özgün Görevlerinin Yerine Getirilmesi" başlığını taşıyan ikinci bölümünü ele alacağız. Temel aldığımız metin, kongrede dağıtılan teksir edilmiş metindir.

ÖRGÜTLENME DÜZEYİ VE ÜYE SAYISI

TİP'in örgütlülük düzeyi ile ilgili olarak raporda şöyle deniliyor: «26 ilde tam teşekküllü durumdayız. Bu 26 ilin 20'sinde bütün kongrelerin tamamlandığı bir gelişkinlik düzeyine erişmiş bulunuyoruz. ... 233 ilçe ve 36 ilde kongre yapılmış, 106 arkadaşımız Büyük Kongre üyesi olarak seçilmiş bulunuyor.» (s. 2)

Böylece kongrede 106 seçimli delegenin yer aldığını öğreniyoruz. TİP tüzüğü'nün 11. maddesinin (a) fıkrası büyük kongre delegelerinin her elli parti üyesi için bir delege olarak seçilmesi gerektiğini belirtiyor. 50'den az üyeye sahip iller de bir delege seçme hakkına sahipler. 2. Büyük Kongre delegelerinin seçiminde bu maddenin aynen uygulandığını varsayarsak, TİP'in kongrede temsil edilen toplam üye sayısını, en fazla 5.300 (106 x 50) olarak buluruz.

Raporun bir önceki sayfasında, TİP'in 279 ilçe ve 40 il örgütüne sahip olduğu belirtiliyor. Yine TİP tüzüğü'nün 32. maddesine göre, bir il yönetim kurulu 7 kişiden, 37. maddeye göre de bir ilçe yönetim kurulu 5 kişiden oluşuyor. Buna göre TİP'in 1.395 ilçe ve 280 il yöneticisi bulunuyor. 21 merkez yöneticisini ve 7

merkez disiplin kurulu üyesini de buna eklersek, TİP'te toplam 1.803 yönetici olduğunu buluruz ki, bu rakam toplam üye sayısının üçte biridir. Demek ki, TİP'te her yöneticiye ortalama iki üye düşmektedir. Büyük illerde birimlerdeki üye sayısının ortalamanın çok üstünde olduğu düşünülürse, bu hesaplama, çok sayıdaki yerel örgütte yöneticilerin dışında hemen hemen hiç üye olmadığı kolayca görülebilir. Aynı sonuca başka tür bir hesaplama da varabiliriz. 5.300 olan toplam üye sayısını 279 olan toplam ilçe örgütü sayısına bölersek 19 rakamını buluruz. Buna göre TİP'in ilçe örgütlerinde ortalama üye sayısı 19'dur. İstanbul, İzmir, Ankara ve İzmit gibi illerde üye sayısının çok daha fazla olduğu, 1. Büyük Kongre delegasyonundan bellidir. TİP 1. Büyük Kongre Tutanağı adlı kitabın 232-237. sayfalarındaki verilere göre, tüm illerden gelen 89 delege içinde salt bu dört ilden gelen delege sayısı 35'tir. Buna karşılık birinci kongreye 15 ilden bir, 10 ilden iki ve 6 ilden üç delege gelmiştir. Bu rakamlar üye yoğunluğunun dört ilin dışında kalan illerde ortalamanın çok altında olduğunu göstermektedir. Buna göre ortalama 19 üyeye sahip olan TİP ilçe örgütlerinin büyük çoğunluğunda üye sayısı ile yönetici sayısı arasında çok az bir fark vardır.

Buradan çıkan sonuç, TİP örgütlenmesine Türkiye çapında egemen olan yapının belli merkezler dışında, bir "tabela örgütlenmesi" olduğudur.

Raporun ikinci bölümünün birinci sayfasında, «1976 yaz ayları örgütlenme kampanyası sırasında ivedi olarak kurulmuş olup çeşitli nedenlerle uzun süre arzu edilen işlerliği kazanamamış dört ilimiz» şeklindeki ifade de, örgütlenme anlayışının başka bir göstergesi olmaktadır. ● ●

Raporda gerçek üye sayısının belirtilmesinden özenle kaçınılmasına karşın, üçüncü sayfada, üye sayısının iki kongre arasında üç kat arttığı öne sürülüyor. Ne var ki raporun ikinci sayfasında birinci kongreye katılan seçimli delege sayısının 65 olduğu söyleniyor. Her biri elli üyeyi temsil eden delegelerin sayısı 65'den 106'ya çıkarken, üye sayısının nasıl üç kat arttığı pek anlaşılır olmuyor. Üstelik 1. Büyük Kongre Tutanağı adlı kitapta 1. Kongre'ye katılan il delegelerinin sayısı 89 olarak belirtiliyordu. Nedense ikinci kongre raporunda bunlar içinde yer alan 25 kurucu üye (Tüzük gereği doğal delege olmamalarına, seçimli delegeler içinde sayılmalarına karşın) seçimli delege sayısı içinde yer almıyor ve 65 rakamı veriliyor. Demek istediğimiz, iki kongre arasında, üyeleri temsil eden gerçek delege sayısı 89'dan 106'ya çıkmıştır; bu da yaklaşık % 20'lik bir üye artışına denk düşer. Yani raporu kaleme alanlar, TİP üye sayısındaki artışı, nedendir bilinmez, olduğundan kat kat daha fazla göstermek istiyorlar. Ama yine aynı belgeler bu savı yalanlıyor. Üstelik sınıf savaşımının alabildiğine keskinleştiği, politik bilinçlenmenin alabildiğine yaygınlaştığı, grev ve direnişlerin, yığın eylemlerinin yoğun-

luk kazandığı bir iki yılın geride bırakıldığı ve TİP üye sayısının böylesi bir dönemde ancak % 20 artması ilginç bir sonuç olarak ortaya çıkmaktadır.

ÜYE YAPISI VE PARTİ ÇALIŞMASI

TİP'in üye yapısı ve çalışma anlayışı ile ilgili olarak, raporda ilginç bölümler yer alıyor. Raporda kart yenilemeyerek partiden çıkmış sayılanların sayısından söz edilirken şöyle deniyor: «Bu sayıyı kabartan asıl neden de, geçici işle bu illerimize gelenlerin bir süre sonra ayrılmak zorunda kalmalarından doğmaktadır. Ancak bu arkadaşlarımızla yeterli ilişki kurulup, ayrılmaları sırasında da yeni adresleri bilinebilseydi, sonucun böyle olmayacağı muhakkaktır.» (s. 4) Burada öyle ilginç bir durumla karşı karşıyayız ki, parti örgütü bir ilden ayrılan üyesinin nereye gittiğini bilemiyebiliyor. Üye yapılan, kimlik kartı verilen kişi ise bulunduğu ilden ayrıldıktan sonra gittiği il'de partisini arama, en yakın parti örgütüne yerini bildirme, yani sınıf savaşımında yer alma gereksinimini bile duymuyor. «Toplam olarak hesaba değmeyecek kadar az» bile olsa, böyle üyelere sahip olmak da ilginç bir gösterge olmaktadır.

TİP, doğru bir şekilde, temel birim olarak «çalışma ekipleri» adını verdiği birimleri alıyor. Raporda kalıcı, oturmuş ve başarılı çalışan ekiplerden söz edilirken, «şimdilik çok sınırlı olan bu örnekleri çoğaltmak önümüzde duruyor» deniliyor (s. 7). Başka bir yerde ise, «kalıcı ekiplere doğru bir gelişme görülmektedir» deniliyor (s. 8). Aynı sayfada: «Diğer yandan ilk oluşturulan ekiplelerimizde çoklukla görülen içe kapanıklık, ekip çalışmasını yalnızca birlikte eğitimin veya benzeri çalışmaların ötesine taşırmayan davranışlar artık adım adım kırılıyor. Olumlu örnekler çoğalıyor. Kuşkusuz bunda geçtiğimiz dönemde kısa süre ara ile girilen iki seçimin, bu seçimler sırasında kitlelerle yakın ilişkiler kurmak üzere yapılan girişimlerin ve kazanılan deneyimlerin önemli katkısı bulunmaktadır.»

TİP'in «çalışma ekibi» adını verdiği birimler işçi sınıfı partilerinin temel örgütleridir, parti yapısının temeli, candamarıdır. Yukarıdaki satırlar önce TİP'de bu birimlerin gerçek anlamda varolmadığını kabul ediyor. Daha sonra bunlardaki eksikliklerin giderek giderildiği söyleniyor. Bu kadarla kalsa, olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilecek, ne var ki, daha sonra çalışma ekiplerinin gerçek anlamda oluşmasındaki temel etkenin seçim çalışmaları olduğu belirtiliyor. Yani bir işçi sınıfı partisinden temel örgütleri, grevler, direnişler, çetin sınıf savaşımını içinde değil de, çoğunca seçim çalışmaları içinde oluşuyor. Yığınlarla en genelinde yalnız seçim propagandasında ilişkiye geçildiğinin, sınıf savaşımının öteki alanlarında pek de varolunmadığının bundan güzel itirafı olabilir mi? «İşçi sınıfının bilimsel sosyalist ön-

cü politik örgütü” olma savının kendi kendine yalanlanması bundan açık bir kanıt olabilir mi?

Leninci parti anlayışının temel öğelerinden birinin de, tarihte bolşevik-mensevik ayırımına yol açan, parti üyesi olmanın temel koşulunun bir parti organında (TİP terminolojisinde çalışma ekibinde) yer almak olduğu bilinen gerçektir. TİP kongre raporunda önümüzdeki dönemin görevleri ile ilgili olarak şöyle deniyor: «En önemlisi, ekip dışı hiçbir üye kalmamasının sağlanması başlıca uğraşımız olacaktır. Geçtiğimiz dönemde hizip hareketine savrulanların içinde, baştan itibaren bir ekip çalışması içinde yer almamış olanların bulunması ...» (s. 8). Demek ki, TİP içinde ekip dışı çok sayıda üye varmış ve hâlâ da var. Bunun giderilmek istenmesi elbette olumludur, ama geçmişte buna nasıl izin verildiği (çünkü öncü parti savı geçmişte de vardı) anlaşılamamaktadır. Hizip hareketinde yer alanların ekip dışı kalmak istemeleri kendilerini bağlar, ama onların ekip dışı kalmasına izin vermek kimi bağlar? TİP’in tüzüğünde, Leninci partilerin tüzüğünde olduğu gibi, her üyenin mutlaka bir organda yer alması ilkesi yoktur, ama üyelik koşulu olarak «kendisine verilecek görevleri eksiksiz yerine getirmeye çalışmak» vardır (madde 7). Yani yönetimin “çalışma ekibi” oluşturma ve her üyeye bir çalışma ekibi içinde çalışma görevi verme olanağı her zaman vardır. Ama şimdi öğreniyoruz ki, TİP’de üyeler bir hizip hareketi, hem de anti-komünist ve antisovyetik eğilimde olduğu yine raporla saptanan bir hizip hareketi oluşturabilecek kadar ekip dışı kalabilmişler ve hâlâ da ekip dışı üyeler var.

İDEOLOJİK ÇALIŞMA

İşçi partilerinde ideolojik çalışma tüm çalışmanın can damarıdır. Bunun içinde parti eğitimi önemli yer tutar. Raporla şöyle deniyor: «Her aday üyenin tek tip bir asgari eğitimden geçmesi de henüz çoğunlukla dahi sağlanamadı.» (s. 14). Bu saptama, aday üyelerin farklı farklı eğitimlerden geçtiğini belirttiği kadar, hiçbir eğitimden geçmeyen aday üyelerin de olabileceğini göstermektedir. Aynı sayfada şunlar da deniyor: «Geçen dönem yapılan merkez seminerlerinin en büyük eksiği, kongre kararlarının ayrı bir eğitim konusu olarak işlenememesi olmuştur.» Partinin savaşım yolunu çizen temel belgeler arasında yer alan kongre kararlarının iki yıl boyunca eğitim konusu yapılmadan üyeler benimsenilemeyeceği açıktır. (Bilindiği gibi, TİP’in 1. Kongresi’nde, «Türkiye Komünist Partisi adını taşıyan kuruluş Türkiye’de yasal olarak kurulabilmelidir» diye bir karar da alınmıştı. Burada “Türkiye Komünist Partisi adını taşıyan kuruluş” biçimindeki yakışsız ifadeyle nasıl bir basitlik içine düğüldüğü üzerinde durmayacağız. Ancak TİP yöneticilerinin iki yıl boyunca bu kararın yaşama geçirilmesi, TKP üzerindeki yasağın kaldırılması için herhangi bir çaba gösterdikleri söylenemez. Şimdi bu ek-

siklik kavranmış, kongre kararları eğitim konusu olarak kabul edilmiştir, ama, bu kez de 2. Kongre'de 141-142'nin, TKP üzerindeki yasağın kaldırılması için savaşım kararın alınmamıştır.)

TİP yöneticilerinin parti üyeliği, parti üyelerinin ideolojik yapısı konusundaki anlayışlarını belgelemesi açısından aşağıdaki satırlar da oldukça ilginçtir. Hizbin tasfiyesinden söz edilirken şöyle denilmektedir: «Gerçekten parti yaşamında o güne kadar bu derece açık seçik inceleme, irdeleme konusu yapılmasına gerek duyulmaksızın genel kabule dayalı kavramlar, işçi sınıfı enternasyonalizmi ve demokratik merkezizetçilik ilkesi yeniden ve aydınlık net biçimde üyelerin bilincine kazındı.» (s. 11). Bu kavramların hizbin tasfiyesi sırasındaki tartışmalarda ne derece üyelerin bilincine kazındığını bilemeyiz, ama böylesi temel ve partiye ve üyelerine can ve savaşkanlık verecek kavramların bilmeden, anlamadan kabul edilmesinin hiç de içaçıcı bir durum olmadığını kolayca söyleyebiliriz. Üstelik bugün şu ya da bu nedenden partinin tartışma gündemine bu kavramlar gelmiş ve bunların incelenmeden, irdelenmeden genel kabule dayanarak, yani sözde benimsendiği ortaya çıkmıştır. Yani proleter enternasyonalizmi, demokratik merkezizetçilik gibi en temel ilkeler "genel kabule dayanılarak" benimsenebiliyor ve sonra işçi sınıfının "öncü politik partisi" olduğu ileri sürülebiliyor. Yarın başka temel kavramlar da, örneğin öncü parti, sosyalist devrim vb. kavramları da parti içinde tartışma gündemine gelirse ve bunların da incelenmeden, irdelenmeden genel kabule dayalı olarak benimsendiği ortaya çıkarsa ne olacak?

Raporun 16. sayfasında şöyle deniyor: «Merkez yayın organımız **Çark Başak**'ın kendi periyodu içinde aksamaksızın çıkarılması önümüzdeki dönemde üzerinde titizlikle durulması gereken bir konu durumundadır.» Merkez organları işçi partilerinin en önemli ideolojik araçlarıdır, tüm parti örgütüne savaşımında yol gösterir. Normal periyodu içinde çıkamayan bir merkez organına sahip olan bir partinin ve üyelerinin, sınıf savaşımındaki görevlerini de aksamadan yerine getirmeleri olanaklı değildir.

Burada bir noktaya daha değinmeden geçemeyeceğiz. Örneğin, bir **Yürüyüş** her hafta düzenli olarak çıkarken, parti merkez organı **Çark Başak**'ın düzenli çıkarılamaması ve her nedense dağıtımının çok sınırlı tutulması, arabanın atın önüne koşulmasıdır, anlaşılmaz bir tersliktir. Ancak bu, TİP yöneticilerinin kendi bilecekleri bir iştir, kendi içişleridir. Biz bu konuya sadece bir işçi partisinin yayın anlayışındaki bir tersliği, önemli bir eksikliği yansıtması bakımından değindik.

Yayın çalışmaları ile ilgili olarak raporda şöyle bir sav da yer alıyor: «**Görev, Yürüyüş ve Bilim** yayınları ... kendi alanlarında emsallerine göre en yüksek tirajlara ulaşmışlardır.» (s. 16). Burada "emsallerine göre" diye bir ifade yer aldığına göre bu konu üzerinde durmak, bir yanlış düzeltmek gerekir. Raporu kaleme

alanlar, bir süredir 13 ilde dağıtılması ve satılması üstelik yasaklanmış olmasına rağmen, örneğin bir **Savaş Yolu**'nun, "emsal"i **Yürüyüş**'ten en az 6-7 kat daha fazla tiraja sahip olduğunu herhalde bilmiyor olamazlar. Kaldı ki, içinde bulunduğumuz koşullarda böyle bir karşılaştırma yapmanın yayın yasaklarını meşurlaştırıcı bir çağrışım uyandırabileceğini, en azından yakışık almıyacağını görmek gerek.

ÜYE KESENEKLERİ VE POLİTİK SAVAŞIM

İşçi partilerinin temel gelir kaynağı üye kesenekleridir ve partililiğin temel koşulları arasında keseneğini düzenli ödemek de vardır. Bu konuda bakalım TİP raporu neler diyor: «Borçların kapanması için yapılan tüm çalışmalara karşın ivedi gereksinimler yeni borçlara yol açmaktadır. ... Bunun için her üyenin ve aday üyenin aidatlarını muntazam ödemesi gerekmektedir» (s. 18). Demek ki, keseneklerin düzenli olarak ödenmesi gereği Kongre Raporu'nda vurgulandığına göre, bu bir sorun olarak partinin önünde duruyor. Üyelerin mali bakımdan partilerini desteklemede gösterdikleri tutum şu cümleden de anlaşılabilir: «1. Büyük Kongre'nin aldığı yüzde 10 dayanışma fonu kararı henüz konunun önemi ölçüsünde Parti yaşamına geçirilememiştir.» (s. 18). Ne var ki, mali konudaki olumsuzluklar sadece bireysel düzeyde kalmıyor, örgütsel bir nitelik de kazanmış: «Alt örgütlerin üst örgütlere aidat ödemesi konusunda, bu kalemde ödenmesi gereken miktarla fiili ödenen arasındaki açık yüzde otuza varan bir açıktır.» (s. 17).

En önemli konu olan partinin faaliyetleri konusuna gelince, burada şimdiye kadar sayılan eksikliklerin sonuçları çarpıcı bir şekilde ortaya çıkıyor. Raporun, iki kongre arasındaki önemli parti faaliyetlerine ayrılan bölümünde, iki seçime katılma, Ekim Devrimi'nin 60. yılında bir kapalı salon toplantısı düzenleme ve bir "NATO'ya Hayır Kampanyası" örgütlemenin ötesinde önemli bir faaliyete pek raslanmıyor. Faşizmin alabildiğine tırmandığı, sıkıyönetim ilan edildiği, işsizlik ve pahalılığın görülmedik boyutlara ulaştığı, sınıf savaşımının en keskin biçimler aldığı bir dönemde, bir işçi sınıfı partisinin tüm siyasal faaliyeti bu üç madde ile özetlenebiliyor. TİP yöneticileri sonunda şu saptamayı yaparak, yıllardır ileri sürdükleri "öncülük" vb. savlarını, kendileri bir kalemde silip atıyorlar: «Geçen dönemde perspektifli, eşgüdümlü, sürekli bir parti çalışmasının gerçekleştirilmesinde önemli eksikliklerimiz de oldu. Bunlardan birincisi, tek tek kişilere bağlı olmayan, etkin, "kurumsal" bir yapıya hâlâ kavuşmamış olduğumuzdur. Diğer ise, buna da bağlı olarak, hâlâ çalışmalarımızı çoğunlukla sürekliliği olan bir örgütsel çalışma biçiminden çok, belirli zaman kesitlerinde belli çalışmalara önce-

lik ve ağırlık vererek "kampanyalar" halinde yürütme durumunda bulunuşumuzdur.» (s. 24).

"Kurumsal bir yapıya" değil, "kişilere bağlı" bir yapıya sahip olan; sürekli politik çalışma yapamayan, ancak zaman zaman, daha açık bir deyişle çokçası seçimden seçime bellibaşlı bir faaliyet gösterebilen bir partinin, herhalde "öncü parti" olma ölçütlerine pek de uymadığı açık olsa gerek.

Sonuç olarak, antisovyet hizbin tasfiyesiyle TİP'in olumlu bir adım attığını, kimi konularda eskiye göre daha olumlu konumlara vardığını söyleyebiliriz.

Unutmamak gerekir ki, Türkiye Komünist Partisi'ne karşı alınan olumsuz tavır, geçmişte her zaman sosyalist partileri ağır iç sorunlarla karşı karşıya getirmiş, bu da hem demokrasi ve sosyalizm savaşımına, devrim davasına, hem de bu partilerin gelişmesine, bu savaşımında daha etkin bir biçimde yer almalarına zarar vermiştir.

TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen, TİP 2. Büyük Kongresi'ne yolladığı mesajda şöyle diyordu :

«Kongreniz, emperyalist çevrelerin, Çin hegemonyacılarının dünya barışı ve güvenliğini tehdit ettiği, Amerikan emperyalizmi ve NATO'nun ülkemiz üzerinde baskılarını artırdığı, sıkıyönetim koşullarında faşist tehlikenin yoğunlaştığı bir dönemde toplanıyor. Böyle bir durumda, halkımızın önünde duran sorunlar, ancak işçi sınıfının, tüm ulusal ve demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği kurmasıyla çözülebilir.

«Günümüzde işçi sınıfının birliğine, sınıf ve yığın sendikacılığına yönelik saldırılar artıyor. Egemen güçler antisovyetizmin ve antikomünizmin, bu arada anti-TKP'ciliğin her türünü alabildiğine körüklüyorlar. TİP'e de yönelen bu saldırılara karşı TKP, partinizle, tüm ilerici güçlerle dayanışma içindedir. Faşist 141 ve 142. maddelerin kaldırılması için çabaların daha da yoğunlaştırılması, komünistlerin, sosyalistlerin, tüm ilerici güçlerin ortak görevidir. TKP, partilerimiz arasındaki görüş ayrılıklarının, yasal engellerin, eylem birliğini önleyebileceğine inanmıyor.

«Emperyalizme ve faşist tırmanışa karşı, sıkıyönetime ve bunalımın yükünün emekçi yığınların sırtına bindirilmesine karşı savaşta taşıdığı tarihsel sorumluluğun bilincinde olan TKP, tüm ilerici güçlere elini uzatıyor.»

TİP'e, tüm sosyalist partilere düşen görev, uzanan bu kardeş elini itmemek, eylem birliğini daha da güçlendirmektir.

TİP kamuoyuna 800 sayfaya yakın bir beş yıllık plan sundu: **Demokratikleşme İçin Plan, 78-82.**

Kitabın "asıl metninde", Türkiye'nin ve dünyanın ekonomik bir çözümlemesi yapılıyor. Bir dizi ayrıntılı ekonomik öneri getiriliyor. Değerlendirmeler de, öneriler de tartışmaya konu olacak birçok sorun içeriyor. Kuşkusuz yapıt, bilimsel bir araştırmanın ürünü. Yalnızca verilerinin yoğunluğu açısından da değer taşıyor. Plandaki öneriler ulusal, demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğinin platformu tartışmalarına bir katkı olarak ele alınırsa bu açıdan da olumlu bir işlev görebilir.

Kitap, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik bunalımdan ekonomik dönüşümlerle çıkmanın olanaklı olduğunu savunuyor. TİP MYK'nun "sunuş" yazısı, bu incelemeye ilginç bir katkı yapıyor. Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik bunalımdan, **burjuva hükümetlerinin yapacağı** ekonomik dönüşümlerle çıkmanın olanaklı olduğunu vurguluyor. Bizim yazımız bu "katkı" üzerindedir.

Politik Çerçeve

TİP MYK'nun "sunuş" yazısı, ekonomik dönüşümler sorunu incelerken erk sorununu bir yana bırakıyor. Örneğin, «ülkemizin emperyalizme bağımlılığının kırılması» gibi en köklü bir amacı da içeren bu dönüşümlerin nasıl bir erkle gerçekleştirileceği sorusuna "hangisi olursa olsun, farketmez" yanıtını veriyor. "Sunuş"a göre (yalnız kaynaklar vb. açısından değil, erkin niteliği açısından da) dönüşümler planı daha bugünden uygulamaya konabilirmiş. Planı, ister «işçi sınıfının, emekçilerin ağır bastığı,» ister katıksız «burjuva» nitelikli olsun, herhangi bir hükümet, bir erk uygulayabilirmiş.

"Sunuş", ilk başta haklı olarak plandaki önlemlerin «bir bütün olduğu,» her birinin «ancak diğerleriyle birlikte ele alındığında gerçek anlamını kazanabileceği ve hedefine ulaşabileceği» görüşünü savunuyor. Ama sonra bundan vazgeçiyor. «Burjuva bir iktidarın» «planın öngördüğü işlerin bir kısmını» yapmasına razı oluyor. Bu durumda, öngörülen dönüşümlerin **tümünün**, yani ekonomik bunalımdan çıkışın nasıl bir erk eliyle sağlanacağı sorusu yanıtız kalıyor.

Cumhuriyet gazetesinde bir yazarın, bu durumda «iktidara 1981 yılında aday olmadığını kendisi belirten bir parti, bir plan çalışması gerçekleştirdi»; «Bir yandan muhalefete, bir yandan da iktidara önemli ip uçları veriyor»; «Böylesi, salt Türkiye ekonomisi tarihinde değil, dünya ekonomisi tarihinde, yazınında bile görülmemiştir!» demesine şaşmamak gerekir.

Acaba "sunuş" yazısına haksızlık mı yapıyoruz? Belki de, bu dönüşümden dönüşüme, adım adım demokratikleşme yöntemini, demokratik dönüşümlerin tümü için değil de, bu planın sınırlı çerçevesinde yalnızca "ekonomik alanda ve ilk adımda gerçekleştirilmesi gereken önlemler" için öneriyor olabilir. Durumu aydınlatmak için "sunuş" yazısına bir bakalım: «Sosyalist devrimden önce, demokratik hedefleri gerçekleştirmek üzere siyasal iktidarın işçi sınıfıyla birlikte demokratik güçlerin eline geçmesi de mümkündür. Partimiz ... böyle bir iktidarın olasılığını reddetmemekle birlikte, bunu demokratikleştirme görevlerinin yerine getirilmesinin zorunlu bir koşulu saymamaktadır.»¹ (Altını onlar çizmiş.). Görüldüğü gibi, yalnızca plandaki ekonomik dönüşümlerin değil, tüm demokratikleşmenin politik erkte bir değişme olmaksızın da gerçekleşebileceği vurgulanıyor.

Bilindiği gibi TİP sosyalist devrimi öngörüyor. Dönüşümler yoluyla, devrim olmaksızın sosyalizme varmayı, bu anlamda bir reformist çizgiyi benimsemiyor. Ama iş gündemdeki antiemperyalist, demokratik görevlere gelince, TİP yönetimi erk sorununu bir yana itiyor. Türkiye'yi demokratikleştirme stratejisini, özünde "dönüşümlerden bir kaçını" yaptırmak için burjuva hükümetlerine adım attırmaya indiriyor.

Lenin, Çarlık Rusya'sında demokratik devrim yolu yerine dönüşümler, reformlar yolunu tutmayı, hasta organizmanın işçi ve emekçiler için en az acılı bir operasyonla kesilip atılması yerine çürüyüp kokuşarak büyük ağrılar içinde ölmesine benzetiyor. Dönüşümler yolunun, demokratik bir devrimden sonra emekçilerin tüfeği bir omuzdan, öteki omuza alacaklarından korkan burjuvazinin çıkarına uygun, ama işçi ve emekçilerin çıkarına karşı olan bir yol olduğunu belirtiyor. Bu görüşlere karşın TİP yönetimini burjuva hükümetlerine adım attırmayı başlıca görev edinmeye zorlayan nedir? Acaba Türkiye'nin koşulları mı bunu zorunlu kılıyor?

Reformlar ve Devrim

Günümüzde bir çok gelişmiş kapitalist ülkede devlet tekelci kapitalizmi koşullarında tekelci burjuvazinin diktatörlüğü yalnızca zorbalığa dayanmıyor. Bilimsel-teknik devrimin, emeğin üretkenliğinin alabildiğine artmasının ve öteki ülkeler halklarını sömürgecinin verdiği olanaklarla tekelci burjuvazi emekçi yığınlar üzerinde politik etkinlik sağlıyor. Devlet tekelci kapitalizmi, göreceli olarak dayanıklı, geniş bir yığın tabanı elde ediyor.

Bu ülkelerde, var olan erk yapısı içinde, uzun süreli, acılı bir reformlar dönemi kendini dayatıyor. Komünist partileri, işçi sınıfını, emekçi yığınları adım adım kendi öz deneyimleriyle bilinç-

¹ Demokratikleşme İçin Plan, '78-'82, TİP Yayınları, 1978, s. XXXVI

lendirerek, devlet tekelci kapitalizminin elinden yığın tabanını almak savaşını yürütüyorlar.

Türkiye'deki duruma bakalım. Ülkemizde de geniş işçi ve emekçi yığınları, henüz reformizmin, özellikle köylü yığınları gerici politik akımların etkinliği altındadır. Örneğin, CHP'ye bağlanan umutlar, hükümet politikasının nesnel olarak iflasına karşın, bugün de yığın hareketinin devrimci ölçülerde kabarmasını önleyen bir baraj olabiliyor. Örneğin, bunun için, yığınları güncel kazanımlar çerçevesinde savaşıma sürmek, bunalımı yığınların sırtına yükleme politikasına, sıkıyönetimcilik politikasına, emperyalizmle uzlaşma politikasına karşı savaşmak, yığınları bu savaşlar içinde bilinçlendirip örgütlemek gerekiyor. Böylesi bir savaşım yığınları egemen sınıfların politik etkisinden kurtarmakta her yerde olduğu gibi ülkemizde de baş yöntemdir. İçinde bulunduğu derin bunalım egemen sınıfın demokratik, köklü istemlere karşı direngenliğini son derecede artırıyor. "TKP'ye Özgürlük" isteminin sert savaşlara konu olması bunun bir örneğidir. Bütün bu nedenlerle güncel kazanımlar, köklü demokratik, antiemperyalist dönüşümler için savaşımı, ileri demokratik devrim için savaşımına bağlamak, onları her şeyden önce devrimin hizmetine sokmak zorunlu oluyor.

Gelişmelerin sık sık bir devrimci duruma yaklaştığı bir ülkede, buna uygun hazırlıkları yapmak, güncel kazanımlar, demokratik, antiemperyalist istemler için savaşımı devrim savaşımına bağlamak başka şeydir. Bir süre için devrimci durumun beklenmediği bir ülkede demokratikleşmeyi adım adım reformlar yoluyla gerçekleştirmeye savaşmak, böylesi uzun süreli bir savaşımınla yığınların devlet tekelci kapitalizminden bağlarını kopartmak, sosyalist devrimin öznel koşullarını bu uzun süreç içinde oluşturmak başka şey... Türkiye'de durum hangisidir? Yığın savaşlarından uzak duran kimseler bunu anlamakta zorluk çekebilir. "Demokratikleşme İçin Plan" çalışmasının verilerini ve değerlendirmelerini okumak bile, Türkiye'de egemen sınıfların kendi yığın tabanlarını ellerinde tutabilmelerinin maddesel temellerinin zayıflığını görmeye, tekellerin sosyo-politik manevra alanlarının darlığını anlamaya yetiyor.

İran'daki halk devrimi, devrimci durumun günümüzde nasıl oluştuğunu ve hızla olgunlaştığını gösteren, bölgemizden bir örnektir. Bu olay, böylesi bir gelişmeye devrimci güçlerin hazırlıklı olmalarının ne denli önemli bir görev olduğunu gözler önüne serdi. Bu örnek, gözleri erk sorununa çevirmek yerine burjuva hükümetlerine adım attırmaya bel bağlama politikasının yalnız teorik olarak yanlış değil, politik olarak da ne denli zararlı olduğunu gösteriyor. Çünkü böylesi bir politika, reformizmin, sosyal demagogilerin etkisi altında kalan yığınların uyanış sürecini baltalar.

Demokratik Devrim - Sosyalist Devrim

TKP'nin sosyalist devrime varmak için tutmayı önerdiği yol, TİP'inkinden değişiktir.

TKP'nin uzak amacı Türkiye'de sosyalizmi kurmaktır. Yakın amacı, sosyalizme açılan ileri demokratik devrime gitmektir.² Bu iki amaç birbirinden bağımsız değil, sıkı sıkıya birbirine bağlı bir bütündür.³

Kimi çevreler, TKP'nin stratejisini, sosyalizmden kopuk, yalnızca bir ileri demokrasi oluşturma çabası olarak göstermek, üstelik bunu da bir CHP hükümeti ile özdeşleştirmek gibi tuhafliklar yapıyorlar.

Oysa ileri demokratik devrim, adı üzerinde bir devrimdir. Bir sıra dönüşümü egemen güçlere dayatmaya, burjuva hükümetlerine adım attırmaya indirgenemez. Devrim, her şeyden önce bir erk değişikliğidir. İleri demokratik devrim de her şeyden önce emperyalizmin işbirlikçisi tekelci burjuvazinin ve toprak ağalarının diktatörlüğünü yıkmak, bir avuç emperyalizmin işbirlikçisi, sömürücüye karşı halkın devrimci demokratik diktatörlüğünü kurmak görevini yerine getirir.

Sonra, ileri demokratik devrim kendi başına yalıtlanmış bir amaç değildir. Yakın amaç, uzak amaçla sıkı sıkıya bağlıdır. İleri demokratik devrim savaşımı sosyalizmin yollarını açmak amacıyla yöneliktir. İleri demokratik devrim ve sosyalist devrim tek bir devrimci sürecin iki aşamasını oluşturuyor.

TKP bu stratejiyi Leninci ilkelerden ve Türkiye'nin somut koşullarından çıkarak ileri sürüyor.⁴ Devrim sürecinin iki ayrı çelişki yumağını çözecek iki ayrı aşamasından, demokratik ve sosyalist devrim aşamasından söz ediyor. Bu iki aşamanın görevleri, vuracakları baş düşman, sosyal tabanları, köreltecekleri, savaş alanı dışına itecekleri güçler başka başkadır.

Plan çalışmasının "sunuş" yazısı şöyle diyor: «Demokrasi mücadelesi, işçi sınıfını, emekçi kitleleri ve tüm demokratik güçleri daha ileri hedefler için seferber ederek onların siyasal iktidara ve toplumun sosyalist dönüşümüne hazırlanmasına yardımcı olacaktır.»⁵ (Altını biz çizdik.)

Burada demokratik güçlerin emekçilerin dışında kalan bir kesiminden söz edildiğini görüyoruz. Günümüzde gerçekten böyle bir kesim vardır. Bunlar, burjuvazinin çıkarları emperyalizmle, tekelci burjuvazinin egemenliğiyle önemli ölçüde çelişen kesimleridir. Tekellerin dışında, emperyalizme sürekli ve belirleyici ba-

² TKP Programı, Ürün Yayınları, 1978, s. 18, 19

³ İ. Bilen, "Yığın Bağları - TKP'nin Güç Kaynağı", Barış ve Sosyalizm Sorunları, 2/1979, s. 11

⁴ TKP Programı, s. 29-30; "Yığın Bağları - TKP'nin Güç Kaynağı", s. 3-4.

⁵ Demokratikleşme İçin Plan, '78-'82, s. XXXIII

ğımhlık içinde bulunmayan burjuvazidir. TKP, "ulusal burjuvazi" derken bu kesimden söz ediyor. ⁶ TİP, acaba sosyalist devrime ulusal burjuvaziyi mi kazanacak?

TİP yönetimine söylemediği sözleri söyletmek amacıyla değiliz. Emekçi olmayan demokratik güçlerle onların neyin sözünü ettiklerini bilmiyoruz. Ama ne olursa olsun, demokratikleşme amacı ile kurulan bağlaşıklıkların tümüyle sosyalizme gidileceğini sanmak yanlıştır. ⁷

İleri demokratik devrim, erk sorununu çözer çözmez sınıfsal güçlerin yeraltını değiştirecektir. İşçi sınıfının bağlaşıkları arasındaki emekçi olmayan kesimler devrimin ikinci aşamasına, sosyalist devrime geçilmesine karşı koyacaktır. Bunlardan bir kısmı doğrudan doğruya başdüşmana katılacaktır. Öte yandan ileri demokratik devrimin dönüşümleri ilerlediği ölçüde, bütün çıplaklığı ile beliren emek-kapital çelişkisi koşullarında köy ve kent emekçilerini sosyalist istemler çevresinde toplamanın, işçi sınıfının bağlaşıklıklarını yeni bir düzeye yükseltmenin olanağı doğacaktır.

Lenin **İki Taktik** adlı yapıtında bu süreci Çarlık Rusya'sı koşullarında şöyle özetliyor: «Proletarya, otokrasinin direnişini zorla ezmek ve burjuvazinin ardıcılızlığını köreltmek için köylü yığınlarını yanına alıp, demokratik devrimi sonuna kadar götürmelidir. Proletarya burjuvazinin direnişini kırmak ve köylülükle küçük burjuvazinin duragansızlığını köreltmek için **halkın yarı-proleter yığınlarını yanına alıp sosyalist devrimi gerçekleştirmelidir.**» ⁸

TKP'nin Türkiye devrim süreci üzerine görüşleri, özünde **İki Taktik**'te Lenin'in ortaya koyduğu yasallıklara dayanıyor. Günümüzde, sosyalist devrime geçiş sorunları kuşkusuz bazı yeni çizgiler kazandı. Şematik olarak, bugün, kapitalist dünya içindeki devrimci süreçler üç ana tür içinde toplanabilir: 1. Ulusal demokratik devrimden sonra göreceli olarak uzun bir süreçle, kapitalist olmayan gelişme yoluyla sosyalizme geçiş; 2. Ana çizgileriyle doğrudan sosyalist devrim ve demokratik görevlerden bir kısmının sosyalist devrim sürecinde gerçekleştirilmesi; 3. Biri kapitalizmin gelişme düzeyinin çok düşük olduğu ülkelerde, öteki devlet tekeli kapitalizminin egemen olduğu gelişmiş kapitalist ülkelerde komünist partilerinin geçerli saydığı bu iki türün dışında yukarıda değindiğimiz üçüncü tür vardır. Bu da, bütünsel bir devrim sürecinin iki aşamasını oluşturan demokratik devrimin sosyalist devrime dönüşmesi türüdür. Şubat Devrimi'nin Oktobr Devrimi'ne dönüşüm sürecinden başka, İkinci Dünya Savaşı'ndan

⁶ "Yığın Bağları - TKP'nin Güç Kaynağı", s. 13

⁷ "İşçi Sınıfının Tarihsel Özgörevi ve Günümüz İşçi Hareketi", V. V. Zalgadin, *Ürün*, Sayı 54, s. 83

⁸ V. İ. Lenin, *İki Taktik*, Temel Yayınlar, s. 81

sonra Avrupa ve Asya'da kurulan sosyalist devletlerin çoğunluğunun, daha sonra Küba'nın izlediği devrim süreci bu türdendir. Bugün gelişmiş kapitalist ülkelerin ya da sömürge ve yarısömürgelelikten yeni kurtulmuş ülkelerin dışında, özellikle Latin Amerika'nın birçok ülkelerinde, Portekiz gibi orta gelişmiş kapitalist ülkelerde komünist partilerinin öngördüğü stratejiler de bu türe giriyor. TKP'nin öngördüğü devrim stratejisi de bu türün içindedir.

TİP yönetimi ne öngörüyor? Öteki belgelerde olduğu gibi, "Sunuş" yazısında da gelişmiş kapitalist ülkelerde geçerliği olan bir yolu, dolaysız sosyalist devrim yolunu öngörüyor. Bununla, sözkonusu stratejinin ileri bir çizgi olduğunu sanmak yanlıştır. Çünkü bu strateji, somut yaşamda dönüşümcü bir çizgi izlemeyi getiriyor. Gerçekte, TİP'in sosyalist devrim stratejisiyle, demokratikleşmeyi burjuvazinin hükümetlerine adım attırarak gerçekleştirmeyi başa alan politikası kendi içinde birbirlerini tamamlıyor.

Lenin, İki Taktik'de, 1905 devrimi ölü doğarsa, iki aşamalı devrimin demokratik aşaması bir halk devrimi niteliğinde utkuya ulaşamazsa, «Avrupa'da geçmiş hemen hemen bütün demokratik devrimlerin sonucuna benzeyen», «anayasacı bir burjuva refahı» koşullarında, «silik, donuk günler» ortamında «çetin, ağır ve uzun bir yol, ama bilinen ve aşındırılmış bir yol» tutulmak zorunda kalırdı, diyor.

Lenin'in sözünü ettiği burjuva devrimini emperyalizm öncesi tamamlamış olan ülkeler, bugün işte bu zor yolda ilerliyorlar. Reformlar döneminin yıpratıcı koşullarında savaşıyorlar. Kuşkusuz bu yol da bitmez bir yol değil. Bu ülkelerde de devrimci durumlar doğacak, sosyalist devrimin, ya da ona geçişin adımları atılacak.

Ama günümüzde Türkiye'de iki aşamalı devrim sürecinin maddesel temeli var. Hem emperyalizm, işbirlikçi, tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının ulusal, demokratik güçlerle çelişkisi, hem de aynı anda emekle kapital arasındaki çelişki birarada bulunuyor. Bu, ateşle barut gibi, devrimci durumun her an oluşabileceği ve hızla olgunlaşabileceği patlayıcı bir ortam yaratıyor. Bunu görmeyip de devrimci görevi, uzun bir dönüşümler sürecinden sonraki sosyalist devrime ertelemek, Türkiye'de gelişmiş kapitalist ülkelerde uygulanan stratejileri önermek, ileri bir adım değildir. Geri bir adımdır.

TİP yöneticilerinin bu yanlışı, onlar eğer Türkiye'yi gelişmiş kapitalist ülkelere benzer düzeyde sapsaydılar tutarlı olurdu. Ama hem programları, hem de plan çalışmasının verileri Türkiye'yi gelişmiş bir kapitalist ülke olarak değerlendirmekten çok uzaktır. ⁹ Programda olan, Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısıyla, öne-

⁹ TİP Programı ve Tüzüğü, TİP Yayınları, 1975, s. 6, 14

rilen strateji arasındaki çelişkiyi “sunuş” yazısı ortadan kaldıramamış, yeniden tartışma alanına getirmiştir.

Ancak, “sunuş” yazısında, Program’da olmayan bir yenilik var. Burada, «sosyalist devrimden önce demokratik hedefleri gerçekleştirmek üzere siyasal iktidarın işçi sınıfıyla birlikte demokratik güçlerin eline geçmesi de mümkündür» görüşü ilk kez yer alıyor. Gerçekte bu yeni görüşle, bugüne kadar tartışmasız savunulan TİP’e özgü sosyalist devrim stratejisinin dayandığı savlar çöküyor.

Bilindiği gibi TİP bugüne kadar devrim olduğunda, yani devletin sınıf yapısı değiştiğinde, erk bir sınıfın elinden öteki bir sınıfın, ya da sınıfların eline geçtiğinde, bu devrimin kesinlikle sosyalist devrim olacağına ayak diriyordu. Bu geçiş aşamasını yadsıyordu. Oysa “sunuş” yazısındaki bu cümleyle TİP yönetimi sosyalist devrimden önce de bir devrimci aşama olabileceğini savunmuş oluyor. Demokratik amaçları gerçekleştirmeyi içeren bu devrim aşamasının antiemperyalist, demokratik nitelikte bir devrim aşaması olacağı açıktır. Bu aşamanın geçici olması, gerçekte, onun, sosyalist devrime dönüşmesinin sert sınıf savaşları dönemi olduğu anlamına gelir. Şili devriminin deneylerinden bütün komünist partileri dersler çıkarmışlardır.

“Sunuş” yazısı, «sosyalist devrimden önceki» bu politik erki nasıl yorumlarsa yorumlasın, bunun olasılığını bir kez öngördükten sonra, böylesi bir erk için savaş ödevini öne almak zorundadır. Devrimci bir parti için, böyle bir geçiş aşamasını zorunlu bir yasalık olarak görmese bile bu olasılığın gerçekleştirilmesi için savaşmak zorunluğu vardır. TİP’in teori ve pratiği bu zorunluğu bir yana itiyor. TİP daha çok, demokratikleşme için halkın, proletaryanın hegemonyasında erki ele geçirmesi olanağını, önemsiz, “zorunlu olmayan”, üzerinde durulmaya değmez bir almaşık olarak küçümsüyor. Yığınların demokratik dönüşümler çerçevesindeki tüm istemlerinin burjuva erkenden de alınabileceği yolunda güçlü bir kanı yaratmaya çalışıyor. Bu durumda yığınların bugünkü demokratik istemlerini gerçekleştirmek için erki ele alma zorunluğunu kavramalarını baltalamış oluyor. Demokratikleşmeyi burjuvaziye, sosyalizmi proletaryaya bırakan bir görüş, gerçekte demokrasi savaşıyla sosyalizm savaşının arasına Çin seddi çekmiş olmaz mı? Böylelikle, işçi sınıfını, emekçileri sosyalist devrime hazırlıksız bırakmaz mı?

Bütün bunlar kuşkusuz tartışmaya değer sorulardır. Bizce, çelişik ve tutarsız tüm yanlarına karşın TİP yönetiminin sosyalist devrimden önce demokratik bir erki olası saymaları olumlu bir gelişmedir. Stratejik sorunların tartışılması işçi sınıfının eylem birliğinin, özellikle sol güçlerin ortak savaşımının önünde engel değildir. Komünistlerin, sosyalistlerin, sosyal demokratların emperyalizmin baskılarına, faşizm tehlikesine karşı olduğu gibi, kemerleri sıkma, sıkıyönetimcilik politikasına karşı savaş için de

eylem birliğini güçlendirmeleri her zamankinden daha güncel ve zorunludur.

6 Tarihsel Bir Yazı ve Güncelliği

TKP MK Genel Sekreteri **I. Bilen**'in **Komintern** Dergisinde **D. Davos** adıyla yayınlanan aşağıdaki yazısı, II. Dünya Savaşı'nın eşliğinde yazıldı. Yazıda, Yakınoğu'da Alman Nazilerinin, İtalyan faşistlerinin casusluk ve baltalama girişimleri sergileniyor. Yakınoğu, ekonomik ve stratejik önemi nedeniyle emperyalizmin sürekli göz diktiği, el attığı bir bölgedir. Bu bölge, emperyalizmin çıkar çatışmalarının da, başlıca alanlarından biri olmuştur.

Savaş öncesinde, emperyalizmin konumlarını güçlendirmek için ne türden yöntemler kullandığını göstermesi, bu arada bölgedeki ülkelerde faşist propaganda ve baltalama eylemlerinin, emperyalist yeraltı operasyonlarının rolünü vurgulaması bakımından yazı, bugün de güncel gelişmelere ışık tutuyor. Emperyalizmin iç yüzünde değişen bir şey yok.

Yazının yazıldığı günden bu yana geçen 40 yıl içinde yeryüzünün politik haritası, dünyada güçler oranı kökten değişti. Yazının hedef aldığı Alman ve İtalyan faşizmi, başta Kızıl Ordu'nun, Sovyet halkının yiğit savaşlarıyla ininde boğuldu. Sosyalizm bir dünya sistemi oldu. Emperyalizmin sömürge imparatorluğu tümüyle çöktü. Yakınoğu ülkeleri de sömürge boyunduruğundan kurtuldu. Bir kısmı bloksuzluk politikası izlemeye başladı. Ekonomik bağımsızlık yoluna koyuldu. Birçok ülke, sosyalist ülkelerle iyi ilişkiler kurdu.

Eski konumlarını yitiren emperyalizm, hegemonyasını yenisömürgecilik yöntemleriyle sürdürmeye çalıştı, çalışıyor. Emperyalizmin karşısında, başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler, ulusal bağımsızlık ve sosyal ilerleme savaşının başlıca dayanağıdır. Eskiden Yakınoğu, emperyalistler arasında kapalı av alanıydı. Emperyalist ülkeler arasındaki ekonomik çatışmalar, aynı sertlikle politik alana yansıyor. Bugün değişen güçler oranı karşısında, Amerikan emperyalizmi, dünya devrim güçlerine karşı savaşında emperyalist ülkeler arasında eşgüdümü sağlamaya çalışıyor, Pekin hegemonyacılarıyla da işbirliğini yoğunlaştırıyor.

Etiyopya ve Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'nde devrimci süreçlerin ilerlemesi, Afganistan devrimi, İran'da halkın devrimci başkaldırmasından ve saldırı paktı CENTO'nun çökmesinden sonra Pentagon, "güvensizlik kuşağı" diye adlandırdığı ülkeler üstünde, Yakın ve Ortadoğu'da, baskısını artırıyor. Amerikan emperyalizminin bölgedeki başlıca amaçları şunlardır: Türkiye'de, Suudi Arabistan'da, tüm bölgede Amerikan askersel varlığını güçlendirmek, yeni yeni üsler açmak, Arap kurtuluş hareketini bölmek, CENTO'nun yerine, çekirdeğini Mısır ve İsrail'in oluşturacağı yeni, bölgesel bir askersel blok kurmak...

Amerikan emperyalistleri bu amaçlarını ve bunlara ulaşmak için kullanacakları yöntemleri saklamıyorlar. Tıpkı Hitlerlerin "yaşama alanı"

adlı ırkçı-jeopolitik ideolojisine benzeyen, "başka ülkelerdeki dirimsel çıkarları" olduğu savını açıkça ileriye sürüyorlar. Bu emperyalist hegemonya politikasını ABD Başkanı Carter şöyle belirtiyor: Yakın ve Ortadoğu'da «bölge ulusları, burada bizim elle tutulur çıkarlarımızın, ulusal çıkarlarımızın bulunduğunu bilmelidirler.»

Emperyalistler, bu "çıkarları" ne gibi yöntemlerle "korumaktan" söz ediyorlar? Bunlardan ikisini burada vurgulayalım.

Amerikan Enerji Bakanı Schlesinger ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Mondale, Amerika'nın «ulusal çıkarları» için, «askersel varlığını Yakındoğu'da güçlendirmekten», «askersel gövde gösterisinden» söz ediyorlar. Türkiye kamuoyunun yakından tanıdığı Sisko, Vietnam savaşına karşı Amerikan halkında doğan geniş tepkilerin artık söndüğünü, ve «Basra Körfezinde ve Arap yarımadasındaki dirimsel çıkarlar» için saldırgan yöntemler kullanılmasına karşı çıkmayacağını belirtiyor, bunu öneriyor. Basra körfezinin ağzına Amerikan 7. Filosu'nun gönderilmesi bu sözlerin çizdiği politikanın reel tehlikesini ortaya koyuyor.

Bunun yanısıra, yine Hitlerciler gibi emperyalistler, casusluk servislerinin, başta CIA'nın bölgede gizli operasyonlarına sarılıyorlar. Amerikan tekellerinin dergisi **Business Week** şöyle yazıyor: Yitirilen konumları elde etmek için «dış politikanın bütün araçları, gizli servisler de içinde olmak üzere, ardıcıl olarak kullanılmalıdır.» 1966-1973 arası CIA şefi, sonra 1976'ya kadar da İran Büyük Elçisi olan Richard Helms, Mart başında **Time** dergisinin düzenlediği bir panelde şöyle diyor: «Dünyanın dört bir yanında bir yığın işe giriştiğimiz, bağlaşıklarımızı örgütlediğimiz, onlardan yardım sağladığımız o eski, güzel kirliliğe dönelim. ... Dostlarımız vardır, yapabileceğimiz operasyonlar vardır.» **Washington Post** gazetesinde çıkan bir yazıda, bu CIA şefinin döneminde yalnız 1971 yılında 800 operasyon yapıldığı açıklanıyor. Oysa, yazıda belirtildiğine göre, 1950-61 yılları arasında CIA'nın dış dokunur operasyonlarının sayısı 48'dir.

Burada önemli bir anımsatma yapalım: 12 Mart rejiminin yerleştirilmesi de söz konusu operasyonlardan birisiydi. 12 Mart'ta düşürülen hükümetin dışişleri bakanı Çağlayangil CIA'nın rolünü açığa vurmuştur. **Türkiye Olayları** adlı broşürde S. Üstünel şöyle yazıyor: «12 Mart'dan sonra, Amerikan diplomatları, generalleri, CIA şefleri Ankara'ya daha sık akın ettiler. Biri gelir biri gider. Bu arada, CIA başkanı Helms, Amerika'nın eski Ankara Büyükelçisi Parker Hart, basında açıklandığı gibi, "Nikson için özel bir inceleme yapmak amacıyla" Ankara'ya geldiler. Helms ve Hart, Çankaya'da Sunayla, sonra Tağmaçla, Erimle peşpeşe görüştüler.»

Günümüzde tüm Yakın ve Ortadoğu'da, benzer bir trafik yoğunluğu göze çarpıyor. Carter, Brown, Haig son günlerde bölge ülkelerine gelen emperyalist başları arasında. Bunların yanısıra daha irili ufaklı çok sayıda emperyalist ajan bölgeye akın ediyor.

Yurdumuzda süregelen faşist saldırı, kırım ve provokasyonların ipleri CIA'nın elindedir. 1 Mayıs 1977, Maraş kırımlarının örgütleyicileri, faşist komandoların elebaşları, Pekin ajanları, kontr-gerillacılar, faşist darbe heveslileri, şu ya da bu biçimde emperyalist merkezlerle Pentagonla, CIA ile bağlıdırlar. Helms'lerin "dostları" işte bunlardır.

Faşist, gerici ve Maocu yayınlarda, böylesi örgütlerin eylemlerinde, emperyalizmin, CIA'nın Türkiye'deki propaganda ve baltalama girişimlerini görmek, izlemek olasıdır. Bunun somut dökümünü yapmak, halkı aydınlatmak, emperyalist propagandayla savaşta, antiemperyalist devrimci bütün örgütlerin, kişilerin önemli görevidir. Bu, emperyalizmin, işbirlikçilerinin yurdumuzdaki saldırı hedeflerini, savaş taktiklerini, yöntemlerini halkımızın daha iyi tanınmasına yardım edecektir. Aşağıda sunulan tarihsel belge, o dönemin koşullarında böylesi bir görevi başarıyla yerine getiren bir örnektir :

Faşistlerin Yakındoğu'da Yeraltı Çalışmaları

(Komünist Enternasyonal, EKKİ organı, Cilt 20,
Yıl 1939, Sayı 6, Sayfa 756)

D. DAVOS

Faşist saldırganlar açıktan açığa "büyük savaş"a hazırlanıyorlar. Dünya haritasını zorbalıkla yeniden çizmek, yeni sömürgeler elde etmek istiyorlar.

«Bu, artık pazarlarda süren bir yarışım değildir, ticaret savaşı, damping savaşı değildir. Bu savaş araçları artık çoktan yetersiz olmuştur. Şimdi dünyanın, etki alanlarının, sömürgelerin savaş yoluyla yeniden paylaşılması yeniden söz konusudur.» [J. Stalin, SBKP (B) MK'nin Çalışması Üzerine 18. Kongre'ye Hesap Raporu]

Alman faşizmi yalnız eski Alman sömürgelerinin geri verilmesini istemekle kalmıyor, kanlı pençesini, uzun süredir İngiltere ve Fransa'ya bağlı ülkelere de uzatıyor. İtalyan faşizmi Cebelütarik'tan Türkiye'ye kadar tüm Akdeniz'e egemen olmak, Kızıldeniz'e el koymak ve egemenliğini Hint Okyanusu'na kadar yaymak istiyor.

"Büyük savaş"tan daha önce faşist saldırganlar İngiltere ve Fransa'nın ulaşım yollarını kesmek, bu en önemli, askersel stratejik ulaşım yollarını koruyan üsleri kullanılmaz duruma sokmak istiyorlar. Bunu gerçekleştirmek için Cebelütarik'tan Babül-Mendeb boğazına kadar olan dev bölgede yoğun bir faşist propaganda, casusluk ve baltalama çalışmasını yürütüyorlar.

**

Alman emperyalizminin eski (Berlin-Bağdat) planını yeniden gün ışığına çıkaran Hitler ve "Büyük Roma İmparatorluğu" düşleri gören Musolini çoktan beri Yakındoğu'da yeraltı çalışmalarında sıkı bir işbirliği kurmuşlardır.

Alman ve İtalyan faşist ajanların Yakındoğu'daki merkezlerinden birisi Mısır'da, Kahire'dedir. Kahire'de, faşist ajanların toplantısında, Yakındoğu ülkelerinde yeraltı çalışmasının planı

saptandı. Alman Propaganda Bakanlığı, her ay Mısır'da faşist propaganda için 3 bin sterlin harcıyor.

Mısır pamuğu, verimli Nil ovası Hitler'in, Musolini'nin uykularını kaçırıyor. "Pamuğa olan sevgisi"nden, Musolini başına sarık sardı, Hitler'in ajanları ateşli İslam yanlısı kesildi. Onlar İslam dininin «Hıristiyanlıktan daha yüce olduğunu» söylüyor ve «Almanya'da son zamanlarda birçok kimsenin Müslüman olduğunu» yayıyorlar.

Faşist ajanlar Suriye ve Filistin'de yoğun bir eylem yürütüyor. Filistin, İngiliz emperyalizminin önemli stratejik ulaşım yolları sisteminin içindedir. Ayrıca Musul'dan Hayfa'ya giden petrol boruları da Filistin'den geçiyor. Son zamanlarda, özellikle Mart ve Nisan'da bu petrol borularına baskınlar yoğunlaştı. Borular patlatılıyor ve petrol ateşe veriliyor. Tutuklanan sabotörlerin sorgusundan sabotaj eylemlerini İtalyan subaylarının yönettiği ortaya çıkıyor.

Irak'ta faşist ajanlar çalışmalarını petrol yatakları olan bölgelerde yoğunlaştırıyorlar. Petrol bölgelerinde yaşayan boyları etkileri altına almaya çalışıyorlar. Faşizm ajanları açıkça: «Irak'ın bu petrol bölgeleri ikinci Südet'lerdir» diyorlar.

Faşist saldırganlar Yemen'e de çok önem veriyor. Mekke faşist ajanların kâbesi oldu. İtalyan ve Japon ajanları, Yemen'de, özellikle Babül-Mendeb boğazı yakınlarında yoğun bir yeraltı çalışması yürütüyorlar. Japon ve İtalyan askersel uzmanları Yemen kralı ordusunun yeniden örgütlenmesinde yer alıyorlar. Geçen yıl Japonya ve Yemen arasında, Yemen'e silah satışı üzerine bir anlaşma bağlandı. Japonya Yemen'le hava bağlantısı kurma iznini aldı. Yemen kralının oğlu geçen yıl Tokyo'ya gitti ve bu gezinin sonucunda Yemen'le Japonya arasında bir ticaret anlaşması bağlandı. Japon emperyalizmi Yemen'de, İngiltere'nin Hindistan'la ulaşım yollarını işlemez duruma sokmak amacını güdüyor.

**

Gestapo ve Ovr'a'nın yüzlerce ajanı Türkiye'de, Mısır'da, Filistin'de, Suriye'de, Yemen'de, Irak'ta, İran'da turist, gazeteci, mühendis, teknisyen, tüccar, banka memuru kılığında giriyor ve bu ülkelere gizli ya da açıktan açığa kendine bağlı çeteler için silah, faşist yayın, vb. götürüyor.

Faşist saldırganlar baltalama ve casusluk çalışmalarında dansöz, öğretmen, çocuk bakıcısı, daktilo, terzi kılığında Yakındoğu'ya yolladıkları kadınlardan da yararlanıyorlar. Türkiye basınında yer aldığı gibi, yalnızca Mısır'da 300, Suriye'de 150, İran'da 200 ve Irak'ta 40'ın üstünde böyle gestapo ajanları ortaya çıkarılmıştır. Bu casuslar önce Hamburg'ta 6 aylık özel kurslarda eğitim görüyorlar, sonra sahte pasaportlarla Çek ya da Macar kızlarıymış gibi Yakındoğu ülkelerine gönderiliyorlar. Bunlar özellikle etkin kişilerin evlerine, politik çevrelere sızmaya çalışıyorlar. Tür-

kiye'de "yüksek sosyete" evlerinde Alman "çocuk bakıcısı" —dardı— tutmak moda oldu. Ortalıkta o kadar böyle "çocuk dadısı" var ki, herkes şu soruyu soruyor: Bunların dadılık görevleri nerede bitiyor, casusluk görevleri nerde başlıyor?

Faşist ajanları Yakındoğu ülkelerinde Yahudilere karşı yoğun bir propaganda yürütüyorlar. Şam'daki Alman konsolosu Yahudi düşmanı ajitasyon için, Yahudi kırımının örgütlenmesi için büyük paralar harcıyor. Suriye ve Filistin'de, Berlin'de basılmış Yahudi düşmanı yayınlar dağıtılıyor. Bu yayınlarda Roosevelt'e "Yahudilerin koruyucusu" diye saldırıyorlar. Hitler'in **Kavgam** kitabı Arapça'ya çevrildi. Alman faşizminin ajanları onu Arap ülkelerinde "yeni Kuran" diye dağıtıyorlar. Elbette kitaptan, Arapların aşağı bir ırk olduğu üstüne bölümler çıkarılıyor. Faşist propagandanın sonuçları, Filistin'de kanlı kardeş kavgası biçimini alan Arap-Yahudi çatışmasının artmasında görülüyor. Arap ülkelerindeki bu yeraltı çalışmaları Göbbels'in Berlin'deki propaganda bakanlığına bağlı İslam seksiyonunca yönetiliyor.

Lübnan yakınlarında, Akdeniz kıyısında 8 bin nüfuslu küçük bir kasaba olan Huniye, casusluk ve sabotaj eylemlerinin, Yakındoğu'da faşist ajanların genel kurmaylığının merkezidir. Bütün Arap ülkelerinin en gerici öğeleri buraya koşarlar. Faşizme satılmış olan Filistin müftüsü, eski Mısır kral yardımcısı, azılı gerici Abbas Hilmi burada yaşar. Türk padişahlarının, İran şahlarının oğulları ve torunları, Türkiye ve İran'dan kaçan yüzlerce gerici burada otururlar. Alman ve İtalyan ajanları sık sık bunlara gelir, sayısız entrika çevirir, Lübnan, Filistin, vb. yerlerde tahta oturacak adayları saptarlar. Suriye'yi bölme planları burada katarılır, Irak'taki Kürt boylarını kışkırtma hazırlığı burada yapılır.

Alman ve İtalyan faşistleri, ajanları yoluyla, Arap ülkelerindeki politik partilere sızarlar, özellikle gençliği kazanmak için çaba harcarlar. Örneğin varlığını, Berlin ve Roma'dan gelen paralara borçlu olan Suriye'de Usbe partisine, Milliyetçi Partiye, Filistin Müftüsünün partisine, Mısır'daki "Mavi Gömlekliler" örgütüne olduğu gibi. Suriye'deki "milliyetçi" partinin başkanı Anton Sada, az zaman önce Berlin'e gitti ve Göbbels'le yaptığı bir karşılaşmadan sonra büyük bir parayla geri döndü. Müftünün partisinin bir yönetim kurulu toplantısında Alman faşizminin temsilcisi İ. Davase «Almanya'dan yeniden para ve silahların geldiğini» açıkladı. Gerçekten bu yılın Şubat ayında Lübnan yolunda içinde 500 Alman tüfeği ve birçok savaş araç-gereçleri olan bir taşıt yakalandı. Bu yakınlarda Suriye'de Usbe partisinin bir grup üyesi tutuklandı. Sorgularında, onların Roma'dan, İtalyan faşistlerinden aldıkları direktiflere göre, oradan gelen para ve silahlarla "çalıştıkları" ortaya çıktı.

Arap ülkelerinde faşist propaganda ve yeraltı çalışmalarının yürütüldüğü kanallardan biri de "kulüp"lerdir. Her yerde deği-

şik adlar altında faşist "kulüp"ler kuruluyor. Bunların başına Almanya ve İtalya'da özel olarak eğitilen kimseler getiriliyor. Bu "kulüp" üyelerinin çoğunluğu bölgedeki memurlardan oluşuyor. Yakında, Şam'daki bir "kulüb"ün bir kurucusunun evinde yapılan bir aramada, Berlin'den aldığı 18 tüfek, 10 tabanca, çok sayıda bomba, mermi ve direktif-yönergeler bulunmuştur. İtalyan faşistleri Suriye ve öteki ülkelerde "Casa Italiana" adı altında bu tür "kulüp"ler kuruyorlar.

Bu "kulüp"lerin yanısıra faşist ajanların propagandaları için basından, ajans ve radyolardan yararlanıyorlar. Yalnızca Suriye'de Alman ve İtalyan parasıyla 9 gazete çıkıyor. Arap gazetelerine Berlin'den Arapça olarak özel enformasyon yollanıyor. İtalyan Bari radyo istasyonu Arapça yaptığı yayınlarla, Arapları İngiltere'ye, Fransa'ya karşı ayaklanmaya çağırıyor. Her gün halk yığınlarının nefret ettiği faşist rejimi en yüksek perdelerden övüyor. Bu radyo istasyonundan başka, bir süreden beri dinleyicilerini antifaşistlere, komünistlere karşı savaşa çağıran gizli bir radyo istasyonu daha vardır. Yerini sık sık değiştiren bu istasyonun Suriye ve Filistin arasındaki bölgeden yayın yaptığı saptanmıştır.

Faşist ajanlar baltalama çalışmaları için bölge halklarından yardımcı kazanmaya çalışıyorlar. Arap ülkelerindeki İtalyan konsoloslukları bölgede oturanlara çağrılar yapıyor, akla ne gelirse söz vererek onları özel casusluk eğitimi görmeleri için Roma'ya göndermeye çalışıyorlar. Alman faşist ajanlar, Arap ülkelerinde kazandıkları kimseleri eğitim için Berlin'e gönderiyor. Böylece Yakındoğu ülkelerinde casusluk ve baltalama çalışmaları için kadrolar yetiştiriliyor.

Bu "çalışma"nın yanısıra İtalyan ve Alman faşistleri Suriye, Mısır ve daha birçok ülkede kültür çalışması adı altında okullar, kitaplıklar, hastaneler ve bu gibi casusluk merkezleri olan başka "kültür örgütleri" açıyorlar.

**

Bütün bu yoğun faşist propagandaya, faşistlerin Yakındoğu ülkelerinde yürüttükleri yeraltı ve casusluk eylemlerine karşın, faşist saldırganlar Arap halkının sempati ve desteğini kazanamadılar ve bundan böyle de kazanamayacaklardır. Araplar ve Yahudiler arasında düşmanlığı körükleyen, kanlı kırımlar örgütleyen, bütün antifaşistlere, en başta komünistlere karşı alçakça bir propaganda yürüten ajanlarından halkın çoğunluğu nefret ediyor, onlara "alçak" diyor.

Faşistlerin Arap halkının ulusal kurtuluş savaşından yarar ummaları boşunadır. Suriye ve Filistin halkı, Alman militaristlerinin birinci emperyalist savaştaki barbarlığını, alçaklığını asla unutmayacaktır. Alman emperyalizmi, onun ajanları olan Türk

paşaları Arap halkının en iyi evlatlarını öldürdüler! Araplar bunu hiç unutmayacaklardır!

Arap halkı, İtalyan emperyalizminin boyunduruğunu, ezgisini de unulmayacaktır! Özellikle Trablus halkı 28 yıldır kendi deneyimiyle tanıdığı İtalyan emperyalizminin baskısını, barbarlığını unutamaz. İtalya'nın Trablus'u hangi yöntemlerle ele geçirdiğini, İtalyan emperyalizminin nasıl amaçlar güttüğünü Lenin daha 1912'de saptamıştı :

«İtalya “utku kazandı”. Bir yıl önce haydutça Afrika'daki Türk bölgelerine saldırmıştı. Ve bundan böyle Trablus İtalya'nındır artık. 20. yüzyılın “uygar” bir devletin yürüttüğü tipik sömürge savaşına bir göz atmakta yarar var.

«Bu savaşın nedeni neydi? Yeni bir pazar ve İtalyan emperyalizminin başarılarını özleyen İtalyan parababalarının ve kapitalistlerinin hırsı.

«Bu savaş neydi? Tam uygar bir insan kırımı, Arapların en “yeni” silahlarla yere serilmesi...

«14.800 Arap öldürüldü. Gerçekte savaş “barış”a karşın sürececek, çünkü kıyıda uzakta Afrika Anakarası'nın iç bölgelerindeki Arap boyları boyun eğmeyecekler. Onları daha uzun süre süngüyle, kurşunla darağacıyla, ateşle ve kadınların ırzına geçerek “uygarlaştıramayacaklar”.» (Lenin, **Toplu Yapıtları**, Cilt 30, Sayfa 201, Rusça baskı).

İşte böyle bir rejim Trablus'ta 28 yıldan beri var. Ama Trablus halkı İtalyan sömürgecilerinin egemenliğine boyun eğmiyor. Bunun en belirgin kanıtları Trablus halkının 1914-18, 1921, 1927 ve 1930 ayaklanmalarıdır. Türkiye basınının verilerine göre, İtalya'nın tepeleme birlikleri Trablus'da 260 binden fazla Arap öldürmüştür.

Trablus'un nüfusu 750 binden 520 bine düşmüş, önemli ölçüde azalmıştır. Ölüm taşıyan faşist bombardıman uçakları yüzlerce köy ve kasabayı yerle bir etmiştir. Şimdi Trablus'ta 4 kişiye bir İtalyan askeri düşüyor. İtalyan emperyalizmi Trablus'a açlık, ölüm, acı ve cehennem azabı getirmiştir.

Kanlı teröre karşın Trablus halkı bugün de yiğitlikle İtalyan faşizmine karşı savaşıyor. Şeyh Sünusi'nin torunları, bugün de silah elde Musolini barbarlığına karşı savaşıyor. İtalyan faşistlerinin Arnavutluk'un bağımsızlığını ezdikleri gün, Sünusi'ler Trablus'ta giderek büyüyen bir ayaklanmaya geçtiler. Ayaklanmaların çağrılarında şöyle deniyor: «Çocuklarımızı Libya askerleri üniformasıyla kendi salgıncı amaçları için top ağzına sürmek isteyen İtalyanların yalanlarına kapılmayın.»

Musolini kendini “Musلمانların koruyucusu” ilan etti. Ama İtalya'nın Arnavutluk'a dalması üzerine Suriye'de Şam sokaklarında 35 bin kişilik yürüyüşte şu belgiler haykırıldı: “Kahrolsun Musolini!”, “Musolini İslamın koruyucusu değil, onun düşmanıdır!” Bu belgiler Mısır'da ve Tunus'ta da haykırılıyor. Filistin'de

5 bin Mısır'lı, Alman ve İtalyan faşizminin Arap ülkelerine girmesine karşı savaşımaya ve Mısır'ı faşist saldırganların baskınından kurtarmaya hazır olduklarını belirttiler.

Suriye, Lübnan, Filistin ve Mısır'ın demokratik partileri, komünistler, faşist saldırganların Arap ülkelerine girmelerine karşı özgürlük ve demokrasi için birlik cephesinde savaşımaya karar verdiler. 7 Mayıs'ta Beyrut'ta, Suriye ve Lübnan'lı antifaşistlerin bir konferansı yapıldı. Burada faşizmin Arap ülkelerine girmesine karşı savaşın yöntem ve biçimleri konuşuldu.

Arap ülkeleri halkının geniş katmanlarını kapsayan antifaşist halk hareketi giderek faşizme karşı savaşta güçlü bir ulusal birlik cephesi olarak gelişiyor. Suriye'de,, Mısır'da ve Filistin'de Hitler ve Musolini'nin Yakınoğu'daki girişimlerine karşı güçlü protesto gösterileri oldu. Buna karşılık Fransız ve İngiliz sömürgeleri, gerici güçler ve bölge memurları halk yığınlarına karşı baskılarını artırıyor. Suriye'nin bir dizi kentinde işçiler ve kent halkı faşist yanlısı öğelerin provokasyonlarına karşı bir protesto grevi yürüttükleri sırada Fransızlar Halep ve Şam'da gösteri yapanları kurşunladılar. «İngiliz ve Fransız halk yığınlarıyla, işçileriyle faşizme karşı savaşta bağlaşıklık» isteyen yüzlerce antifaşisti tutukladılar. Halk yığınlarının, faşist ajanların atılması ve demokratik özgürlüklerin korunması istemlerine karşılık bölge yöneticilerinin baskıyı artırdıklarını ve gerici güçleri yüreklendirdiklerini gösteren örnekler çoktur.

Bu halk düşmanı politika Arap ülkelerinde faşist ajanların ve gericilerin yeraltı çalışmasını kolaylaştırıyor. Halk yığınlarının faşizme karşı savaşı demokratik özgürlükler için savaşla sıkı sıkıya bağlıdır. Bütün korkutmacalara ve baskılara karşın antifaşist yığınlar saldırganlara karşı, Arap halkının birliği için artan bir öngüllükle savaşıyor. Arap halkının ilerici güçlerinin birliği Hitler ve Musolini'nin Yakınoğu'daki girişimlerine öngül bir dirençle karşı çıkıyor.

7 Maoculuk Emperyalizm Gibi Ölüp Gitmeye Mahkumdur

Maoculuk, harbi kaçınılmaz sayar. Mao Tse-tung, dünya devrim sürecini teşvik ettiği savıyla, savaşları olumlu etken ilan ediyordu. Her kuşağın "kendi" savaşına gereksinimi olduğunu ileri sürüyordu. Bugünkü ÇKP Başkanı ve Başbakan Hua Guo-feng, Mao'nun yerine geçer geçmez; «Biz savaşa kesinlikle hazır olmak zorundayız. Fırsat kaçırılmamalı. Zaman dayatıyor.» diyordu. Ama bu Maoçu saçma "tez"i sonsuza dek savunmak olası değildi. Bir halktan, sınırsız bir zaman için, hergün yeni sıkıntılara katlanarak "savaşa hazırlanması"ni istemek de olanak dışıydı. Maoculuk

için tek "çıkart" yol, gerçekleri kendi propagandasına uygun göstermek için, silahlı-silahsız provokasyon ve saldırılarla bir savaş ortamı veya doğrudan savaş yaratmaktı. Pekin yönetiminin uluslararası yumuşama sürecini baltalama, "soğuk savaş"çılarla bağlaşma, gerginlik ve bunalımlar yaratma politikasının temel direklerinden biri de budur.

Maocu Pekin yönetimi için, gerçekleri propagandasına uygun gösterme denemeleri, iç zorlukların büyüdüğü, halkta tepkinin yoğunlaştığı, tepede çıkart kavgalarının keskinleştiği dönemlerde, daha da zorunlu görülmüştür. 1959 ve 1962'de Kuzey Hindistan'a silahlı saldırılar, doğrudan "Büyük Sıçrayış"ın iflasını külleme çabalarıyla bağlydı. 1969'da, Sovyetler Birliği topraklarına silahlı saldırılar, "Kültür Devrimi"nin iflasıyla halkta görülen büyük tepkiyi önleme girişimlerinden di. 1978'de Vietnam'a ve Laos'a karşı sıklaşan silahlı kışkırtmalar, "Dörtlü Çete"ye karşı kampanyanın asıl amacının anlaşılmaya başlanmasıyla, yoğunlaşan değişik yerlerdeki direnişleri, bu arada Burma, Laos ve Vietnam sınırındaki Yunnan Eyaleti'nde çalıştırılan Şangaylı gençlerin hazırladığı grevi önlemeyi de amaçlıyordu. Ama bunlar özellikle gençlik arasında işsizliğin, fuhuşun, moral bozukluğunun artmasını önleyemiyordu. Maocu partinin Politbürosu'nda kavgalar kritik bir aşamaya giriyordu. Çin'i hiçbir komşu ülkenin tehdit etmemesi, üstelik bunların kendilerine yöneltilen provokasyonları soğukkanlılıkla, barışçı önerilerle, uyarılarla karşılaması karşısında, Pekin, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne karşı saldırı savaşı hazırlığına girişti. Uluslararası alanda tepkileri önlemek için: 1) NATO üyesi ülkelerin, en başta ABD, FAC ve İngiltere'nin onayı ve desteği sağlanmalı; 2) Saldırı savaşının adına "Cezalandırma Operasyonu" denmeliydi! Birinci görevi Parti Başkan Yardımcısı ve Başbakan yardımcısı Deng Hsiao-ping yükümlendi ve Washington'da "Sovyet tehlikesi", "Vietnam saldırısı" kışkırtmalarıyla onay ve desteği sağladı. Ve "Kamboçya müdahalesi" ve "Çin'e saldırıları" nedeniyle "cezalandırmak" üzere 17 Şubat 1979'da yarım milyon Çin askeri Sosyalist Vietnam topraklarına daldı.

Devletler hukukunda bunun adı saldırı savaşına girişmek ve en ağır suç işlemektir. Bir devletin, Birleşmiş Milletler Örgütü Tüzüğü'ne göre yasadışı olarak, başka bir devletin veya ulusun toprak bütünlüğüne veya politik bağımsızlığına karşı kuvvet kullanmasına, saldırı denir. Bunun en tehlikeli biçimi askersel güç kullanan silahlı saldırıdır. Ve bu, barışa ve insanlığın geleceğine karşı işlenen en ağır uluslararası suçtur. Saldırı girişim belirtisini de içeriyor ve güç kullanmaya önce girişen devleti kastediyor. Şöyle ki, Çin'in Vietnam'a karşı saldırısının nitelikleri açıkça ortadadır.

Çin, Sosyalist Vietnam halkının aşılmaz direnci ve proletarya enternasyonalizminin canlı örneklerini veren uluslararası dayanışmanın gücü karşısında, ancak bir ay dayanabildi. Vietnam'

in bazı kuzey kesimlerinde hâlâ Çinli askerler bulunsa da, Çin ordusu, ölü ve yaralı olarak 62 bin 500 er ve subay, 550 zırhlı araç, bu arada 280 tank, 115 top kaybederek, 18 Mart'ta Vietnam topraklarından çekildi.

Uygarlık Çağı öncesinde, insan yaşamını hiçe sayan maddesel ve tinsel değerleri yokeden, kaba, gaddar işgalcilere barbarlar denirdi. Uygarlık Çağı 20. Yüzyıl'da bunun en somut örneklerini, emperyalizmin açtığı 2. Dünya Savaşı'nda Hitlerci faşistler, Vietnam'da Fransız ve ABD işgalcileri verdi. Tarih, savaşın, saldırının, barbarlığın, sömürücü güçlerin, günümüzde de emperyalizmin doğal bir niteliği, parçası olduğunu gösteriyor. Emperyalizmin saldırgan ve savaşçı niteliklerini kendinde taşıdığı, Sosyalist Vietnam'a 17 Şubat saldırısıyla kanıtlayan Çin'deki Maocu yönetim, bir aylık savaş sırasında, işgal ettiği bölgelerde barbarlığın da görülmemiş örneklerini verdi!

Çin sınırından 18 kilometre uzaklıktaki Lang Son, geniş, tertemiz sokakları ve hemen her evin önündeki bakımlı bahçeleri ve yeşillikleriyle, Sai Ho dağının eteklerine konmuş, şirin bir eyalet başkentiydi. Ama üç gün Çinlilerin işgalinde kaldıktan sonraki durumu, korkunç bir deprem geçirmiş, ölü bir kenti andırıyordu. Dinh Tinh-hoang sokağındaki koskoca hastanenin yerinde bugün yeller esiyor. Temel taşlarının üzerinde, Çin tanklarının izleri var. Tren istasyonu diye birşey kalmamış. Posta, Komünist Partisi Eyalet Komitesi, Vietnam Kadınlar Birliği binaları, okul ve çocuk bahçeleri, mağazalar ve kamu kuruluşları binaları, Ki-Cung Nehri üzerindeki köprü ve Tam Panh semtindeki modern elektrik santrali, özel ekiplerce havaya uçurulmuş. Santralin birkaç yüz metre ötesinde mağaralara gizlenen siviller, bu arada çocuklar, alev makineleriyle dipdiri yakılıp kül edilmiş. Kesin olmayan ilk saptamalara göre 400'ün üstünde sivil, barbarca öldürülmüş. Çinliler, yalnız santrali değil, bir tuğla fabrikasını, bir çimento fabrikasını, bir bitkisel yağ fabrikasını da, idare binalarıyla birlikte havaya uçurmuş, dört kömür ocağından ise tüm teknik donatımı söküp Çin'e kaçırmışlar. 15 bin mandayı, depolardaki tüm pirinci, yararlı, değerli ne buldularsa, alıp götürmüşler. Lang Son'a yıkımdan sonra ilk giren yabancı gazetecilerden, AKP organı **Unsure Zeit** Gazetesi muhabiri Hubert Reichel'in anlattıklarının bir kısmı bunlar!

Cao Bang, saldırıdan önce, 32 bin çalışkan insanın, civil civil çocukların yaşadığı önemli bir eyalet başkentiydi. Şimdiki hali, Lang Son'dan farklı değil. İnsana anlatılmaz bir hüznün veriyor. Her yerde yıkım, ölüm ve barbarlık izleri. Kenar semtlerden birinde, bir kuyuda 43 kadın, çocuk ve ihtiyarın cesedi çıkarılıyor. Yakın köylerden Truong Ha'nın 244 sakini, hunharca öldürülmüş. Khnoi Khoang Nehri kıyısındaki Hoa An ilçesine bağlı Hung Doa köyünde, bir kuyuda 19 kadın ve çocuğun cesedi bulunuyor. Bu kırimdan kıl payı kurtulan 21 yaşındaki Hoang Thi Hau, ADN muhabiri Gerherd Leo'ya şunları anlatıyor: «Çinli as-

kerler hemen ateş edip öldürmedi. Komşu köyden yardıma gelen kooperatifçileri, beraberlerindeki çocuklarını dipçiklerle ve bambu ağacından sopalarla kıyasıya döve döve bir yere kapattılar. Ve bir hafta aç, susuz tuttular. Bu yedi gün içinde, bu suçsuz kadın ve çocuklara karşı insanlık dışı davranışlarda bulundular. Tamamıyla güçten düşüp, bir deri, bir kemik kaldıkları zaman da dipçiklerle vahşice döverek öldürdüler ve çok alışılmış bir iş yapıyorlarmış gibi gülüşerek, cesetleri köy kuyusuna ardarda atıverdiler. Kadınlardan altısı hamileydi...»

Bir grup yabancı gazeteciyle birlikte Cao Bang eyaletini gezen AFP muhabiri, yazılarında, Vin Kuang ilçesine bağlı Dag Chin köyünde büyükçe bir çukurda 38 kadın ve çocuk cesedi bulunduğunu, kurbanların yakınlarından, kadınlardan yedisinin hamile olduğunu öğrendiğini yazıyor. Biraz ötede, üç kadın ağaçlara bağlanarak kurşunlanmış. Köy koruluğunda 100 kadar Vietnamlı, ağaçlara bağlanarak öldürülmüş. Cesetlerin birçoğu, köy kenarından geçen ve köylünün içecek su aldığı ırmağa atılmış.

Dong Tuc köyünde de, Çinli askerler, köy kuyusunu, öldürdükleri kadın ve çocukların cesetleriyle doldurmuşlar...

Bir zamanlar Hitlercilerin Sovyetler Birliği'nde ve öteki işgal bölgelerinde uyguladığı "yanık toprak" —taş üstünde taş, omuz üstünde baş bırakmama, herşeyi ateşe verme, yıkma— yöntemini Çinliler Vietnam'da alabildiğine kullanmış. Sözüünü ettiğimiz iki eyalet başkenti olduğu gibi, Hoang Lien Son eyalet başkenti Lao Cai de bunun bir kanıtıdır. Çinliler, bu eyaletin yalnız iki ilçesinde 53 köyü yakmışlar, sakinlerini katletmişler, onbinlerce hayvanı kaçırmışlar, 500 ton pirinci Çin'e taşımışlardır.

Bundan birkaç yıl önce, ABD'li askerlerin Son My kırımını gösteren resimleri görenler, belki de bundan daha büyük barbarlık olamayacağını düşündüler. Ve belki de birçoğları, dünya kamuoyundaki tepkiyi gözönünde bulundurarak, böylesi cinayetlerin tekrarlanamayacağı kanısına vardılar. Ama Pekin yöneticileri, Vietnam'ın üzerine sürdüğü askerlerine yüzlerce Son My'ler yaratma emri verdi: Yalnız 20-25 Şubat günleri arasında Muong Khuong ilçesinin Na Loc ve Ta Lat köylerinde ve Bat Xat ilçesinin Lang Quang köyünde Çinli caniler, sivil halkı, kadın, çocuk, ihtiyar demeden katlettiler. Bu köyleri haritadan silmek istediler. Masum çocuklar boğazları kesilerek öldürüldü. Bao Lam yöresinde iki köy alev makineleriyle yakılıyor, sakinleri katlediliyor. Çocuklar topluca bataklıkta boğuluyor. Thanh Binh'de yaralıların kafaları dipçiklerle parçalanıyor. Quang Kim'de top ateşinden sonra sağ kalanlar topluca bir kulübeye doldurulup havaya uçuruluyor. Kadın ve kızların bir kısmı Çin'e kaçırılıyor. Yolcu otobüsleri, cankurtaran arabaları bombalanıyor, hasta ve yolcular kurşuna diziliyor. Chi Ma yöresinde Luc Binh köyü, Çinli askerlerce, beraberinde zorla getirdikleri sivil çinlilere yağmalat-

tırılıyor. Dong Dang'ın güneyinde, sivillerin sığınağına bomba atılıyor. Yüzlerce sivil katlediliyor.

Pekin'deki Maocu yönetim, bu kanlı kırımları, yalnız Vietnam halkına değil, kendi askerlerine karşı da uygulanmıştır. ABD Kongresi Sayılarından Billy Lee Evans'ın da aralarında bulunduğu bir grup gazeteciye, Hoang Lien Son eyalet komiseri Viet Tien, şunları anlatıyor: «Çinli komutanlar, ele geçirmek istedikleri tepeleri mayınlardan arıtmak gereğini bile duymadan, dalga dalga piyade birlikleri sürüyor. Arkadan gelenler arkadaşlarının cesetleri üzerinden geçmek zorunda kalıyorlar. Defalarca şunu da gördük: Çin toplu birlikleri, "keyfi" dönüşleri önlemek gerekmesiyle, kendi piyade birliklerinin ardından ateş yağdırıyor.»

Çin uçakları, Vietnam topraklarına onbinlerce bildiri dağıttı. Birçok gazeteci, birçok sivil kadın ve çocuğun cesetleri üzerinde bulunan bu bildirileri Çin'deki Maocu yönetimin hayasızca alçaklığını sergileyen belgeler olarak değerlendiriyor. Bildirilerde şu sözler yer alıyor: «Biz, iki halk arasında, öteden beri varolan dostluğa saygılıyız!», «Biz, sivil insanlara dokunmayız!», «Sivil halka zararımız dokunmaz!»

Pekin yöneticilerinin, SVC'ne saldırıyı çok daha önce planladıklarını kuzey bölgelerde ele geçirilen bazı belgeler de açıkça gösteriyor. Hoang Lien Son Eyaleti'nde, birçok Çin askerinin üzerinden, üstünde Çince ve Vietnamca olmak üzere, Vietnamlıları «karşı koymamaya ve boşyere kendini ölüme atmamaya», «Çinli komutanların emirlerine uymaya» çağıran tümceleri içeren sözlükler, kitapçıklar bulunmuştur.

Hitlercilerin, en barbarca yöntemlerini yoğun bir şekilde uygulayan Çin Birlikleri, ABD'nin Vietnam savaşı sırasında uyguladığı birçok barbarlık yöntemlerinden de alabildiğine "yararlanmışlardır". Örneğin, 19 Şubat Pazartesi günü, Hanoy radyosu, Çinli birliklerin Cao Bang ve Lang Son eyaletlerinde, kimyasal silahlar kullandıklarını bildiriyordu.

Pekin'deki Maocu yönetimi Hitlercilere daha da yakınlaştıran bir şey daha var: Cao Bang Parti Okulu Kitaplığı alev makineleriyle yakılmış. Ortada bir yığın kül. Külleri karıştırınca, bir kitap parçasıyla birkaç yanık sayfa çıkıyor ortaya. Sayfaların Lenin'in Devlet ve Devrim adlı yapıtına ait olduğu, bazılarının da Vietnam Komünist Gençlik Örgütü'nün 45. Kongre kararlarını içeren broşürden olduğu anlaşılıyor.

Çin yönetiminin "cezalandırma operasyonu"nun, aslında onun işgalci, hegemonyacı amacını ortaya koyması bakımından şu olay da ilginç. Çinli askerler Lang Son Eyaleti Chi Ma yöresinde, sınır taşlarını söküp, Vietnam topraklarından içeriye doğru değiştirdiler. Bu arada, Vietnam yenilgisinden sonra Laos sınırına asker yağın Çin yönetiminin 14 komşu ülkeden toprak isteğinde bulunduğunu da unutmamak gerek.

Gerçekler böylesine kesin ve somut. Maoculuk, emperyalizmin tüm insanlık ve barış düşmanı niteliklerini bağrında taşıyor! Bu nedenle emperyalizm gibi, ölüp gitmeye mahkumdur.

8

Ahlaksızlık ve Utanmazlık

ÇHC Devlet Konseyi Başkan Yardımcısı Teng Hsiao-ping'in Amerika Birleşik Devletleri'ne yaptığı ziyaret üzerine ABD Komünist Partisi, Ulusal Başkan Henry Winston ve Genel Sekreter Gus Hall imzasıyla bir açıklama yayımladı. Açıklamanın tam metni şöyledir :

Biz, Amerikan halkı, Çin'in Başkan Yardımcısı Teng Hsiao-ping'in yaptığı ziyaretin gerçek anlamını iyice düşünmeliyiz.

Bu ziyaret, Birleşik Devletler ile Çin arasında askersel bir anlaşma —gerçekten de, ne ad verilirse verilsin, bir askersel saldırı-ganlık bağlaşıklık— kurulması sürecinin bir parçasıdır.

Bu bağlaşıklık, termonükleer bir savaş patlaması tehlikesini artırmaktadır. Bu bağlaşıklık, ulusal kurtuluşları uğrunda savaşan dünyanın ezilen halklarına karşı bir tehdittir. Bu bağlaşıklık aynı zamanda, Birleşik Devletler halkının, kendi ülkesinin en önemli sorunlarını çözümlenmek —silahlanma yarışını durdurmak, askersel bütçeyi büyük ölçüde azaltmak ve buradan kazanılan parayı korkunç ekonomik ve toplumsal sorunlarımızın çözümüne harcamak— uğrundaki savaşımına da bir engel oluşturmaktadır.

Konu, ABD ile Çin arasında normal ilişkiler kurulması konusu değildir. Bunun çok daha önceden yapılmış olması gerekirdi. Konu, bir ya da iki Çin konusu da değildir. Bu konunun da çok daha önceden, hem de şimdi ele alındığı gibi değil ilkesel bir tabanda çözümlenmiş olması gerekirdi. Konu, ABD ile Çin'in hangi amaçla ne gibi ilişkilere sahip olacakları konusudur.

Herhangi bir kişi, ABD-Çin bağlantısının tehlikeleri konusunda kuşkulara sahipse, Teng'in ziyareti bu kuşkuları dağıtmalıdır. Teng'in konuşma biçimi —ahlaksızlığı, utanmazlığı— hemen hemen inanılmazdır. Teng, bir başkasının ülkesine giden bir konuşun nasıl davranması gerektiğine hiç aldırmadan, dış politikamızı nasıl yürütmemiz gerektiği üzerine ABD yetkililerine ve ABD halkına ders vermektedir: onlara, yumuşamanın yanlış olduğunu, SALT-II gibi anlaşmaların anlamsız olduğunu, Birleşik Devletler'in Afrika, İran ve diğer yerlerde kurtuluş uğruna gelişen halk hareketlerine karşı daha aktif olarak hareket etmesi gerektiğini söylemektedir. Teng, anlaşmaların ve açıklamaların yeterli olmadığını söylemektedir. Eylem gereklidir.

Teng'in Afrika ve İran'daki ulusal kurtuluş savaşımaları karşısında aldığı tavırda, onun, gelişmemiş ülkeler halklarına karşı

aldığı gerçek tavrı görmekteyiz: bu halkları, sorunlarını çözme çabalarını, kültürlerini küçük görme. Bu, açık, aşırı büyük devlet şovenizmidir.

Birleşik Devletler halkının %75'i, yapılan anketlerde, oylarını yumuşamadan yana vermişlerdir. Ama Teng yumuşamaya karşı konuşmaktadır. Vietnam'dan sonra, ABD halkı, ABD birliklerinin sömürge savaşı yapmak üzere başka yere gönderilmesine kesinlikle karşıdır. Ama Teng, İran gibi karşı-"yenilgiler" karşısında eylemin gerekli olduğundan söz etmektedir. İran halkının kanlı katil bir diktatörden kurtulması ABD halkı için nasıl bir yenilgi olabilir?

Burada Teng'in ahlaksızlığını görüyorsunuz. Teng, ABD toplumundaki aşırı sağcı, faşist unsurların "İran'ı kim kaybetti?" şeklindeki sahte sorunu ortaya attıklarını bilmektedir. Teng onlara paha biçilmez bir yardımda bulunmaktadır. Teng, silahlanma yarışını alevlendirmek isteyen 170 emekli ABD generali ile bir açık mektupla yaptığı anlaşmayı açıkça söyleyerek ABD'nin işlerine karışmaktadır. Teng, bir nükleer savaş anlamına gelmesine karşın aşırı saldırgan bir politika geliştirmeye çalışan Zbigniew Brzezinski'nin evinde yemekler yemektedir. Nixon ile görüşmektedir. Teng'in ziyaretinin ana amaçlarından biri, faşist, savaş yanlısı unsurların ABD yaşamındaki rolünü güçlendirmek idi. Brzezinski ve Nixon ile yapılan görüşmeler yalnızca bilinen görüşmelerdir; Teng, gerici aşırı sağ ile gizli toplantılar yapmıştır.

Çin liderliği ve Brzezinski nükleer silahlar konusunda aynı felsefeyi paylaşmaktadırlar. Mao Tse-tung yıllar önce, bir nükleer savaşın o kadar kötü olmayacağını söylemişti; insanlığın bir yarısı yok olsa bile diğer yarısı yaşayacaktı. Ve geçen yıl Brzezinski bir röportajda, bir nükleer savaşın insanlığı yok edeceğini düşünmenin "yanlış düşünce" olduğunu söyledi. Brzezinski'ye göre Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği halkları yeryüzünden silinse bile diğer ülkelerin halkları kalacaklardı. Bu nükleer manyağa göre biz "egosantrik" olmamalı ve ABD ve Sovyetler Birliği halklarının yeryüzünden silinmesini abartmamalıyız.

Başkan Carter'ın ve ABD hükümetindeki diğer kişilerin kendilerini bir ölçüye kadar Teng'in açıklamalarından bağımsız tuttukları doğrudur. Ama bunu yeteri kadar kesinlikle yapmamışlardır.

Örneğin Teng, Çin'in Vietnam'a "bazı gerekli dersler" vereceğini söylemek için ABD'yi bir platform olarak kullanmak terbiyesizliğinde bulundu. Emperyalistlere bundan daha çok benzeyen başka birşey bulunabilir mi? Bu öğrenci-öğretmen ilişkisini kim kurmuştur? Çin'i öğretmen olarak kim atamıştır? Bu, büyük devlet hegemonyacılığı değil midir?

Teng bunları, Çin'in Vietnam sınırında 100 binden çok asker yığdığı bir sırada söylemektedir. Bu açıklama, Carter ve di-

ğer ABD yetkilileri tarafından kesinlikle reddedilmeliydi. Bu, Teng'e çatal-bıçakla mı yoksa çubuklarla mı servis yapılması gerektiği gibisinden küçük diplomatik tavırlar sorunu değildir. Bu, bir savaş ya da barış sorunudur. Teng'in reddedilmemesi, onun yüreklendirilmesi demektir.

Teng'in politikasının eğiliminin bütünü, Birleşik Devletler halkı için tehlikelidir. Şimdiki Çin liderleri, Birleşik Devletler, NATO ülkeleri, Japonya ve Çin arasında bir savaş bağlaşıklığı kurulmasını savunarak Mao'nun Sovyetler Birliği ile Birleşik Devletler arasında bir savaş kışkırtma politikasını güçlendirmişlerdir. Teng, Birleşik Devletler, NATO ve Japonya'nın, Çin'in silahlarını kendi yapabildiğinden daha hızlı olarak artırmalarını istemektedir. Onların Çin'e modern silahlar vermesini istemektedir. Böyle bir politikanın mantıksal sonucu, bir nükleer felaket de dahil olmak üzere savaşlar çıkmasından başka ne olabilir?

Teng'in politikası, Birleşik Devletler halklarının çıkarlarına değildir. Teng, bu ziyaretinde ABD halkı hakkında hiç bir şey öğrenmeyecektir. Onun gezileri dikkatlice seçilmiştir. O, bakımlı kentlerimizin birkaçındaki uçak fabrikaları ve uzay merkezleri gibi yerleri ziyaret edecektir.

Teng, sosyalist bir ülkenin lideri olarak, halkımızın nasıl yaşadığını görmeliydi; emekçi halkımızı, Siyah, İspanyol ve diğer azınlıklarımızı, gettolarımızı ve ölen kentlerimizi görmeliydi. Teng o zaman Birleşik Devletler halkının gerçek sorunları hakkında biraz birşeyler öğrenmeye başlayabilirdi.

Bizim, Birleşik Devletler halkının birçok sorunları —korkunç sorunları— vardır ve bu sorunlar Çin bağlantısı sayesinde iyileştirilmeyecek tersine daha da kötüleşecektir. Bizim gereksinimlerimiz Çin bağlaşıklığı, silahlanma yarışının hızlanması, savaş tehlikesinin artması değil, bunların tam tersidir. Bizim gereksinimlerimiz savaş bütçesini en büyük ölçüde azaltmak ve bu parayı işsizlere iş yaratmak, enflasyonla savaşmak, ölen kentlerimizi yeniden kurmak ve halkımızın şu anda sahip olması gerektiği eğitimi ve sağlık bakımını vermek için kullanmaktır.

9 Maocuların Vietnam Halkına Karşı Emperyalistlerle Anlaşması

Büyük devletçilik ve hegemonyacılık hayallerine tutulan Çin liderleri Güneydoğu Asya'yı kendi egemenlikleri altına almayı deniyorlar. Bu amaca ulaşabilmek için Pekin uzun bir süredir Çin Hindi halklarına karşı Vaşington'la açık bir işbirliği yapıyor. Ancak Maocuların önünde sosyalist Vietnam büyük bir "engel" oluşturuyor. Bundan ötürüdür ki Pekin, aşağıdaki yazının da kanıtlaştığı gibi, Vietnam'a karşı emperyalizmin en gerici, en sal-

dirgan çevreleriyle bağlaşıklık kurmaya her zaman hazırdır. Pekin'in başlıca amaçlarından biri, her ne pahasına olursa olsun dünyada yumuşama sürecinin derinleşmesini engellemek, Sovyetler Birliği ile ABD'ni karşı karşıya getirip bir çatışma çıkarmaktır. Böyle bir politikanın kaçınılmaz sonucu olarak Çin, Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'ne karşı açık silahlı şiddete geçti. New York'ta çıkan **Daily World** gazetesinde, Amerikalı gazeteci Terry Kennon'un bir yazısı yayımlandı. Terry Kennon'un yazısını aşağıda sunuyoruz :

Çin silahlı kuvvetlerinin ve Kamboçya'da alaşağı edilen Pol Pot-Yeng Sari rejiminin Vietnam'a karşı geçen yıl askersel saldırı ve provokasyonlara başladığı zaman birçok Amerikalı şaşkınp kalmıştı.

Çu En-lai, Vietnam savaşı sırasında kaç kez «Çin ile Vietnam birbirlerine etle kemik kadar yakındır» dememiş miydi? Kamboçya'daki "kızıl khmerler" ABD saldırganlarına karşı Vietnamlılarla omuz omuza savaşmamış mıydı?

Bir süre önce Vietnam hükümetinden bir yetkiliye, Çin politikasındaki bu dönüşümün Vietnam hükümeti için bir sürpriz olup olmadığını sorunca yetkilinin yanıtı kesin ve kısa olmuştur: «Kesinlikle hayır! Biz bunu biliyor ve bekliyorduk.»

Çin-Vietnam ilişkilerinin gerçek tarihini, kamuoyundan gizli tutulan belgelerin ışığında ele alarak incelediğimiz ve son demec, açıklama ve konuşmaları değerlendirdiğimiz zaman, on yıllarca süren çetin savaşlardan sonra ulusal bağımsızlığını ve egemenliğini elde eden Vietnam'ın neden şimdi "büyük devlet" Çin'in saldırısına uğradığı açıkça görülür.

Fransız sömürgeciliğine karşı Vietnam'da ulusal kurtuluş savaşının verildiği yıllarda (1946-1954), Çin'in çözüm için «Vietnam'ın ikiye bölünmesi" yolundaki tutumu Vietnamlıları çok rahatsız ediyordu. Böyle bir "çözüm"ü Vietnam kesinlikle reddetmişti. Pekin'de çıkan **Jenmin Jibao** gazetesi, Vietnam kurtuluş savaşçılarının Denbienfu'da Fransız birliklerine karşı tarihsel tutkusunu selamlarken, tüm Vietnam'ın kurtuluşu için çağrıda bulunmak yerine, «Çin Hindî'nde savaşa son verme zamanı gelmiştir...» görüşünü ileri sürmüştü.

Maocular Vietnam'ın Bölünmesini İstiyorlardı...

Fransa ile Vietnam arasında görüşmelerin başlaması amacıyla 12 Mart 1954'te Cenevre'de toplanan konferansın oturumunda Çin temsilcisi Çu En-lai şöyle demiştir: «Çin halkı, Kore savaşı nasıl sonuçlandıysa, Çin Hindî'ndeki harbin de öyle sonuçlanmasından yanadır...» Çu En-Lai "öyle sonuçlanması" derken, Vietnam'ın da Kore gibi ikiye bölünmesini istiyordu.

Ho Şi Min, Vietnam'ın geçici olarak bölünmesine istemiye istemiye ve iki yıl içinde genel ve serbest seçimlerin yapılması ko-

şuluyla razı oldu. Ancak bu seçimler yapılmadı. ABD, Güney Vietnam'da Pekin yönetiminin dolaylı desteğiyle bir kukla hükümeti kurdu ve bu rejimi askersel ve "ekonomik yardımlar"la ayakta tuttu. ABD'nin, Vietnam'ın birleşmesini amaçlayan genel seçimlerin yapılmasına izin vermeyeceği açıkça belli olunca, Vietnamlılar, Saygon rejimini alaşağı etme hazırlıklarına başladılar.

Çin hükümeti buna karşı yine düşmanca bir tutum takındı. Çünkü Pekin, dış politikasında "Bandung aşaması" denilen döneme girmişti. Bilindiği gibi 1955 yılında bağlantısız ülkelerin Bandung Konferansı'nda Çin, Güneydoğu Asya'da "silahlı savaş" çağrısına karşı çıktı. Bu konuda bir Vietnam diplomatı **Daily World** gazetesi muhabirine şunları söyledi: «Çin, bizim silahlı savaş değil, politik savaş yürütmemizi istiyordu. O sıralarda Vietnam'a gelen Deng Hsiao-ping, Güney'de silahlı savaşa giriştiğimiz zaman Kuzey de dahil her şeyi kaybedebileceğimizi söyleyerek, Pekin'in bu konudaki tutumunu açığa vuruyordu. Ping, böyle bir durumda, ABD'nin Kuzey Vietnam'ı işgal edeceğini ileri sürerek, "Çin hükümeti Amerikan birliklerinin Çin sınırına kadar gelmesine razı olamaz" demişti.»

Kolombiya Üniversitesi'nden Melvin Gurtov, Pekin'in politikasını incelerken şöyle yazmıştır: «Çin'in Çin Hindi'nde hangi amaçlara ulaşmak istediği yolunda Amerikan inceleme ve araştırmaları uzun süre objektif olmaktan çok uzaktı. Çünkü Çin hiç bir zaman Vietnam'ı gerçek anlamda desteklemedi: Pekin kendi amaçlarına ulaşabilmek için her zaman Vietnam'dan yararlanmak istedi...»

Vietnamlılar da aynı görüştedirler: «Çin Vietnam'a yardım ederken proletarya enternasyonalizmi ilkelerinden veya devrimci duygulardan değil, Amerikan silahlı kuvvetlerini Çin'in güney sınırlarından mümkün olduğu kadar daha uzak tutma görüşünden hareket etmiştir. Başka bir deyişle Çinliler bize "Çin'i savunmak için" silah vermişlerdir.» Vietnamlılar savaş zamanında bunu açıkça söyleyemiyorlardı. Çünkü Vietnam'ın "tek sosyalist komşusuyla" ilişkilerin gerginleşmesi savaşın daha da uzaması demektir ve bu da daha binlerce Vietnamlının ölmesine neden olabildi.

50 yıllarının sonlarına doğru Çin yönetimi, kendi şovenist ve yayılmacı amaçlarını daha açık bir biçimde göstermeye başladı. Çin'de, yüksek okullarda okutulmak için 1954 yılında yayımlanan ders kitabına ek olarak "Çin'in elinden alınan topraklar"ı kapsayan bir harita çizildi. Bu haritada Vietnam, Laos, Kamboçya, Birmanya, Malayziya, Nepal, Butan, Kore, Moğolistan tümüyle; Hindistan, Japonya ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin bir kesimi "Çin toprakları" olarak gösteriliyordu.

Mao'nun stratejik amacı, Çin'i "büyük ve güçlü bir devlet" yapmak, "dünya devriminin merkezi" durumuna getirmektir. Hem ABD'ne hem de SSCB'ne karşı çıkarak Mao, ulusal kurtuluş ha-

reketlerinin desteğini kazanmayı planlıyor, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da silahlı çatışmaların süreklilik kazanmasından yana çıkıyor, ama "Çin'in çıkarlarını doğrudan doğruya etkileyebileceği" korkusuyla Güneydoğu Asya'da ulusal kurtuluş savaşlarının gelişmesine karşıydı.

Hegemonyacılık düşleyen Mao o sıralarda "büyük sıçrayış" adıyla bir ekonomik plan hazırladı. Buna göre, Çin ekonomisinin gelişmesi Sovyet yardımlarının dışında sağlanacaktı. "Büyük sıçrayış" düşleri suya düştü: Çin'de endüstri üretimi hızla düştü ve tüketim mallarında büyük bir darlık başgösterdi.

...Amerikan Saldırganlarını Cesaretlendiriyorlardı

Çin'in dış politikasında hiç bir değişiklik olmadı. 1963 yılında Çin, Sovyetler Birliği'ni hedef alan 25 maddelik bir programla ortaya çıkarak, 11 Asya ülkesi komünist partisiyle bir "danışma" toplantısı düzenlemeyi ve toplantıda bu programı onaylatmayı planladı. Vietnam, komünist ve ulusal kurtuluş hareketini bölmeyi amaçlayan bu adımı kesinlikle reddetti. Toplantı yapılamadı ve Çin'in bu planı da suya düştü.

7 Ağustos 1964'te Amerikan Kongresi, Amerika Birleşik Devletleri'nin Kuzey Vietnam'a karşı saldırıya geçmesi konusunda başkan Jonson'a tam yetki veren "Tonking Planı"nı onayladı. Ancak Jonson, Çin'in bu durum karşısında nasıl bir tutum takınacağı konusunda kesin değildi. Sorunun yanıtı Ocak 1965'te Mao'nun kendisinden geldi. Mao, Amerikan gazetecisi Edgar Snow'a verdiği bir demeçte şöyle dedi: «Çin'liler, ABD'nin ancak Çin'e saldırdığı zaman savaşacaklardır... Vietnam'a gelince, Vietnamlılar kendi sorunlarını kendi güçleriyle çözebilirler.» Mao'nun bu "açıklaması" Jonson için bir "yeşil ışık" oldu ve bir ay sonra Jonson Kuzey Vietnam'ın Amerikan savaş uçaklarıyla yoğun bombalanması emrini verdi.

Sovyetler Birliği, bu saldırıya karşı Vietnam göklerinin savunulması için son moder "MIG" avcı uçaklarından bir filo oluşturulması önerisinde bulundu. Bu uçaklar geçici bir süre için Çin topraklarında ikmal yapabiliirdi. Çin bu öneriyi yanıtızsız bırakarak Amerikan salgıncılarını cesaretlendirdi. Aynı yıl ise Amerikan bombardıman uçakları Kuzey Vietnam'a 255 bin ton bomba yağdırdılar.

25 Şubat 1965'te Sovyetler Birliği Çin'e yeni bir öneriyle başvurdu ve Vietnam'a gönderilen Sovyet askersel yardım ve tekniğinin Çin topraklarından transit geçmesi için izin vermesini istedi. Çin, bir ay gecikmeyle ve binbir koşul öne sürerek buna razı oldu. Mart 1965'te Sovyetler Birliği Vietnam'ın savunulması için sosyalist ülkelerin "ortak eylemler" programını önerdi. Çin bu programı desteklemeyi reddetti. Bir ay sonra Vietnam, SSCB, Çin ve Vietnam yöneticileri arasında bir karşılaşma yapılması

önerisinde bulunuldu. Pekin'in yanıtı yine "hayır" oldu. Çin, Nisan ayında da, Sovyetler Birliği'nin Çin üzerinden Vietnam'a bir "hava köprüsü" kurulması önerisini reddetti. Çin'in bu tutumu yüzünden, Vietnam'a yardım ulaştırılan Sovyet uçakları Moskova-Tahran-Bombay-Vientian-Hanoy yolundan —Moskova-Pekin-Hanoy yolundan iki kat daha fazla bir yol— geçmek, 23 saatlik uçuş yapmak zorunda kaldılar.

1966 yılında Pekin'i ziyaret eden bir Japonya Komünist Partisi delegasyonu, Vietnam'ı desteklemek amacıyla tüm dünya komünist partilerinin ortaklaşa eylemlerde bulunması için Çin'e bir öneri sundu. Mao bu girişimi, «komünist partileri yalıtılmadan hiç bir zaman korkmamalıdır» diyerek reddetti.

Çin, ABD'nin Vietnam saldırısını yeren sosyalist ülkeler ortak bildirisine katılmayı da reddetti.

Niçin? Maocular, Sovyetler Birliği'yle yapılacak her hangi bir ortak girişim veya eylemin, Çin Komünist Partisi içinde Sovyetler Birliği'yle işbirliğinden yana olanların konumunu güçlendireceğinden korkuyorlardı. Maocular, Vietnam savaşını ve kurtuluş hareketlerini, birkaç amaca birden ulaşabilmek için kullanmaya yelteniyorlardı: Birincisi, Sovyetler Birliği ile ABD arasında yumuşama yönündeki perspektifleri baltalamak. İkincisi, Çin'in "Dünya Devriminin Merkezi"ne dönüştüğü yönünde bir kamuoyu oluşturmak. Üçüncüsü, Maocular Çin'de "büyük kültür devrimi"ni yaparken Vietnam'da Amerikan saldırısının sürmesini sağlamak.

Dünya kadar dünya kamuoyu, Maocuların "kültür devrimi"ni Ho Şi min'e ve Vietnam halkına karşı bir tehdit silahı olarak kullandıklarını bilmiyordu. 1965 yılında, Amerikan Hava Kuvvetleri'ne bağlı ağır bombardıman uçakları Vietnam topraklarına bomba yağdırırken Deng Hsiao-ping (Deng, "kültür devrimi" sırasında "temizlenen" kişilerden biridir ve bugün yeniden başbakan yardımcılığına getirilmiştir) Hanoy'a bir ziyaret düzenledi. Vietnam yöneticilerine şöyle bir öneride bulundu: Sovyet yardımından tümüyle vazgeçin, Çin o zaman size o yardımı aynı ölçüde sağlayacaktır. Öneri reddedildi ve Deng sert ifadelerle Ho Şi Min'i, Sovyet yardımını kabul ettiği için eleştirdi. Deng daha da ileri giderek, "kültür devrimi"ni Vietnam'a "ihraç etmekle" tehdit etti ve Vietnam'daki Çin asıllı-huatzyao'ları bu amaçla kullanacaklarını söyledi.

O dönemde Vietnam Dışişleri Bakan Yardımcısı olan Hoang Biç Son, daha sonraki gelişmeleri şöyle anlatıyor: «Vietnam halkının Amerikan saldırganlarına karşı yürüttüğü yurtseverlik savaşı en zor bir aşamasında bulunurken, Hanoy'daki Çin elçiliği huatzyao temsilcilerinden bir "vurucu çekirdek" oluşturdu ve bunu Vietnam'daki Çin asıllı kişileri kargaşalık yaratma ve "kültür devrimi"ni Vietnam'da örgütlenme yönünde kışkırtmak için kullanmaya kalkıştı. Çin elçiliği, huatzyao'lar arasında "Mao Tse-

tung'un idelerini yayma" biçiminde geniş bir kampanya yürütmenin öncülüğünü yapıyordu. Bunlara "Vietnam'da bu ideleri propaganda etmek için tarihsel misyon" görevi veriyordu. Çin elçiliği huatzhao'ları duvar gazeteleri —datzibao— yazmaya özendiyor, gençler, öğrenciler ve üniversiteliler arasında hunveybin birlikleri oluşturmaya çalışıyordu... Bütün bunlar bir tek amaca yönelikti: Vietnam'da kargaşa çıkarmak, partinin ve Vietnam hükümetinin bağımsızlık, egemenlik ve enternasyonal dayanışma doğrultusunu baltalamak...»

Vietnam savaşı sertleştikçe, Amerikan bombardımanları yoğunlaştıkça, Çin yönetiminin Sovyet askersel yardım ve tekniğinin Vietnam'a ulaşmasını baltalama yöntemleri ve provokasyonları da o derece arttı. Çin gümrük memurları ve demiryolu görevlileri sık sık "İtalyan biçimi grevler"e başvurmaya başladılar. Vietnam'a giden Sovyet yardımları ve vagonlardaki her sandık açılıyor, Çin gümrük memurlarınca "titiz" bir kontrolden geçiriliyordu. Silah ve cephane dolu vagonların Çin garlarında "ortadan kaybolma" olayları sıklaştı.

1978 yılının Ekim ayında Vietnam Dışişleri Bakan Yardımcısı Nguen Ko That, New York Times muhabirine şunları anlattı: «Sovyetler Birliği'nin bize gönderdiği askersel yardımın bir kısmına Çin el koydu. Böylece Çin, Sovyet yardımlarının Vietnam'a ulaşmasını baltalıyarak, savaşın daha da uzamasını sağlamaya çalışıyordu. Bununla da Çin, herşeyden önce, Sovyet-Amerikan ilişkilerinde gerginliği giderme yönünde beliren gelişmeyi baltalamak için bizim savaşımızı bir politik silah olarak kullanmayı amaçlıyordu.»

1968'de "kültür devrimi" Liu Şao-şi'yi iktidardan uzaklaştırdı. Aynı yıl Vietnamlıların elde ettikleri başarılar, özellikle Vietnam Kurtuluş birliklerinin başarılı "Ocak taarruzları" Jonson'u, Kuzey Vietnam'a karşı girişilen bombardımanları durdurma kararı almaya zorladı.

...Şantaj, Baskı ve Tehdit Taktiğini Uyguluyorlardı

Dünya ülkelerinin büyük bir kesimi Vietnam halkının elde ettiği üstün başarıları büyük bir sevinçle karşılarken, Çin'deki Maocu yönetim kızgın tehditler savurmaya başladılar. Çin yönetiminin, utku kazanmış bir Vietnam, birleşmiş bir sosyalist ülke görmek istemiyenlerin arasında olduğu açıkça görüldü. Nguen Ko That şunları hatırlatıyor: «Vietnam'daki savaş sırasında Batı basınında "Çin, son Vietnamlıya kadar savaşacaktır" biçiminde bir söylenti dolaşıyordu. Bunu piyasaya süren Amerikan gazetecileri o zamanlar gerçeğe çok yaklaştıklarının farkında bile değildiler.»

Çin Dışişleri Bakanı'nın 1964 yılındaki açıklaması ve başkan Mao'nun Ocak 1965'te Çin'in Vietnam harbine karışmayacağı yo-

lundaki demeçleri, ABD saldırganlarını cesaretlendirdi. 1968 yılında Vietnam savaşı ABD aleyhine olan bir yön alınca, Çin yönetimi ne pahasına olursa olsun savaşın sürdürülmesini ısrarla istemeye başladı.

Vietnam Halk Kurtuluş Ordusu'nun Şubat 1968'deki genel taarruzu Vietnam harbi için bir dönüm noktası oldu. Vietnam birlikleri 30 eyalet merkezine başarılı hücumlarda bulundu ve bir aya yakın bir süre Hue kentini kontrolleri altında tuttular. Mart ayında başkan Jonson Vietnam-Amerikan görüşmelerine Paris'te başlanmasına razı oldu. Vietnam'ın gerçek dostları ve yandaşları Vietnam Halk Kurtuluş Ordusu'nun bu utkusuna büyük bir değer biçtiler. Çin yönetiminin tutumu karşıt yönde oldu.

Erkteki Maocu klik Hanoy'a bir telgraf göndererek, Vietnam'ın Paris görüşmelerine katılması halinde Çin Komünist Partisi ile Vietnam Emek Partisi arasındaki tüm ilişkilerin kesileceği tehdidini savurdu. Resmi Çin basınında, Vietnamlıların kendi geleceklerini «masa başındaki görüşmelerle, Paris Konferansı'na katılmakla değil, Vietnam'ın savaş alanlarında belirleyeceği»ni savlayan yazılar sıklaştı.

Ho Şi Min bu «öğüt»ü kesinlikle reddetti. 18 Ocak 1969'da Paris'te ABD, Demokratik Vietnam Cumhuriyeti, Saygon idaresi ve Güney Vietnam Cumhuriyeti Devrimci Geçici Hükümeti (SVC-DGH) temsilcileri arasındaki resmi görüşmeler başladı.

Hunveybin'ler, Paris görüşmelerinin durdurulması amacıyla gösterilere başladılar, Vietnam'a Sovyet yardımlarını götüren yük trenlerini durdurdular. Paris görüşmelerinin başlamasından 6 hafta sonra, 2 Mart'ta Çin birlikleri Ussuri nehri kıyısında Sovyet sınır muhafızlarına silahlı saldırıya geçtiler.

ABD, Çin'in attığı bu adımın anlamını çok iyi anladı. Vietnam'daki Amerikan saldırganlarına karşı kardeş sosyalist ülkeyi savunmak için savaşmayı reddeden Çin ordusu, Sovyetler Birliği ordusuyla savaşa girişmek için yamp tutuşuyordu.

Bu arada Mao'nun, Çin'i sosyalist sistem ile kapitalist sistem arasında üçüncü bir «dünya politik merkezi» yapma umutları da suya düştü. «Üçüncü Dünya» ülkeleri Çin'in etrafında toplanmadılar. «Kültür Devrimi» ülke ekonomisini tam bir yıkıma sürükledi, dış politika alanında ise bir dizi eski bağlaşıkları kaybetti.

Mao, giderek Çin'i Batı'yla bağlaşıklığa itti. Amerikan diplomatlarının, Çin ile ABD arasındaki olası bir yakınlaşmanın temelini oluşturma yönündeki girişimlerinden cesaret alan Nixon, 1970 yılının başlarında Çin Hindi harbini yeniden tırmandırma hazırlıklarına başladı. Amerikan ve Saygon birlikleri Kamboçya'ya karşı saldırıya geçti, ABD ağır bombardıman uçakları Kuzey Vietnam'ı yoğun bir biçimde bombalamaya başladılar.

İşte bu sıralarda Maocular Vietnam politikalarında 180 derece bir dönüş yaptılar. Bunlar, «Vietnam halkı savaşı sonuna kadar sürdürmelidir» biçimindeki eski isteklerinden vazgeçerek, bir-

den Paris görüşmelerinin devamı yönünde görüşler öne sürmeye başladılar. Çin'in suskun desteğinden yüreklenen ABD, Paris görüşmelerinde sert bir tutum izlemeye başladı. ABD temsilcileri GVC-DGH'nin bir koalisyon hükümetinin oluşturulması önerisine kesinlikle karşı çıktılar.

Temmuz 1971'de, o dönemin ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, ABD Başkanı Nixon'un Çin'e yapacağı gezinin ortamını hazırlamak ve önemli bir pazarlık önerisini Çin yönetimine sunmak için Pekin'e gitti. Pazarlık önerisi şudur: Çin Vietnam'a tüm yardımını keser, Vietnam'ın bölünmesine ve Saygon rejiminin kalmasına Kuzey Vietnamlıları razı edebilirse, ABD, Tayvan'ın Çin'e verilmesi için elinden geleni yapacaktır. Vietnam kaynaklarının belirttiğine göre Mao daha da azına razı olmuştur. Mao şöyle demiştir: ABD, "Sovyet tehlikesi"ni önlemek için Vietnam'da ve Güneydoğu Asya'da askersel varlığını sürdürürse, Çin Tayvan konusundaki isteklerinin tümünden vazgeçmeye hazırdır.

Çin Komünist Partisi'nin, ABD başkanı Nixon'un Pekin'e resmi bir ziyaret için davet edilmesiyle ilgili olarak yaptığı açıklamada, «Nixon'a ülkemizi ziyaret etmesi için yapılan davet, Sovyet revizyonizmini-sosyal emperyalizmini yalıtılmayı amaçlayan önemli bir stratejik manevradır... Bu dönemde Çin-Sovyet çelişkileri uzlaşmaz çelişkiler haline gelmiştir...» denilmesi, Çin yönetiminin stratejik çıkarları konusunda bütün kuşkuları dağıtmıştır.

Altı ay sonra Demokratik Vietnam Cumhuriyeti başbakanı Fan Van Dong Pekin'e çağrıldı. Görüşmelerin yapıldığı bir sırada Mao Vietnam başbakanına aşağıdaki Çin atasözünü söyledi: «Elindeki süpürge sapı kısa ise, tavan köşesindeki örümcek ağını süpürüp almak zordur.» Mao, Çin süpürgesinin sapının kısa olduğunu, bu yüzden Tayvan'daki Çan Kay-şek ağını süpürüp atamadıklarını söyleyerek, Vietnam süpürgesinin sapının da kısa olduğunu, bu nedenle Saygon'dan Tiyö rejiminin süpürülüp atılmasının olanaksız olacağını ileri sürdü. Demokratik Vietnam Cumhuriyeti başbakanının Mao'ya yanıtı ise şu oldu: «Vietnam süpürgesinin sapı, hem Tiyö'yü hem de ağababalarını tümüyle süpürüp atacak uzunluktadır. Bu mutlaka olacaktır...»

Amerikan-Çin pazarlığı Vietnam tarafından kesinlikle reddedilerek fiyaskoyla sonuçlandı.

Nixon'un Pekin'e yaptığı "tarihsel gezi" daha sonraları binlerce Vietnamlının canına mal oldu. Kasım 1978'de **Nhan Dan** gazetesi şunları yazdı: «Maocuların Birleşik Amerika'yla bağlaşması Vietnam'a büyük acılar getirdi. Böylesi bir bağlaşmanın niteliği ve ağır sonuçları herkesçe biliniyor: Amerikan emperyalistleri o dönemde Hayfon limanını bloke ettiler, Tonkin körfezine mayın döşediler ve Amerikan "B-52" tipi ağır savaş uçakları Kuzey Vietnam topraklarını Napalm bombalarıyla yakıp kavurdular.»

...Saygon Rejimini Kurtarmaya Çalışıyorlardı

Ne var ki, Vietnam yurtseverlerinin savaşını hiç bir güç durduramadı. Pekin'deki Maoçu yönetimin sert tehditlerine karşın, Vietnam halk kurtuluş birlikleri "İlkbahar Taarruzu"na geçerek Saygon birliklerine darbe üstüne darbeler indirmeye başladılar, Güney Vietnam'ın birçok bölgesini kurtardılar.

ABD, Paris barış görüşmelerine yeniden katılmak zorunda kaldı. Nguen Ko That'ın açıklamalarına göre, Paris görüşmeleri sırasında Çin, Vietnam'a şu formülü kabul ettirmeye çalışıyordu: "Ci-Ay"lar Vietnam'dan çekilecek, ancak Saygon'da iktidarda Tiyö rejimi kalacaktır. Böylece Vietnam yine iki bölünmüş bir devlet olarak kalacaktır. Nguen Ko That şöyle diyor: «Elbette Vietnam halkı böyle bir "öğüt"ü kabul edemezdi ve etmedi de.»

27 Ocak 1973'te savaşta son verilmesi ve Vietnam'da barışın sağlanmasına ilişkin Paris anlaşması imzalandı. Çin, ABD ile daha önceleri yaptığı bir gizli anlaşmaya dayanarak Vietnam'a askersel yardımı kesti. Vietnam halkının utkusu Maoçu yönetimi sevindirmede: Çin, Vietnam halkının tarihsel bir utku kazandığı dönemde karşıdevrimcilerle açık bir uzlaşmaya gitti, Şili'deki kanlı Pinoçet diktatörünü Angola hükümetine karşı saldırıya geçiren, CIA ve Güney Afrika ırkçılarınca silahlandırılan karşıdevrimci grupları açıkça desteklemeye başladı.

1975 baharında Vietnam Halk Kurtuluş Ordusu birliklerinin başarılı hücumları ve Güney Vietnam'daki halk ayaklanması sonucunda Saygon'daki kukla rejimi düştü, Saygon kurtarıldı. Erk, GVC-DGH'nin eline geçti.

Vietnamlıların, yüzyıllar boyunca silah elde savaşmışları birleşik ve egemen bir Vietnam'ın kurulması için ortam olgunlaştı. Bu ise, Mao'nun Güneydoğu Asya'da yayılcı planlarına ağır bir darbe oluyordu. Çinliler buna sert bir tepki gösterdiler. Saygon'un kurtuluşundan hemen bir hafta sonra Kamboçya birlikleri harekete geçirildi ve Vietnam'a ait olan Fu Kuok ile Tho Çu adaları Kamboçya birliklerince işgal edildi. O sıralarda Kamboçya'da erki ele geçiren Mao yanlısı Pol Pot-Yeng Sari rejimi Pekin yönetiminin elinde Vietnam'a karşı sürekli bir saldırı aracı olarak kullanıldı. Pol Pot-Yeng Sari kanlı rejiminin Kamboçya Birleşik Ulusal Kurtuluş Cephesi güçlerince alaşağı edilmesi Pekin'in yayılcı planlarına ikinci ağır darbe oldu.

Çin'in Vietnam'da baltalama girişimlerine hız vermesi, Maoçuluğun giderek emperyalizmle birleşme, kaynaşma politikasının ayrılmaz bir parçası oldu. Maoçuların "Çin'i dünya merkezi" haline getirme emelleri bu dönemde de Pekin'in stratejik hedefi olarak kaldı. Çin'i "21. Yüzyılın büyük devleti"ne dönüştürmede bugünkü Maoçu yönetim bütün umutlarını Batıyla bağlaşıklıkla bağlamıştır. Pekin bu bağlaşıklığı Batıyla askersel ve ekonomik ilişkileri sıklaştırma yönünde oluşturmaya çalışıyor.

Bu tür adımlar ise yeni bir savaş tehlikesini arttırıyor. Bir Vietnamlı diplomat **Daily World** gazetesine muhabirine şunları açıkladı: «Çinliler üçüncü bir dünya harbine hazırlanıyorlar. Pekin'e göre, üçüncü bir dünya harbi kaçınılmazdır. Maocular NATO ve emperyalistlerle bağlaşıyorlar, Çin'de militarizmi hortlatıyorlar. Uluslararası ilişkiler alanına antisovyetizmi yerleştirmeye, ulusal kurtuluş hareketlerini baltalamaya çalışıyor, "Üçüncü dünya"yı parçalıyor ve bağlantısızlık hareketini sabote ediyorlar...»

1973'te, Paris Barış Anlaşması'nın imzalanmasından hemen sonra Pekin, Vietnam'dan, Sovyetler Birliği ile tüm ilişkilerini kesmesini istedi. Ancak böyle bir durumda, Çin, Vietnam'ı dost bir ülke sayabileceğini açıkladı. Vietnam böyle bir şantajı kapılmadı. Bundan sonra da Maocular Vietnam'da yaşayan Çinliler ve Çin asıllı Vietnamlılar arasından seçtikleri kişilerden geniş bir ajan ağı oluşturma girişimlerine hız verdiler.

...“Huatsyao”ları Kışkırtıyorlardı.

1978 yılının Aralık ayına doğru, Vietnam'da karışıklık yaratma operasyonunun uygulaması için hazırlıklar tamamlandı. Kamboçya birlikleri Vietnam'ın güneybatı sınırlarından dalarak Vietnam'a karşı askersel saldırıya geçtiler. Ülke içindeki Pekin ajanları yıkıcı eylemlerini yoğunlaştırmaya başladılar.

Çin ajanları Vietnam'ın çeşitli kentlerinde huatsyao'lardan küçük küçük gruplar oluşturdular. Pekin propagandası Vietnam'a karşı geniş bir iftira ve karalama kampanyasına girişti. Pekin ajanları Çin asıllı Vietnamlıları zaman zaman tehdit ediyor, bunlar arasında korku ve panik yaratmaya çalışıyorlardı. Altı ay içinde 150 binden fazla huatsyao Çin'e göçetti. Hoang Biç-son **Daily World** muhabirine şunları anlattı: «Çin yönetimi Vietnam'daki sosyalist kuruculuğun önüne engeller çıkartmak ve Vietnam'a karşı giriştiği karalama kampanyasına malzeme sağlamak için ülkemizde toplumsal, ekonomik ve politik kargaşa yaratmaya kalkıştı...»

1978 Mayısında ABD başkanının ulusal güvenlik sorunları danışmanı azılı antikomünist Zbignev Brzezinski Pekin'i ziyaret etti. Bu ziyaretten bir hafta önce Çin Vietnam'a yapmakta olduğu teknik donatım satımını yarı yarıya kısıtladı? Brzezinski'nin Pekin'den ayrılmasıyla ise bunu tümüyle durdurdu. Haziran ayında Çin Vietnam'daki üç konsolosluğu kapattı. 3 Temmuzda ise Pekin, Vietnam'a bütün ekonomik ve teknik yardımı durdurdu, Vietnam'daki uzmanlarını geri çekti.

Buna paralel olarak Çin, ABD ile diplomatik ilişkilerin kurulması için yoğun görüşmelere girişti. Bu görüşmeler “ilerledikçe” Çin askerlerinin Vietnam'ın Kuzey sınırlarını ihlal ederek silahlı provokasyonları ve saldırıları da yoğunluk kazandı. Ekim ayında ise, Kamboçya'daki Çin'li askersel uzmanların Vietnam'ın

güneybatı sınırı boyunca mevzilenen 10 Kamboçya tümenine komutanlık yaptıkları öğrenildi.

Görülüyor ki, Vaşington açıkça "Çin kartı"nı oynamaya başlayınca, Çin ve Kamboçya'daki dikta rejimi Vietnam'a karşı, eski bağlaşıklarına karşı bir saldırı harbine girişmişlerdir.

Maocuların Hiç Bir Geleceği Yoktur

1978 yılının Kasım ayının sonunda **Nhan Dan** gazetesi, Çin temsilcilerinin «Çeşitli ülkelere gönderilerek, bu ülkeleri Vietnam'la olan ekonomik ilişkilerini ve yardımlarını kesmeye zorlamakla görevlendirildikleri»ni yazdı. Yazıda, «bu tür şantajlarla Pekin, Vietnam'ı zayıflatmayı ve güçten düşürmeyi amaçlamaktadır ve Çin'e boyun eğeceğimizi sanmaktadır...» deniyor.

Maocuların saldırıları, 35 yıldan bu yana Vietnam'da görülmedik bir doğal felaket olan su taşkınlığının acı sonuçlarının yaşandığı bir sırada daha azgın bir nitelik aldı. Tropik fırtınayla birlikte ülkenin kuzey ve güney bölgelerinde meydana gelen su taşkınları büyük kayıplara yol açtı. 2,3 milyon dönüm arazi sular altında kaldı, 887,5 dönümlük mahsul çeşitli böcekler tarafından yok edildi, 2,8 milyon ton pirinç çürüdü.

Vietnam yöneticileri bütün açıklama ve konuşmalarında, resmi görüşmelerinde, Pekin'deki Maocu yönetici grubunun Çin halkının iradesini temsil etmediğini, Vietnamlıların Çin halkına karşı kardeşçe duygular beslediğini vurgulayagelmışlerdir. Vietnam halkının ulusal bayramı (Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin kuruluş günü) nedeniyle Eylül 1978'de Hanoy'da düzenlenen yıldızlı bir mitingte konuşan Vietnam başbakanı Fam Van Dong şunları söyledi :

«Biz hiç bir zaman Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki gerici yönetici çevreleriyle Çin halkını, gerçek Çin devrimcilerini bir birine karıştırmadık: Başkan Ho Şi Min'in öğütlerine bağlı kalarak biz Çin halkıyla ilişkilerimizi güçlendirmeye ve "yoldaşa karşı yoldaşça, kardeşe karşı kardeşçe" davranmaya çalıştık. Biz Ho amcanın gösterdiği yoldan yürüyoruz... Bugün de Çin yönetiminin düşmanca saldırı girişimlerine ve planlarına karşı kararlı biçimde savaşağımızı vurgularken, iki ülke arasındaki sorunların görüşmeler yoluyla çözüme bağlanması yönünde olumlu adımların atılmasını sağlamak için çaba harcamaya hazır olduğumuzu bildiririz...»

Pekin liderlerinin emperyalizmle bağlaşılarak ihanet yolunu tutmaları, Çin halkının da omuzlarına büyük bir sorumluluk yüklemiştir. Çin'in bu ihanet içinde Vietnam'a saldırısı acı bir gerçeklik, ama bu ihanet ve saldırıya karşın utku Vietnam halkının olmaktadır...

Sovyetler Birliği'nde yayımlanan **Yeni Zamanlar** dergisinin Ocak 1979 tarihli 2. sayısından, Zinovi Mirski'nin "Terörizm: Sorumlu Kim?" başlıklı yazısını aynen aktarıyoruz.

Kabaran bir terörizm dalgası geçen yıl birçok Batı'lı kapitalist ülkeye damgasını vurdu. Terörizm kurbanları İtalya'da ilk dokuz ayda 25 ölü, 325 yaralı ve 3 bin kadar bombalama olayıyla acı bir rekora ulaştı. Türkiye'de aynı dönem içinde 300'den çok insan terörist saldırıların kurbanı oldu. **Afrique-Asie** dergisi, «Türkiye'de cumhuriyetin kurulmasından bu yana terörizm bugünkü kadar tırmanmamıştı» diye yazıyordu. Ve, Federal Alman DPA haber ajansı, Federal Almanya'da geçen sonbahardan beri «politikacılar ve yasa uygulayıcıları, daha da çok cinayet işleneceği korkusu içindedirler» diye bildiriyordu.

Bu gerçekler karşısında gitgide daha çok insan şu soruyu sormaktadır: Batı Avrupa'da terörizmin bu boyutlarda büyümesinin nedeni nedir? Bunun kökleri nerededir? Bundan kim yarar sağlamaktadır?

KAPİTALİZMİN BUNALIMININ ÜRÜNÜ

Birçok Batı'lı gözlemci bu konulara cevap ararken şu noktaya işaret etmektedir: Eğer CIA ve emperyalizmin diğer bozguna örgütleri terörizmi bir "destabilizasyon" (istikrarı bozma) aracı olarak kullanmasaydı terörizm bugünkü boyutlarına ulaşamazdı. **Yeni Zamanlar** dergisi de dahil olmak üzere, dünya basını bu konu üzerinde çok sayıda kanıt yayımladı. Ama gerçek şudur ki, emperyalizmin özel servisleri terörist faaliyetlere girişirken, kapitalizmin doğasında bulunan kötülüklerden kapitalizmi pençesine almış olan genel bunalımdan yararlanmaktan ibarettir. İtalyan Komünist Partisi'nin liderlerinden biri olan ve **L'Unita** gazetesinin yöneticiliğini yapan Alfredo Reichlin'in belirttiği gibi, «terörizm, kapitalist sanayi toplumunun şimdiki aşamasındaki bunalımının en aşırı ifadesidir.»

Ekonomik güçlükler, kitlesel işsizlik, küçük ve orta iş çevrelerinin yıkımı ve bitmeyen silahlanmanın yarattığı gelecekte duyulan korku hep biraraya gelerek ümitsizlik ve hoşnutsuzluk tohumları ekmektedir. Birçoğu yıllar boyunca bir iş ve yaşayacak bir yer peşinde boşboşuna koşmakta olan genç insanlar, bu karamsar havaya özellikle çok çabuk kapılmaktadırlar. Yalnızca Batı Avrupa ülkelerinde 25 yaşın altındaki işsizlerin sayısı 7 milyondan çoktur.

Anarşistçe düşünceler, gençliğin gereksinimlerine ilgi göstermeyen burjuva devletinden ve toplumdan öc alma isteği, özellikle hoşnutsuzluk içindeki ve politik bakımdan deneyimsiz olan gençler arasında yandaş kazanmaktadır. "Dolaysız eylem"i, terörist eylemleri, toplumsal dönüşümleri gerçekleştirmek için kes-

tirme bir yol sağlayacağı farzedilen bir savaşım biçimi olarak savunan görüşler, bu insanlar arasında sempati toplamaktadır.

Batı'da varolan koşulların anarşist eylemler için uygun olduğunu burjuva basını da bazen onaylamaktadır. Örneğin Roma'da yayımlanan *Il Tempo*, Kasım ayının ortalarında şöyle yazıyordu: «Bizimki gibi, büyüyen umutların sürekli kırıldığı, ekonomik girişimlerin "sabit" ya da sonuçsuz kaldığı, sendikaların ve Parla-mentonun görevlerini artık yapmadığı bir ülkede, bundan kârlı çıkan terörizmdir.» Elbette ki, İtalya'da emekçi halkın umutlarının kırılmasından sendikalarla "hür teşebbüs" sistemini eşit derecede sorumlu tutmak için hiç bir dayanak yoktur. Ama önemli olan nokta şudur ki, tutucu bir gazete bile terörizm ile toplumun bunalımı arasında bir bağlantı olduğunu kabul etmektedir.

Teröristler arasında, cinayetin, adam kaçırmamanın ve bomba atmanın iktidardakileri korkutabileceğine ve tekellerin egemenliğini sarsabileceğine inandırılarak yanlış yola sevk edilmiş genç işçiler bulunsa bile, çağdaş terörizm —gerek sağ gerekse "sol"— hem şeflerini hem de en aktif militanlarını, küçük ve orta burjuvazinin hoşnutsuz ve umutsuz üyeleri arasından toplamaktadır.

Terörizm, bir bütün olarak kapitalist sisteme karşı bir tehlike oluşturmaya bile, bu, terörizmin şu veya bu devletin politik yaşamında karışıklık unsurları yaratmadığı anlamına gelmez. Bu bakımdan özellikle önemli olan bir faktör, terörist grupların kendilerini "devrimci", "kıızıl", "proleter" gibi adlar ardına gizlemeleridir. Ve burjuva propagandası da bu maskeleri sanki geçmiş gibi kabul etmeye çöktan hazırdır.

PROPAGANDA HİLESİ

Batı'da fiziksel şiddetin en başta demokratik güçlere karşı kullanılması öyle boyutlara erişti ki, yakın zamanlarda İspanya, İtalya ve Almanya gibi ülkelerde olduğu gibi birçok insan terörist eylemlerde, faşistlerin bunlara bulaşmışlığını görmeye başladılar. Ama bu bakış açısı, tekelci burjuvazinin ve onun resmi ideologlarının ve propagandacılarının hiç işine gelmemektedir. Bu nedenle bu çevreler, Batılı ülkelerde terörizmin hızla tırmanmasını Komünist partilerinin ve —inanarak ya da inanmayarak— sosyalist ülkelerin "çevirdiği entrikalara" bağlamak için çaba harcamaktadırlar. "Moskova'nın eli" efsanesi yeniden hortlatılmaktadır. Örneğin, *US News and World Report* adlı dergi, İtalyan "Kızıllı Tugaylar"ın Kremlin'in "koruyuculuğu"ndan faydalandığını savlamaktadır.

Bu ilkel yalanın yanısıra "sol" terörizmle Marksist-Leninist dünya görüşünü birbirine bağlamak ve teröristler ile komünistleri gerek politik gerekse ideolojik alanlarda birbirlerine eşitmiş gibi göstermek için çeşitli çabalar harcanmaktadır. Burjuva gericileri bu yolla bir taşla iki kuş vurmaya çalışmaktadırlar: Birincisi, suç,

suçlunun üstünden alıp suçsuzla yüklemek; ve ikincisi, Marksist-Leninist öğretiyi gözden düşürüp emekçi kitlelerle komünist hareketi karşıkaraşıya getirmek.

Bu propaganda hilesini ilk olarak kullananlardan biri, Franz Josef Strauss'un Batı Alman Hristiyan Sosyal Birlik Partisi'dir (CSU). 1977 sonbaharında yapılan CSU Kongresi, terörizmin «köklerinin Marksist-Leninist dünya görüşü içinde bulunduğunu» (!) ilan etti. Batı Alman "Kızıl Ordu Grubu" ve diğer aşırıların "Leninci konumlarla" ideolojik ilişkisi olduğu savları üzerine yazılar yayımlayan ve Federal Alman burjuvazisinin ılımlı tutucu kanadının sözcüsü olan *Politische Meinung* da, bu gülünç savları destekledi. İtalyan burjuva *La Stampa* gazetesi ise, son derece ciddi bir tutumla, Lenin'in terörizmi hiçbir zaman kınamadığını ileri sürdü.

Lenin'in, devrimci zor kullanımı ile terörizm kavramları arasına herhalde herkesten daha belirgin bir ayırım çizmiş olduğu ve politik maceracılığa karşı vargüçüyle savaşmış olduğu gerçeği, bu gibi savların yazarlarını hiç etkilememektedir. Devrimci hareket içinde, terörizmin teorisinin ve pratiğinin eleştirisine ve kınanmasına en büyük katkıyı yapan Lenin'dir.

BİREYLERİN ENTRİKALARI DEĞİL KİTLE SAVAŞIMI

Lenin, *Ne Yapmalı?* adlı yapıtında, devrimci çalışmayı kitlelerin savaşımıyla, işçi sınıfı hareketiyle birleştirmenin muazzam önemi üzerinde durmuştur. O, «gerçekten de, inancını kaybetmiş veya hiç bir zaman inanmamış kişiler için, öfkelerine ve devrimci enerjilerine terörden başka bir çıkış yolu bulmak güçtür» diye yazmıştır.

Bu yüzyılın başında, işçi sınıfına olan inancını yitirmiş kimseler, kendilerini haklı çıkarabilmek için işçi sınıfının, aktif devrimci savaşımın gerekliliğini anlayacak "kadar olgunlaşmadığını", onun hareketsiz olduğunu ve bu nedenle de eyleme geçmesi için dürtülmesi gerektiğini savlamışlardı. Ve bu dürtüklemenin yolu terörizmde görülmüştü. Günümüzün aşırı "sol"cuları, işçi sınıfına olan inançsızlıklarını açıklamak için başka bir yol buldular. Bunlar, işçi sınıfının "burjuvalaştığını" ve toplumdaki konumuyla uzlaştığını savlamaktadırlar.

Lenin, kendi zamanında, terörü bir "uyarma" unsuru olarak gören Rus sahte devrimcilerinin benzer savlarını, alaycı eleştirilerle yerle bir etmişti.

1901'in sonlarında ve 1902'nin başlarında Rusya'da, bireysel terör eylemlerini temel savaşım yöntemi olarak ilan eden Sosyalist Devrimci Parti adında bir küçükburjuva partisi ortaya çıktı. Bu partinin yandaşları 1902-1904 yılları arasında çarlığın baskı aygıtının iki önemli adamını, içişleri bakanları Sipyagin ile Pleve'yi öldürdüler. Ama bu, ne resmi yetkilileri "korkuttu" ne de suikastçıların pek emin oldukları gibi kitleler üzerinde tepki ya-

rattı. Artırılan polis baskısını bir yana bırakırsak, politik durumda hiçbir elle tutulur değişiklik olmadı.

Lenin, bu olayları yıllarca sonra hatırlatarak bir mektubunda şöyle yazmıştır: «Teröristler (bunlara karşı biz her zaman savaşmışızdır) Rusya'da bir dizi bireysel saldırı yapmışlardır; ama 1905 Aralığında işler en sonunda bir kitle hareketine, bir ayaklanma aşamasına vardığında —kitlelere şiddet kullanmakta yardımcı olmak gerektiği zamanda—, tam bu anda “teröristler” kayıptılar.»

Lenin, Sosyalist Devrimci'lerin, durumu ve hükümetin taktiklerini doğru olarak değerlendirip buna karşı doğru eylemi koyma yeteneksizliklerini kesinlikle eleştirdi. Sosyalist Devrimci Parti'nin kurulmasından kısa bir süre sonra yazmayı planladığı bir broşürün taslağında, Lenin, Sosyalist Devrimciler «iki katlı bir isme sahiptirler, çünkü onların sosyalizmi hiç bir şekilde devrimci olmadığı gibi devrimciliklerinin de sosyalizmle hiç bir ortak yanı yoktur» demiştir. Lenin, Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin İkinci Kongresi'ne ilişkin görüşünde bir politik savaşım biçimi olarak «terörizmi, yani bireysel politik cinayetler sistemini, Kongre kararlılıkla reddetmektedir» demiştir. Bolşevikler, İkinci Kongre'den sonra küçükburjuva devrimciliğinin her türlü belirlisine karşı azimle, bir ilke sorunu olarak savaşım vermişlerdir. Ve bunu yalnızca Rusya'da yapmamışlardır.

1908'de Portekiz Kralı öldürüldüğünde, Lenin, «Anayasa ile alay eden» bir kralın uzaklaştırılması için kendilerini kurban eden insanlara sempati gösteren, ama aynı zamanda, monarşiye karşı bu yöntemle savaşmanın faydasızlığına açıklıkla işaret eden bir makale yazmıştır. Lenin, «maalesef, Portekiz Kralı'nın başına gelen şeyde yine de suikastçı, yani, amacına varmakta esas olarak başarısız kalan aciz, terör unsuru açıkça göze çarpmaktadır» diye yazmıştır.

Lenin, Ekim 1916'da Avusturya Başbakanı Carl Stürgkh'ün Sosyal Demokrat Friedrich Adler tarafından öldürülmesiyle ilişkin olarak Viyana'ya yazdığı bir mektupta, bu gibi eylemlerin, «politik savaşımın uygunsuz yöntemleri olduğunu ... Yalnızca kitle savaşımının gerçek politik savaşım olarak kabul edilebileceğini» bir kez daha vurgulamıştır.

DEVRİMCİLERİN TAVRI

Lenin, aynı yılın 4 Kasımında İsveç Sosyal Demokrat Partisi'nin Kongresi'nde RSDİP Merkez Komitesi adına yaptığı konuşmada, «biz Rus Sosyal Demokratları'nın özellikle zengin bir deneyime sahip olduğu» terörizm sorunu üzerinde özellikle durdu. Lenin, tarihten çıkarılan dersleri özetleyerek şunları söyledi: «Şuna inanmaktayız ki, Rusya'daki devrimin ve karşıdevrimin deneyimi, Partimizin bir taktik olarak terörizme karşı yirmi yıldan çok bir zamandır yürüttüğü savaşımın doğruluğunu kanıtlamış-

tır. Ama şunu da unutmamalıyız ki bu savaşım, ezilen sınıfların ezenlere karşı şiddet kullanmasını tümünden reddetmeye eğilimli olan oportünizme karşı amansız bir savaşımla sıkı sıkıya bağlıydı. Biz her zaman, şiddetin kitle savaşımında ve onunla ilişkili olarak kullanılmasından yana olduk.»

Lenin'in daha önceleri birçok nedenle belirttiği gibi Marksistler şiddeti ilkesel olarak reddetmezler ama onlar yalnızca kitlelerin dolaysız katılımını içeren biçimleri tanırlar ve böylesi katılımı sağlarlar. Zor kullanımı sorununa ve bu sorunun ne pasifizm konumlarından ne de kendilerini "yığın"ın karşısına koyan "bireysel kahramanlar"ın bakış açısından değerlendirilmesi sorununa gerçek sınıfsal yaklaşım budur. Çeşitli renklerden "sol" unsurlar, geçmişte ve günümüzde sık sık, terörizmin bir taktik olarak reddedilmesinin devrimi silahsızlandırdığını, onu savunmasız bıraktığını savlamışlardır. Ama şurası çok iyi bilinmektedir ki, Lenin ve Parti, Rus proletaryasını silahlı savaşıma hazırlamak için yıllar boyunca çalışmışlar ve 1905'teki Birinci Rus Devrimi'nin yenilgiye uğramasından sonra işçilerin silahlanmaması gerektiğini savlayan oportünistlere karşı vargüçleriyle savaşmışlardır. Sınıf düşmanına karşı zor kullanılması, bu toplumsal ya da ulusal baskıya karşı devrimci kitle hareketinin ayrılmaz bir parçası olduğu zaman, "beyaz terör"e, tarih sahnesinden ayrılmakta olan sınıfın gösterdiği çılgınca direnişe karşı bir cevap olarak bu hareketten kaynaklandığı zaman haklılık kazanır.

Bu noktayı açıklamak için taze bir örnek verebiliriz.

Geçen yıl Ağustos ayında Nikaragua'da, faşist Somoza diktatörlüğüne karşı savaşan yurtseverler Ulusal Sarayı ele geçirip çok sayıda Ulusal Meclis üyesini, bazı yüksek düzeyli görevlileri rehin aldıkları zaman, birçok burjuva basın organı, yurtseverleri "terörist" olarak damgalamaya ve onları "Kızıl Tugaylar"la veya "Kızıl Ordu Grubu"yla eşit göstermeye kalkmıştı.

Nikaragua özgürlük savaşçılarının eylemi dış görünüş olarak belki de aşırı "sol"cuların eylemlerine benziyordu. Ama esas olarak, Nikaragua yurtseverlerinin bu devrimci eylemi, Stokholm'de Federal Alman Elçiliği'ni ele geçiren veya Aldo Moro'yu kaçırıp öldüren teröristlerin eylemlerinden gündüz ve gece kadar farklıdır.

Temel farklılık şuradadır ki, Nikaragua'da Somoza diktatörlüğüne karşı yeralan hareket ulus çapında bir halk hareketidir ve çok yüksek düzeyde militandır. Ulusal Saray'ın ele geçirilmesiyle hemen hemen aynı anda ülke çapında bir genel grev başladı ve Geniş Muhalefet Cephesi'nin yayımladığı bir çağrıya cevap olarak en geniş emekçi halk kesimleri de bu genel greve katıldı. Bu eylemler bir halk ayaklanmasına dönüştü. Yurtseverlerin giriştiği kahramanca ilk adım —ki Somoza onların taleplerini karşılamak zorunda kaldı— bu hareketin ayrılmaz bir parçası, devrimci

kitle hareketinin bir ürünüydü ve onun daha gelişmesine yardım etti.

Şu da unutulmamalıdır ki, taleplerini elde etmeyi başaran yurtseverler rehinelere hiçbir zarar vermediler, sebepsiz yere tek bir damla kan dökmediler.

Bütün bunlar şu gerçeğin altını bir kez daha çizmektedir ki, özgürlük ve halkın mutluluğu uğruna savaşanlar, devrimci zor kullanımının olası ve hatta bazan zorunlu olduğunu kabul ederlerken, onu mutlaklaştırmazlar. Lenin, «şiddet doğal olarak bizim ideallerimize yabancıdır» demiştir.

Deneyim, kitlelerin devrimci savaşımı, kitlelerle birlikte ve kitleler için savaşım, Leninci tezin doğruluğunu ve terörizm yoluyla karşıdevrimci caydırma taktığının geçersizliği tezinin doğruluğunu onaylamıştır. Teröristlerin yaptığı zalimliğin hesabını halkların ve tarihin önünde verecek olanlar komünistler değil emperyalist gericilerdir.

11

Lenin'in Parti Teorisinin Uluslararası Anlam ve Önemi

Sosyalizm: Teori ve Pratik dergisinin Şubat 1979 sayısında, SBKP Merkez Komitesi'ne bağlı Sosyal Bilimler Akademisi rektör yardımcısı Yuri Krasin'in "Lenin'in Parti Teorisinin Uluslararası Anlam ve Önemi" başlıklı bir yazısı yayımlandı. Yazının tamamını aşağıda sunuyoruz.

Lenin, devrimci çağın gereksinimlerine denk düşen yeni tipte bir işçi partisi yarattı. Tarih, sosyalist devrimin utkusunu sağlayabilmek ve yeni bir toplumsal sistem kurabilmek için böyle bir partinin gerekli olduğunu doğrulamıştır.

Yetmişbeş yıl önce Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi, Rusya ve dünya işçi sınıfı hareketi tarihinde özel bir rol oynayacak olan İkinci Kongresi'ni topladı. 1903 yılında, yeni tipte bir devrimci Marksist parti, Lenin'in Bolşevikler Partisi doğdu.

Lenin ve onu destekleyen Sosyal Demokratlar Kongre'de, Rusya işçi sınıfı hareketinin en ivedi görevini, yani Rusya proleteriyasını otokrasiye karşı utku kazanmaya ve sonra da sosyalist devrime götürmeye yetenekli bir parti yaratılması görevini yerine getirmeye çalışıyorlardı.

Bu görevin tarihsel önemi Rusya'nın sınırlarının ötesine taşıtı. Birçok ülkede yaklaşmakta olan proleter toplumsal devrimin kaderi, yeni tipte bir devrimci partinin varlığına bağlıydı. Lenin'in partisi, dünya işçi sınıfı hareketinin yolunu çizdi. Bu yol, İkinci

Enternasyonal sağ kanat liderlerinin işçi sınıfını sürüklediği çıkmaz sokaktan çıkartacak olan biricik yoldu.¹

1914-1918 Birinci Dünya Savaşı'nın sonundaki devrimci bunalım koşullarında Batı Avrupa işçi sınıfı hareketinin trajedisi, buralarda henüz yeni tipteki partilerin ortaya çıkmamış olmasıydı. Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nden (1917) sonra, Bolşevizm'in pratiği ve Lenin'in işçi sınıfı partisi teorisi, dünya komünist hareketinin politik ve ideolojik temelini oluşturdu. 1903'te atılan tohumlar iyi bir ürün vermişti.

20. YÜZYIL MARKSİZMİ

Yeni tipte bir parti yaratılması konusunda Lenin'in sahip olduğu düşüncelerin ve yaptığı çalışmanın büyük uluslararası önemini belirleyen ögeler arasında iki tanesi özellikle dikkat çekmektedir.

İlk olarak, Leninizm düşüncesi ve pratiği, Marksizm'in devrimci ilkelerini ve geleneklerini somutlaştırıyordu. Şunu hatırlayalım ki Marksizm'in kurucuları, **Komünist Partisi Manifestosu**'nda, komünistleri, işçi sınıfının en kararlı, en ileri ve en bilinçli kesimi, onu ileriye doğru geliştiren ve kapitalist topluma son vermek amacıyla komünist devrim programını geliştirip uygulamaya yetenekli kesimi olarak tanımlamışlardır. Komünist partisinin amacı ve rolü hakkında Marks ve Engels'in sahip oldukları anlayış buydu ve bu anlayışı ömürleri boyunca taşımışlardır. Engels, son günlerinde, 19. yüzyıl sonlarında kurulmuş olan sosyal demokrat partilerin işçi sınıfı hareketi açısından önemli kazanımlar olmalarına karşın bunların henüz toplumsal devrimin partileri olmadığını açıkça anlamıştı. Engels, 2 Haziran 1884'de Paul Lafargue'a yazdığı bir mektupta², işçi sınıfının, bir devrim başarabilmek için «yönetiminizde bulunan partiden çok daha güçlü, çok daha kalabalık, çok daha güvenilir ve çok daha bilinçli bir sosyalist partiye»³ gereksinimi vardır diye yazmıştır.

İkinci olarak, dünyanın devrim yoluyla yeniden örgütlenebilmesi doğrultusunda yeni çağda işçi sınıfının önünde acılmış olan olanakları gerçekliğe dönüştürmeye yetenekli bir parti ancak oportünizme karşı uzlaşmaz bir savaşım verilerek yaratılabildi. Bu savaşım kaçınılmaz olarak uluslararası boyutlar kazandı. Lenin, RSDİP İkinci Kongresi'nin sonuçlarını değerlendirerek şöyle yazmıştır: «Şu çok ilgi çekicidir ki, örgütlenme konu-

¹ 1889'da kurulan bir uluslararası işçi partileri birliği. Önceleri Marksizm temelinde gelişmiş ama 1890'ların sonlarında, liderliği Marks'ın teorisini revize eden oportünistlere geçmiştir.

² Paul Lafargue (1842-1911), Fransız ve uluslararası işçi sınıfı hareketinde tanınmış bir kişidir.

³ F. Engels, Paul ve Laura Lafargue. Mektuplar, Moskova, Yabancı Diller Yayınevi, C. 3 (1891-1895), s. 332.

larındaki oportünizmin bu temel karakteristikleri (özerklik, aristokrat ya da entellektüel anarşizm, kuyrukçuluk ve jirondizm⁴) içinde bir devrimci ve bir oportünist kanat bölünmesi bulunan bütün Sosyal Demokrat partilerde kendine özgü farklılıklarla gözlemlenmektedir.»⁵

Doğal olarak, Rusya'da yeni tipteki partinin kurulduğu koşullar ve bu kuruluş süreci kendine has özelliklere sahipti. Bolşevik Partisi'nin ortaya çıkışı ve tarihi, bu anlamda tektir. Ama bu parti, gerekli görevleri yerine getirirken ve oportünizmi eleştirirken, bütün işçi sınıfı hareketinin gereksinimlerini ve yeni tipteki bütün devrimci partilerin kuruluş ve faaliyet ilkelerini yansıtıyordu. Yeni tipteki bir parti teorisinin, devrimci düşünce ve devrimci eylem teorisi ve pratiği olan Leninizmi evrenselleştiren ana öğelerden biri olduğunu söylemek abartma olmayacaktır.

BİR ÖRGÜT TÜRÜ OLARAK PARTİ

Kapitalist ülkeler komünist partilerinin bugün faaliyet gösterdikleri koşullar, devrim öncesindeki Rusya'nın koşullarından farklıdır. Bu, komünistlere, Leninci işçi sınıfı partisi teorisini yaratıcılıkla uygulama ve geliştirme görevini yüklemektedir. Ama önemli olan nokta şudur ki, onların araştırmaları doğru yönü izlemelidir. Ancak maalesef bu her zaman böyle olmamaktadır. Zaman zaman bu araştırmalara, parti kuruculuğunun çözümlenmemiş sorunları üzerine ideolojik spekülasyon yapma, bunları, Leninci parti teorisinin ilkelerini revize etmek için bir maske olarak kullanma yeltenişleri eşlik etmektedir.

Fransız revizyonisti Roger Garaudy birkaç yıl önce, bir zamanlar Lenin'in çürüttüğü kendiliğindencilik kavramını işçi sınıfı hareketi içinde yeniden canlandırmaya kalkıştı. Garaudy, sendikaların işçi sınıfı için bir politik partiden çok daha önemli olduğunu savladı ve politikanın terkedilip onun yerine pedagojinin geçirilmesini istedi. Garaudy'nin, komünist partilerinin "dönüştürülmesini", demokratik merkezîyetçilik ilkesinin revize edilmesini, komünist partisinin sınıf karakterinin değiştirilmesini ve "komünist" adının bile terkedilmesini savunan ardılları olmasaydı, Garaudy'nin iğrenç önerilerini bugün ancak güçlükle hatırla-

⁴ Jirondinler, 18. yüzyılın sonlarındaki Büyük Fransız Devrimi sırasında esas olarak ticaret, sanayi ve tarım burjuvazisi adına konuşan bir politik grubu temsil ediyorlardı. Üyelerinin büyük çoğunluğunun geldiği Jiron bölümünün adıyla anılmışlardır. Jirondinler, devrimin ilk aşamaları sırasında diğer devrimci güçlerle beraber mutlakiyete karşı tavır aldılar; daha sonra ise, devrimci demokratik sözlerin maskesi altında kendi bencil çıkarlarının peşinden koşmaya başladılar. Yavaş yavaş en kaba karşı devrimci güçlerden biri durumuna dönüştüler - Editör.

⁵ V. İ. Lenin, *Toplu Yapıtlar*, C. 6, s. 186.

yabilirdik. Bu kişiler, Leninci tipte bir devrimci parti ile reformist tipte bir sosyal demokrat partiyi ayıran çizgiyi ortadan kaldırmaya çalışmaktadırlar.

Leninizm'in ideolojik karşıtlarının ana hedefi, demokratik merkezîyetçilik ilkesidir. Doğal olarak, parti içi yaşam normları, özgül tarihsel koşullara bağlı olarak geliştirilip yetkinleştirilir. Bu, bütün Marksist-Leninist partilerin tarihinde gözlemlenebilir. Ama bu partilerin gelişimi, şurada burada önerilmekte olan formülü, yani, merkezîyetçilik ve disiplinden daha geniş bir demokrasiye, formülünü izlemez. Bu formül, parti yaşamında merkezîyetçilik ile demokrasiyi mekanik biçimde birbirlerinin karşısına koymanın sonucudur. Gerçekte ise Marksist-Leninist partiler, demokratik merkezîyetçiliğin bu ayrılmaz yönlerini beraberce geliştirirler.

Lenin, merkezîyetçiliği hiçbir zaman parti içi demokrasiye bir engel ya da bir kısıtlama olarak yorumlamamıştır. Komünizmin düşmanları, bir komünist partisinin, hiçbir görüş ve düşünce farklılığına izin verilmeyen ve bütün kararların yukarıdan emredildiği kemikleşmiş bir bütün olduğu biçiminde bir ideolojik efsane yaratmışlardır. Bu efsane, işçi sınıfı partisini bir yarı askeri örgüt gibi gören küçükburjuva devrimciliğine pek de denk düşmektedir. Ama bunun, Leninizm'in teorisi ve pratiği ile ve Marksist-Leninist partilerin faaliyetleriyle hiçbir ortak yanı yoktur.

Portekiz Komünist Partisi Genel Sekreteri Alvaro Cunhal'ın PKP'deki parti içi demokrasi konusunda yaptığı tanımlama çok yerindedir: «Partimiz çok sıkıca örülmüştür ve liderliğin, bölgesel örgütlerin ve alt örgütlerin birliğiyle tanınmıştır. Bu birlik, ne katı bir disiplinin ürünüdür, ne de emir yoluyla dayatılmıştır. Bu birlik, partinin politik doğrultusunun demokratik olarak, tüm üyelerin katılımıyla, herbirinin bu doğrultunun geliştirilmesine katkıda bulunmasıyla belirlendiği anlamına gelmektedir. Hazırlık konferanslarımızdaki tartışmalara yüzbinlerce yoldaş katılır. İlk tasarlarda yüzlerce ve hatta bazan binlerce değişiklik yapılır.»

Demokratik merkezîyetçilik sorunu, bir komünist partisinin devrimci karakteri sorunuyla bağlantılıdır. Komünistlerin bu ilkedden vazgeçmesini isteyen Leninizm'in karşıtları, işçi sınıfı partilerini burjuva toplumunun ve burjuva demokrasisinin yasalarını ve "oyunun kurallarını" kabul eden ve kapitalist sistemle "bağları koparmaya" kalkışmayan reformist partilere dönüştürmeye çalışmaktadırlar. Leninci tipteki partinin belirleyici özelliği, onun tutarlı devrimci tavırları ve sosyalist devrim uğruna her koşulda çalışabilme yeteneğidir. Lenin, bir "toplumsal devrim partisi" adını verdiği, işçi sınıfının çıkarlarını ifade eden partinin devrimci doğasının sulandırılması ya da belirsizleştirilmesi doğrultusundaki her girişimi kesinlikle reddetmiştir.

DEVİRİMCİ PARTİ VE SOSYALİZME GİDEN BARIŞÇI YOL

Şimdi kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin çoğunluğunun yolgösterici çizgisi olan kapitalizmden sosyalizme barışçı bir geçiş olanağı, devrimci teori ve politikada bazı karmaşık sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Bu sorunlardan bir tanesi Şili devriminde açıkça ortaya çıkmıştır. Bu sorun esas olarak şudur: Burjuva yasallığı çerçevesi içinde yapısı faaliyet gösterirken, aynı zamanda, varolan sistemle bağları nasıl "koparmalı", işçi sınıfının ve bütün halkın çıkarlarını ifade eden yeni bir topluma, yeni bir erk, hukuk ve yasallık sistemine nasıl geçmeli? Şili devrimi bu soruya doğru cevabı bulamadan yarıda kesildi.

Sosyalizme barışçı geçişin aşamaları nelerdir? Bu aşamaların her birinde komünistler ile burjuva liberal ve reformist partiler arasındaki ilişkiler nelerdir? Bu ilişkiler bir aşamadan ötekine nasıl değişir? Komünist Partisi'nin her aşamada demokratik çoğunluğu çevresinde toplayabilmesini sağlayacak ve aynı zamanda bir ilerleme vaadedip bir hız kazandıracak olan programı ne olmalıdır? Sosyalist devrimin içeriğini oluşturan adım hangi aşamada ve nasıl yer alacak? İşçi sınıfı erki nasıl kurulacak ve bu yolda hangi geçiş aşamaları ve devrimci demokrat hükümetlerin hangi geçiş tipleri olanaklıdır? Bütün bu sorunlar, komünist hareketin teorik düşüncesinin önünde durmaktadır. Ve şu açıktır ki, komünist hareketin hem içinde hem de dışında, bu sorunlara reformist konumlardan yanıt vermeye çalışan güçler bulunmaktadır.

Sosyal demokrat ideologların savına göre Komünistler bu koşullar altında ya boş devrimci sözler içinde batıp gitmek ya da sosyal demokrasinin pratik reformizmini kabul etmek seçeneğiyle karşı karşıyadırlar. Bu, zorla uydurulmuş bir seçenektir. Komünist partileri, sosyalizme barışçı geçiş olasılığını gerçekleştirmeye çalışırken devrimci olmaktan çıkmazlar. Devrimci ruh, Leninci tipteki bir partinin iç özelliğidir. Bu ruh, daha önceleri olduğu gibi günümüzde de reformizmle, kapitalist sistemin çekirdeğini etkilemeyen kısmi reformlar içinde devrimi batırmak isteğiyle uyuşamaz.

Reformist yorumlama, kapitalizmden sosyalizme bir geçiş tarzı olarak devrim ile esas olarak ölmekte olan sistemi yeniden örgütlemeye yönelik bir tarihsel eylem yöntemi olarak devrim hakkında bir şey söylemez. Sosyalizme barışçı geçişin özellikleri, onun göreceli olarak adım adım gelişmesi ve çok aşamalı gelişimi, tekel egemenliğine karşı savaşında geniş sınıfsal ve politik bağlaşıklıklar kurulması, sosyalist devrimin gerekliliğini ortadan kaldırmaz.

"YENİ ENTERNASYONALİZM"

Günümüzde, devrimci işçi sınıfı partisinin enternasyonalist karakteri üzerine şiddetli bir ideolojik savaşım sürmektedir. Bu

sorun 1903'te RSDİP İkinci Kongresi'nde de gündeme gelmiştir. Kongre, Lenin'in enternasyonalist çizgisini utkuya ulaştırmıştı. Proletarya enternasyonalizmi ilkesinin, bir Marksist-Leninist işçi partisinin örgütlenmesinde ve faaliyetinde çözümleyici önemdeki bir ilke olduğunu onaylayan bu utkunun dünya çapındaki önemini abartmak çok güçtür. Günümüzde bu ilke, "yeni enternasyonalizm" denen şeyin yandaşlarınca yeniden tartışmaya açılmaktadır: "Yeni enternasyonalizm", "dar" olduğunu savladığı proletarya enternasyonalizminin bu "darlığını" ortadan kaldırıp daha geniş bir demokratik ve antiemperyalist güçler yelpazesini kucaklama savındadır: Buna ne denebilir ki? Tarih geliştikçe, proletarya enternasyonalizmi ilkesi de daha çok zenginleşmekte ve işlerlik alanı genişlemektedir. Proletarya enternasyonalizmi ilkesi kökeni ve özü gereği barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme uğrunda ve emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşım veren çok çeşitli toplumsal, sınıfsal ve politik güçlerin çok daha geniş bir uluslararası dayanışmasının sağlamaştırıcı çekirdeğidir. Bu, proletarya enternasyonalizminin rolünü artırmakta ve çağımızın ileri sınıfının ve onun devrimci öncü gücünün uluslararası dayanışmasının önemini büyütmektedir. Bu ilkenin herhangi bir şekilde zayıflaması veya daha da kötüsü terkedilmesi, ancak bir tek sonuç doğurabilir: Bütün antiemperyalist güçlerin uluslararası dayanışmasının güçsüzleşip çökmesi.

"Yeni enternasyonalizm" denen şey, komünist partileri de dahil olmak üzere politik partiler arasındaki ilişkilerin eşitlik, bağımsızlık, özerklik ve diğerinin içişlerine karışmama gibi demokratik ilkelerinin ve sorunlarının altını çizmektedir. Partilerarası ilişkilerde demokrasi gerçekten de antiemperyalist güçlerin birliğinin temel bir ögesidir. Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Berlin Konferansı (1976), «tüm diğer demokratik güçlerle, bu güçlerin kişiliklerini ve bağımsızlıklarını koruyarak barış, güvenlik ve toplumsal ilerleme uğrunda verimli bir işbirliğine ulaşılacak şekilde yapıcı bir diyalogu» kolaylaştırmıştır.

Marksist-Leninist işçi sınıfı partilerinin dayanışması, genel demokratik güçlerin dayanışmasına oranla daha sağlam bir temele sahiptir. Bu partiler, benzer sınıf konumları, politik ilkeler, sonul politik amaçlar ve ideolojiyle birleşmişlerdir. Komünist partileri arasındaki ilişkilerde demokratik normlar sağlamca kurulmuş durumdadır. Ama bunlardan daha başka şeyler de vardır; her bir partinin, uluslararası yükümlülüklerine, ortak davada yalnız kendi halkına karşı değil aynı zamanda uluslararası işçi sınıfına karşı da sorumluluk duymaya gönüllü olarak uymaları. Bu olmadan proletarya enternasyonalizmi olamaz.

TEORİNİN ROLÜ

Günümüzün komünist ve işçi sınıfı hareketi içinde sürmekte olan ideolojik savaşım, devrimci teorinin, Marksist-Leninist par-

tilerin faaliyet alanındaki rolü üzerine eski ama aynı zamanda sonsuza dek yeni kalacak olan sorunu odak noktasına getirmektedir. Lenin, «teorinin yokluğu bir devrimci akımı varolma hakkından yoksun bırakır, ve er ya da geç onu en sonu politik iflasa mahkum eder» diye yazmıştır. Bolşeviklerin yeni tipte bir parti uğrunda verdikleri savaşımın anahtarı olan Lenin'in bu düşüncesi günümüzde de her zamanki kadar geçerlidir.

Devrimci politika, işçi sınıfının devrimci eylemleri üzerine, onun amaçlarının gerçekleştirilmesi, bu amaçların başarılmasının yolları ve araçları üzerine açık seçik bir programın geliştirilmesini ve durumun iyice değerlendirilmesini önkoşul sayar. Politikayı toplumsal gelişme yasalarının bilgisiyle donatan böyle bir teori olmadan bütün bunlar düşünülemez.

Teori olmazsa, işçi sınıfının politikası, «deneme yanılma yöntemleriyle» geçici çözümler için ampirik araştırmalar yapma düzeyine düşer; ki bu da onu ana politik içeriğinden, yani sosyalist perspektiften, politik erkin köklü şekilde yeniden örgütlenmesinden yoksun bırakır.

Devrimci teori aynı zamanda işçi sınıfı politikasının enternasyonalizminin bir güvencesidir. Özgül ulusal koşullarla sınırlandırılmış pragmatik (yararçı) politika, kaçınılmaz olarak ulusal darkafalığa ve yalıtılmaya yol açar. Teori, devrim sürecinin uluslararası yönlerinin görülebilmesini ve onun içindeki uluslararası öğelerle ulusal öğelerin diyalektiğini doğru olarak değerlendirebilmesini sağlayarak politikayı ulusal çerçevenin ötesine götürür.

Marxizm-Leninizm, evrensel bir teori olarak değil de yalnızca bazı süreçleri ve durumları tahlil etme yöntemi olarak anlaşıldığı zaman, teori tanımazlık daha kurnaz bir dar pragmatik yorumlama şekline girer. Bu yaklaşım, bir partinin felsefeye karşı umursamak olmasının onaylanması anlamına gelmekte ve bütünsel bir toplumsal gelişme teorisinin yadsınmasına ve böylece de sosyalist devrim teorisinin ve komünist partilerinin genel strateji ve taktik ilkelerinin yadsınmasına yol açmaktadır.

Komünist hareketin bütün deneyimi şunu kanıtlamaktadır ki, Lenin'in devrimci işçi sınıfı partisi öğretisi hiç bir belirli bölgeyle veya tarihsel dönemle sınırlı değildir. Bu öğreti, komünist partilerinin temel gelişme yasalarını ifade etmekte ve uluslararası bir önem taşımaktadır ve bu nedenle de evrenseldir. Arjantin Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi Julio Laborde, «Lenin, her boyuttaki acı deneylere gururla dayanmış, bütün dünyanın devrimcilerine bir örnek olmuş yeni tipte bir parti yarattı. Çağımızda, kapitalizmden sosyalizme geçiş koşulları altında, bu tipteki bir parti, işçi sınıfının ve bağlaşıklarının verdiği savaşımın gereksinimlerine tam olarak denk düşmektedir» diye yazmıştır.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDEKİ DEVRİMCİ PARTİLER

Lenin'in parti teorisinin modern koşullardaki uluslararası öneminden söz ettiğimiz zaman, gelişmekte olan ülkelerdeki devrimci demokratik partilerin faaliyetlerini tartışmaktan kaçınamayız. Biriktirilmiş olan önemli deneyim şu vargıyı doğrulamaktadır ki yeni tipte bir devrimci parti örgütlenme konusundaki Leninci teori ve pratik, komünist ve işçi sınıfı hareketinin sınırlarını aşmıştır ve ulusal kurtuluş hareketlerinin devrimci demokratik güçlerini gitgide daha çok etkilemektedir.

Asya ve Afrika ülkelerindeki ulusal kurtuluş devrimleri, kalkınmanın iç toplumsal, ekonomik ve politik yönleri üzerine ne kadar çok yoğunlaşırsa, ilerici dönüşümlerin gerçekleştirilmesi ve gericiliğin püskürtülmesi uğrunda savaşı yönetebilecek bir devrimci partiye duyulan gereksinim o kadar artmaktadır. Devrimci demokratik güçlerin, uluslararası işçi sınıfının deneyiminden, Leninci yeni tipteki parti teorisinden yararlanmaları doğaldır. Bu güçler, Leninci tipte öncü partiler kurulması gereksiniminden yalnızca söz etmemekte aynı zamanda bu yönde pratik adımlar atmaktadırlar.

Doğal olarak, bu eğilimler dolaysız olarak ilerlememektedir; toplumsal ve politik yaşamın karmaşık çelişkileri arasından, ekonomik ve kültürel gerilik koşulları içinde ve Marksist-Leninist partilerin en önde gelen toplumsal tabanı olan işçi sınıfı hareketinin politik ve örgütsel bakımdan zayıf olduğu koşullar altında ilerlemektedir. Devrimci demokratik partilerin, Lenin'in Doğu'nun devrimcilerini, partilerini komünist diye adlandırmada aceleci davranmaya karşı uyardığı zaman sözünü ettiği güçsüzlüğe sahip olmalarının nedeni budur.

Ama yine de, devrimci demokratik partilerin, ideolojik, politik ve örgütsel bakımdan güçlenme çalışmaları yaparken, programlarında, örgütlenme şekillerinde ve faaliyetlerinde devrimci proletarya partilerinden çok şeyi ödünç aldıkları bir gerçektir. Bu, işçi sınıfının uluslararası politik saygınlığının kanıtıdır. İstikrarsızlık, yarı gönüllülük ve kararsızlık öğelerinin küçükburjuva örgütlerinde karakteristik olmasına karşın devrimci partiler, işçi sınıfının sayısı ve etkisi arttıkça, en sonu bilimsel komünizm ilkelerine dayanan ve bu ilkeler üzerinde çalışan partiler durumuna, sosyalist devrim partileri durumuna dönüşebilirler.

**

Yüzyılımızın çok çeşitli devrimci pratikleri, Lenin'in parti teorisinin evrensel uluslararası karakterini inandırıcı şekilde kanıtlamaktadır. Lenin ve Bolşevikler böyle bir parti yarattıklarında, yalnızca Rusya'nın dönüştürülmesini sağlamakla kalmayıp aynı zamanda tüm dünya tarihinde, dünyanın toplumsal görünüşünü kökten değiştiren derin değişikliklere neden olan güçlü bir politik kaldıraç ortaya çıkardılar.

- Dünyada İlk Anti-Faşist Ayaklanma (Eylül 1923)
İvan Michailov (Tükendi) 6 Lira
- Toplumda Kadının Rolü Üzerine — **V. İ. Lenin** (Tükendi) 5 Lira
- Mağlup Edilemeyen Vietnam ve Kamboçya
A. Boudanov, G. Sotchevko (Tükendi) 6 Lira
- Uzaktan Mektuplar — **V. İ. Lenin** (Tükendi) 6 Lira
- Çekoslovakya - Ağustos 1968 (Tükendi) 7 Lira
- Reddettiğimiz Miras — **V. İ. Lenin** (Tükendi) 6 Lira
- Sosyalist Teorinin Sorunları — **Richard Kosolapov**
(Tükendi) 12 Lira
- Seçilmiş Şiirler — **N. Y. Vaptsarov** 7,5 Lira
- Troçkistler Gençliği Nereye Götürüyor
Mikhall Basmanov (Tükendi) 8 Lira
- Dünya Sendikalar Federasyonununun 30 Yılı (Tükendi) 12 Lira
- SBKP Parti Yaşamı — **L. Brejnev, Z. Klyucheva** (Tükendi) 5 Lira
- Maoizm ve Gençlik Hareketi
A. Yelnikov, V. Turusov (Tükendi) 9 Lira
- Bulgaristan'da Bugünkü Durum — **Todor Jivkov** 10 Lira
- MPLA Halktır (PROGRAM - TÜZÜK) — (Tükendi) 6 Lira
- Tarım Üretici Kooperatifleri ve Uluslararası Kooperatif Hareketi
Stoyan Syulemezov 11 Lira
- Komünist ve İşçi Partilerininin 4 Toplantısı 30 Lira
- ASBP IX. Kongre Raporu — **Erich Honecker** 15 Lira
- Ulusal Politika ve Proletarya Enternasyonalizmi
V. İ. Lenin 17,5 Lira
- Devlet Sektörü ve Sendikaların Rolü
Dünya Sendikalar Federasyonu 6 Lira
- Devrimci Savaşım İçin Temel Bilgiler
Önder Sağlam (Tükendi) 7 Lira
- Gençliğin Rolü Üzerine — **V. İ. Lenin** 7 Lira

-
- Anarşizm, Troçkizm, Maoizm — Boris Leibzon 17,5 Lira
 - Güneşli Dünya — S. Üstünel 25 Lira
 - ABD Kapitalizminin Bunalımı ve Direniş — Gus Hall 15 Lira
 - Ölümsüz Savaşçı MUSTAFA SUPHI
Önder Sağlam 15 Lira
 - Türkiye Komünist Partisi — PROGRAM 10 Lira
 - LEONİD İLİÇ BREJNEV — Kısa Biyografi 10 Lira
 - TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Merkez
Komitesi Plenumu'nda Okuduğu Politik Büro Raporu 10 Lira
 - Kore Nire? — S. Üstünel 20 Lira
 - 141-142'ye Hayır! Türkiye Komünist Partisi'ne Özgürlük!
Ahmet Taştan 10 Lira
 - Günümüzde Yenisömürgeciliğin Stratejisi — Mai Volkov 20 Lira
 - Büyük Oktobr Devrimi'nin Tarihsel Önemi
M. Suslov, B. Ponomaryov 10 Lira
 - Marksizm-Leninizm, Canlı ve Etkin Öğreti
(Eleştiricilere Yanıt) — B. Ponomaryov 22,5 Lira
 - Günümüzde TKP — S. Üstünel 30 Lira
 - Günümüzde Dünya ve Türkiye — Önder Sağlam 15 Lira
 - Reel Sosyalizmin Deneyiminin Çarpıtılması Denemelerine Karşı —
Ambartsumov, Burlatski, Krasin, Pletnov 10 Lira
 - YKP Merkez Komitesi'nin 10. Kongre Raporu —
Harilaos Florakis 25 Lira
 - Komünistlerin İstemi: VIETNAM'DAN ELİNİZİ ÇEKİN 10 Lira
 - Gericilik, Karşıdevrim ve Emperyalizmle Aynı Yörüngede —
Gus Hall 10 Lira

Türkiye Dağıtım :
TEMEL DAĞITIM

